T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

KAZI EVLERİNİN MEKANSAL ÖZELLİKLERİ VE DONATI ELEMANLARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ: MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ

Ayşe Yaren SÖĞÜT

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İÇ MİMARLIK

ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEMMUZ 2024

ANTALYA

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

KAZI EVLERİNİN MEKANSAL ÖZELLİKLERİ VE DONATI ELEMANLARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ: MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ

Ayşe Yaren SÖĞÜT

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İÇ MİMARLIK

ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEMMUZ 2024

ANTALYA

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KAZI EVLERİNİN MEKANSAL ÖZELLİKLERİ VE DONATI ELEMANLARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ: MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ

Ayşe Yaren SÖĞÜT

İÇ MİMARLIK

ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bu tez 03/07/2024 tarihinde jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Zuhal KAYNAKCI ELİNÇ (Danışman)
Doç. Dr. Ayşegül DURUKAN ARSLAN
Dr. Öğr. Üyesi Nihan ÜNAL

ÖZET

KAZI EVLERİNİN MEKANSAL ÖZELLİKLERİ VE DONATI ELEMANLARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ: MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ

Ayşe Yaren SÖĞÜT

Yüksek Lisans Tezi, İç Mimarlık Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Zuhal KAYNAKCI ELİNÇ

Temmuz 2024; 99 sayfa

Arkeoloji ilk olarak 16. Yüzyıl Aydınlanma Çağında bir bilim olarak kabul edilmiş ve her geçen gün tüm dünyada itibar gören bir meslek olmaya devam etmektedir. Arkeolojik kazılar da bu süreç içerisinde başlamış olup gelişimini sürdürmektedir. Ülkemizde bu gelişimin sonucu olarak arkeolojik kazı sayısı hızla artmaktadır. Kazı sayılarındaki artışın yanı sıra bazı kazıların süresinin 3 aydan 12 aya çıkarılması kazılarda çalışan ekipler için farklı bir barınma ve çalışma ihtiyacına sebep olmuştur.

Artan bilimsel çalışmalar ve arazi çalışmaları sonucunda uzman ekibin konaklama ve çalışma ihtiyacını karşılayan kazı evleri sezonluk konaklama olmaktan çıkıp kalıcı bir meskene dönüşmüştür. Geçmişten günümüze birçok farklı mekân kazı evi olarak kullanılmıştır. Bunlar çadır, prefabrik gibi geçici yapılar olabileceği gibi eski kamu binaları, tarihi evler ve yerel evler gibi restore edilerek yeniden işlev kazandırılan ve sürdürülebilirliği sağlanmış yapılardır. Bu yapılar yeniden işlevlendirilirken ya da yeni geçici yapılar yapılırken kazıda çalışan uzman ekibinin ihtiyaç listesini çoğu zaman karşılamaktan çok uzaktır.

Bu çalışmada arkeolojik kazıların görünmez ama en önemli mekânlarından biri olan kazı evleri yapı çeşitliliklerine göre sınıflandırılmıştır. Arkeolojik kazı sayısının en fazla olduğu illerden biri olan Muğla'da bulunan arkeolojik kazılar tespit edilmiş ve yapılan sınıflandırma doğrultusunda 6 adet antik kent seçilerek bu kentlerdeki mevcut kazı evleri incelenmiştir. İnceleme yapılırken kazı evlerinin tipolojisi, mekân bölümleri, oda tipleri, depo ve laboratuvarları da fotoğraflanarak mekân analizi yapılmış ve içerisinde bulunan temel donatılar belirlenmiştir. Ülkemizde kazı evleri ile ilgili çalışma bulunmamasından dolayı, barınma ve çalışmanın aynı mekânda bulunduğu yapılar açısından özgün bir çalışma olduğu düşünülmektedir. Ayrıca çalışmanın arkeoloji bilimine mekân çözümlemesi ve donatı gerekliliklerinin belirlenmesi açısından katkı sağlaması ve ileride yapılacak yeni kazı evleri veya yenilenecek kazı evleri için önemli bir altlık oluşturması beklenmektedir.

ANAHTAR KELİMELER: Antik Kent, Arkeoloji Bilimi, Arkeolojik Kazılar, Kazı Evi, Tipoloji

JÜRİ: Prof. Dr. Zuhal KAYNAKCI ELİNÇ

Doç. Dr. Ayşegül DURUKAN ARSLAN

Dr. Öğr. Üyesi Nihan ÜNAL

ABSTRACT

INVESTIGATION OF EXCAVATION HOUSES IN TERMS OF SPATIAL FEATURES AND REINFORCEMENT ELEMENTS: THE EXAMPLE OF MUGLA PROVINCE

Ayşe Yaren SÖĞÜT

MSc Thesis in the Department of Interior Architecture

Supervisor: Prof. Dr. Zuhal KAYNAKCI ELİNÇ

July 2024; 99 pages

Archaeology was first accepted as a science in the 16th Century Age of Enlightenment and continues to be a respected profession all over the world day by day. Archaeological excavations started during this period and continue to develop. As a result of this development, the number of archaeological excavations in our country is increasing rapidly. In addition to the increase in the number of excavations, the extension of the duration of some excavations from 3 months to 12 months has caused a different shelter and working need for the teams working in the excavations.

As a result of increasing scientific studies and field studies, the excavation houses, which meet the accommodation and work needs of the expert team, have turned from seasonal accommodation into a permanent residence. Many different places have been used as excavation houses from past to present. These can be temporary structures such as tents and prefabricated buildings, or they can be restored, re-functional and sustainable structures such as old public buildings, historical houses and local houses. While these structures are being re-functioned or new temporary structures are being built, they are often far from meeting the list of needs of the expert team working in the excavation.

In this study, excavation houses, which are one of the invisible but most important places of archaeological excavations, are classified according to their structural diversity. Archaeological excavations in Muğla, one of the provinces with the highest number of archaeological excavations, were identified and 6 ancient cities were selected in line with the classification and the existing excavation houses in these cities were examined. During the examination, the typology, space sections, room types, warehouses and laboratories of the excavation houses were photographed, space analysis was made and the basic equipment in them was determined. Since there is no study on excavation houses in our country, it is thought to be a unique study in terms of structures where shelter and work are located in the same place. In addition, it is expected that the study will contribute to the science of archaeology in terms of space analysis and determination of equipment requirements and will form an important basis for new excavation houses to be built or renovated in the future.

KEYWORDS: Ancient City, Archaeological Excavations, Archaeological Science, Excavation House, Typology

COMMITTEE: Prof. Dr. Zuhal KAYNAKCI ELİNÇ

Assoc. Prof. Dr. Ayşegül DURUKAN ARSLAN

Assist. Prof. Dr. Nihan ÜNAL

ÖNSÖZ

“Kazı Evlerinin Mekânsal Özellikleri ve Donatı Elemanları Bakımından İncelenmesi: Muğla İli Örneği” adlı bu çalışma Muğla ilinde bulunan 6 adet antik kentteki kazı evlerinin mekân bölümlerinin ve mekanların içerisinde bulunan temel donatı elemanlarının incelenmesini içermektedir. Çalışma gelecekte yapılacak olan kazı evleri için tasarımlarında kullanılabilecek öneriler sunmaktadır.

Öncelikle yüksek lisans eğitimimden başlayarak tez konu seçiminde ve tüm tez yazım sürecinde her aşamada beni yönlendiren bilgi ve desteğini her zaman gösteren ve bu süreci başarılı bir şekilde yürütmemi sağlayan çok değerli danışman hocam Prof. Dr. Zuhal KAYNAKCI ELİNÇ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Tez jürimde yer alan hocalarım Doç. Dr. Ayşegül DURUKAN ARSLAN ve Dr. Öğr. Üyesi Nihan ÜNAL'a değerleri görüş ve önerileri için çok teşekkür ederim.

Tez çalışmamı gerçekleştirebilmem için gerekli izinleri veren Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Kazılar ve Araştırmalar Daire Başkanlığı'na, kazı evlerindeki incelemelerin esnasında ilgi ve yardımlarını esirgemeyen Euromos, Iasos, Kaunos, Kissebükü, Beçin Kalesi, Stratonikeia ve Lagina Kazı başkanlıklarına teşekkür ederim.

Hayatımın tüm dönemlerinde desteklerini esirgemeyen her zaman yanımda olan moral ve motivasyonumu yüksek tutmamı sağlayan annem Neşe SÖĞÜT, babam Bilal SÖĞÜT ve kardeşim Yağmur SÖĞÜT'e sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET i
ABSTRACT ii
İÇİNDEKİLER v
AKADEMİK BEYAN vii
SİMGELER VE KISALTMALAR viii
ŞEKİLLER DİZİNİ ix
ÇİZELGELER DİZİNİ x
1. GİRİŞ 1
2. KAYNAK TARAMASI 4
2.1. Arkeoloji Bilimi 4
2.2. Arkeolojik Kazılar 6
2.3. Kazı Evlerinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Mekânsal Değişimleri 7
2.3.1. Çadırlar 9
2.3.2. Okullar 10
2.3.3. Prefabrik yapılar 11
2.3.4. Eski kamu binaları 12
2.3.5. Restore edilen eski yapılar 12
2.3.6. Yerel evler 13
2.3.7. Tarihi yapılar 13
2.3.8. Modern yapılar 14
2.4. Kazı Evlerinde Yaşam ve Çalışma 15
2.4.1. Kazı evlerinde günlük yaşam 16
3. MATERYAL VE METOT 18
3.1. Materyal 18
3.1.1. Muğla İli ve antik kentler 18
3.2. Metot 24
4. BULGULAR 31
4.1. No:1 Euromos Kazı Evi 31
4.2. No:2 Kaunos Kazı Evi 37
4.3. No:3 Stratonikeia Antik Kenti Bılla Evi 43
4.4. No:4 Stratonikeia Antik Kenti Prefabrik Kazı Evi 47

4.5. No:5 Stratonikeia Antik Kenti Hasan Sar Kazı Evi 53
4.6. No:6 Beçin Kalesi Kazısı Ahşap Kazı Evi 59
4.7. No:7 Beçin Kalesi Kazısı Kazı Evi 64
4.8. No:8 Kissebükü Kazısı Kazı Evi 70
4.9. No:9 Kissebükü Kazısı Prefabrik Kazı Evi 74
4.10. No:10 Iasos Antik Kenti Kazı Evi 81
5. TARTIŞMA 88
5.1. Kazı Evlerinin Konaklama Odaları Bakımından Değerlendirilmesi 88
5.2. Kazı Evlerinin Mutfak Mekânı Bakımından Değerlendirilmesi 89
5.3. Kazı Evlerinin Banyo ve Tuvalet Mekânı Bakımından Değerlendirilmesi 90
5.4. Kazı Evlerinin Depo ve Laboratuvar Mekânı Bakımından Değerlendirilmesi ... 91
6. SONUÇLAR 93
7. KAYNAKLAR 96
ÖZGEÇMİŞ

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum "Kazı Evlerinin Mekânsal Özellikleri ve Donatı Elemanları Bakımından İncelenmesi: Muğla İli Örneği" adlı bu çalışmanın, akademik kurallar ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını belirtir, bu tez çalışmasında bana ait olmayan tüm bilgilerin kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

03/07/2024

Ayşe Yaren SÖĞÜT

İmzası

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

m^2 : Metrekare

m : Metre

Kısaltmalar

ICOMOS : Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (International Council on Monuments and Sites)

Bu tezde ondalık yazımlarında ayraç olarak virgül "," kullanılmıştır.

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Flinders Petrie'nin kazı yaptığı süre boyunca kaldığı mezarın dışından fotoğrafı (Stevenson 2012)..... 8

Şekil 2.2. a) O. Hamdi Bey Evi 1892 yılındaki durumu **b)** O. Hamdi Bey Evi günümüzde restorasyon sonrası 2005 yılındaki durumu (Söğüt 2009)..... 8

Şekil 2.3. a-b) Halet Çambel Karatepe-Arslantaş kazısında (Ermaner 2019)..... 9

Şekil 2.4. a-b) Kazı evinin restorasyon öncesi hali (Çaltılar Höyüğü kazı arşivi)..... 10

Şekil 2.5. a-b) Kazı evinin restorasyon sonrası hali (Çaltılar Höyüğü kazı arşivi)..... 11

Şekil 2.6. a-b) Tlos kazısının prefabrik kazı evi..... 11

Şekil 2.7. a) Tripolis antik kenti kazı evi binası **b)** Tripolis antik kenti depo ve laboratuvarları (Tripolis kazı arşivi)..... 12

Şekil 2.8. a-b) Smyrna antik kenti kazı evi restore edilmeden önceki ve sonraki hali (Anonim 3-4 2023)..... 12

Şekil 2.9. Göbeklitepe kazı evi (Şulul ve Leylak 2018)..... 13

Şekil 2.10. Priene antik kenti (Anonim 5 2023)..... 14

Şekil 2.11. a) Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi **b)** Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi Kazı Evi (İtez 2015)..... 14

Şekil 3.1. Muğla ili haritası (Anonim 9 2023)..... 19

Şekil 3.2. Muğla ili seçilen antik kentler..... 19

Şekil 3.3. Euromos kent planı (Kızıl ve Doğan 2018)..... 20

Şekil 3.4. Kaunos antik kenti vaziyet planı (Çörtük 2022)..... 21

Şekil 3.5. Stratonikeia kent planı (Söğüt 2019b)..... 21

Şekil 3.6. Beçin ören yeri vaziyet planı (Ünal 2015)..... 22

Şekil 3.7. Kissebükü vaziyet fotoğrafı (Özcan Özyurt 2022)..... 23

Şekil 3.8. Iasos kent planı (Turkish Museums 2023)..... 24

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 2.1. Türkiye'deki kazı evlerinin yapı çeşitlerine göre sınıflandırılması 9

Çizelge 2.2. Arkeolojik kazılarda kazı evinde geçen bir günlük yaşam çizelgesi 17

Çizelge 3.1. Çalışma aşamaları 25

Çizelge 3.2. Kazı evlerinin yapı çeşitlerine göre sınıflandırma tablosu 26

Çizelge 3.3. Kazı evi künyesi 27

Çizelge 3.4. Kazı evi tipoloji çalışması 28

Çizelge 3.4'ün devamı 29

Çizelge 3.5. Kazı evlerinin iç mekân donatı tablosu 29

Çizelge 4.1. Euromos kazı evi künyesi 32

Çizelge 4.2. Euromos kazı evi tipoloji çalışması 33

Çizelge 4.3. Euromos kazı evi donatı tablosu 37

Çizelge 4.4. Kaunos kazı evi künyesi 38

Çizelge 4.5. Kaunos kazı evi tipoloji çalışması 39

Çizelge 4.6. Kaunos kazı evi donatı tablosu 43

Çizelge 4.7. Stratonikeia antik kenti Bılla evi künyesi 44

Çizelge 4.8. Stratonikeia antik kenti Bılla evi tipoloji çalışması 45

Çizelge 4.9. Stratonikeia antik kenti Bılla evi donatı tablosu 47

Çizelge 4.10. Stratonikeia antik kenti prefabrik kazı evi künyesi 48

Çizelge 4.11. Stratonikeia antik kenti prefabrik kazı evi tipoloji çalışması 49

Çizelge 4.12. Stratonikeia antik kenti prefabrik kazı evi donatı tablosu 53

Çizelge 4.13. Stratonikeia antik kenti Hasan Sar evi künyesi 54

Çizelge 4.14. Stratonikeia antik kenti Hasan Sar kazı evi tipoloji çalışması 55

Çizelge 4.15. Stratonikeia kazısı Hasan Sar kazı evi donatı tablosu 58

Çizelge 4.16. Beçin Kalesi kazısı ahşap kazı evi künyesi 59

Çizelge 4.17. Beçin Kalesi kazısı ahşap kazı evi tipoloji çalışması 60

Çizelge 4.18. Beçin Kalesi kazısı ahşap kazı evi donatı tablosu 63

Çizelge 4.19. Beçin Kalesi kazısı kazı evi künyesi 64

Çizelge 4.20. Beçin Kalesi kazısı kazı evi tipoloji çalışması 65

Çizelge 4.21. Beçin kalesi kazısı kazı evi donatı tablosu 70

Çizelge 4.22. Kissebükü kazısı kazı evi künyesi 71

Çizelge 4.23. Kissebükü kazısı kazı evi tipoloji çalışması 72

Çizelge 4.24. Kissebükü kazısı kazı evi donatı tablosu 74

Çizelge 4.25. Kissebükü kazısı prefabrik kazı evi künyesi 75

Çizelge 4.26. Kissebükü kazısı prefabrik kazı evi tipoloji çalışması 76

Çizelge 4.27. Kissebükü kazısı prefabrik kazı evi donatı tablosu 80

Çizelge 4.28. Iasos antik kenti kazı evi künyesi 82

Çizelge 4.29. Iasos antik kenti kazı evi tipoloji çalışması 83

Çizelge 4.30. Iasos antik kenti kazı evi donatı tablosu 87

Çizelge 5.1. Kazı evlerindeki konaklama odaları donatı tablosu 88

Çizelge 5.2. Kazı evleri mutfak mekânı donatı tablosu 89

Çizelge 5.3. Kazı evlerindeki banyo ve tuvalet mekânı donatı tablosu 90

Çizelge 5.4. Kazı evlerindeki laboratuvar ve depo kullanım tablosu 91

Çizelge 5.5. Kazı evlerindeki depo donatı tablosu 91

1. GİRİŞ

Geçmişte yaşanan olaylar birçok toplum tarafından önem gösterilmiş ve üzerinde durulmuş konulardan biridir. Henüz arkeoloji bilimi ortaya çıkmamışken bile insanlar geçmişini merak edip araştırmış ve kendilerince yorumlamışlardır (Bradley and Williams 1998; Apaydın 2014). Arkeoloji bilimi de bu merak üzerine doğmuş tarihi boşlukları doldurarak onu sağlam temeller üzerine oturtmayı ve eski çağlardaki kültür kalıntılarını inceleyerek geçmişe ışık tutmayı amaçlayan bunun sonucunda da geleceğe aktarımını sağlayan bir bilim dalıdır (Sevin 1995).

Arkeoloji bilimi eski kültür ve uygarlıklardan geriye kalan maddi kalıntıları incelemekte, tarif ve tasnifini yaparak yer ve zamanını saptamakla uğraşmaktadır. İnsan elinden çıkan ve düşüncesinin bir ürünü olan eserlerle alet ve malzemeler ile ev eşyaları sanat yapıları maddi kalıntılar olarak söylenebilmektedir. Bundan dolayı arkeoloji, dönemindeki insanların eserleri ile uğraşarak onları tüm insanların anlayabileceği gibi yorumlamaktır (Söğüt 2019a).

Arkeoloji ve kültürel mirasın önemini düşündüğümüzde, arkeoloji diğer bilimlere bilgi sağlayabildiğinden dolayı da önemlidir. Dünya tarihinde dahi olmuş ve önem taşıyan her türlü oluşum ancak arkeoloji aracılığı ile ortaya çıkartılabilir (Apaydın 2014).

Arkeologlar elde ettikleri bilgileri kazarak gün ışığına çıkarırlar. Çıkardıkları her tür buluntuyu küçük bir eser ya da büyük bir mimari yapı olsa bile her yönüyle kayıt altına almaya çalışırlar. Çünkü kazılardan elde ettikleri her şey açık ve anlaşılır değildir. Bu nedenden dolayı onlar için belgeleme yaparken tüm dikkatlerini kazı alanları üzerine odaklaması gerekmektedir (Sevin 1995). Gerektiğinde daha doğru bir şekilde ilerleyebilmeleri için elde edilen bilgiler diğer arkeologlarla birlikte değerlendirilmeli ve tartışılmalıdır.

Arkeoloji bilimi zaman içerisinde kullanılan teknikler ve bilgi birikimleri açısından büyük gelişim göstermiştir. Bu gelişimin başlıca etkisi olarak da disiplinler arası çalışmalar yapması görülebilir. Disiplinler arası çalışmalar ile bu bilim dalı daha çok gelişerek ilerlemektedir.

Arkeologların ve kazılarda çalışan diğer uzman ekibin çalışma alanları olan ören yerleri genellikle günümüzdeki kurulu şehir düzeninden uzakta olmaktadır. Kazı ekibi ya arkeolojik kazı alanlarına yakın yerlerde konaklamak durumunda kalmakta ya da her gün şehir merkezine gidip dönmektedir. Böylelikle kazı evleri denen kavram ortaya çıkmakta ve uzman ekip kendine geçici bir yapı aramak zorunda kalmaktaydı. Eskiden arkeolojik kazıların süresinin daha kısa olması ve ulaşımın daha az gelişmiş olmasından dolayı özellikle kazı alanlarına geçici konaklama alanları kurularak konaklama sağlanmıştır. Ancak günümüzde hem yıllık kazıların başlaması hem de uzman ekipte disiplinler arası çalışan kişi sayısının artması bu olanağı ortadan kaldırarak daha düzenli konaklama ve çalışma mekânlarının olmasını gerektirmiştir.

Geçmiş zamanlardan itibaren birçok yapı kazı evi olarak kullanılmıştır. Gerektiğinde bazı kullanılmayan ya da terk edilmiş yapılar restore edilerek kazı ekibinin kullanımına sunulmaktadır. Yapısal olarak yıkılmamış binaların yapılış amacı ile kullanılmaması durumunda bulunduğu çevre göz önüne alınarak farklı bir işlev

kazandırılıp yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Gerekliliğin sebepleri olarak yapının daha çok zarar görerek çevre düzenini bozmasını engellemek ve kültürel açıdan sürekliliğin sağlanması gösterilebilir (Aydın ve Yıldız 2010). Bu nedenle ören yerlerinde bulunan artık kullanılmayacak durumda olan yapıların kazı evi olarak restore edilerek kullanılması aynı zamanda yapının sürekliliğini ve gelecek nesillere aktarımını da sağlamaktadır.

Kazı evlerinin yapı çeşitlerinin önemi bu noktada ortaya çıkmaktadır. Hem konaklama hem de çalışma işlevi görmesinden dolayı çift yönlü ihtiyaçlara cevap verebilecek mekânlar olmalı ve iç mekânları bu doğrultuda ayarlanmalıdır. Yeni tasarlanacak olan yapılarda ise kazı ekibinin ihtiyacı olan mekânlar belirlenmeli, bu mekânlarda bulunacak donatı elemanları da tam bir şekilde sağlanmalıdır. Her bilim dalının ihtiyaç listesi farklı olacaktır. Bu nedenle arkeolojik kazı ekibinin kullanımına açılacak olan yapının da bu alanda çalışan uzman ekibin çalışma ve yaşam alanlarındaki gerekliliklerı doğrultusunda yapılması gerekmektedir.

Tarihsel süreç içerisinde kazı evi olarak çeşitli mekânların kullanılması ve belirli bir tipolojik düzenin oluşmadığı gözlemlenmiştir. Yıllık yaşam alanlarına dönen bu mekânların günümüzde arkeoloji biliminin geldiği nokta ve gelecek yıllarda daha da önem kazanacak bir bilim dalı olduğu ön görüldüğünden dolayı belirli bir düzen içerisinde tasarlanması gerektiği, bu yüzden arkeoloji bilimi ile iç mimarlık biliminin disiplinler arası çalışması gerektiği ön görülmektedir.

Bu tez çalışmasında daha önce araştırma konusu olmamış ancak arkeoloji bilimi için büyük önem taşıyan kazı evleri incelenmiştir. Kazı evleri hem çalışma hem de konaklama mekânı olarak kullanılabildiği için çok fonksiyonlu birer yaşam alanına dönüşmektedir. Çalışmada bu kadar büyük öneme sahip yapıların iç mekânları, tipolojileri ve donatı elemanları bakımından incelenerek bilimin gerçekleştiği bu alanlarda yaşamsal döngünün devam edebilmesi için tasarım aşamasında nelere dikkat edilmesi gerektiği ve nasıl tasarımların daha yararlı olabileceğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Tez çalışması 6 aşamadan oluşmaktadır. İlk kısım olan giriş bölümünde; çalışma ile ilgili genel bilgiler, çalışmanın amacı, kapsamı ve çalışmanın aşamaları yer almaktadır. İkinci kısım olan kaynak taraması bölümünde tez konusunun daha iyi anlaşılabilmesi için; arkeoloji bilimi, arkeolojinin önemi, arkeolojik kazılar anlatılmıştır. Arkeoloji biliminin kullandığı kazı evlerinin tarihsel süreç içerisindeki değişimleri incelenmiştir. Hangi mekânların kazı evi olarak kullanılabildiği ve bu mekânlar yapı çeşitlerine göre sınıflandırılmıştır. Kazı evi olarak kullanılan yapılarda yaşam ve çalışmanın ortak bir şekilde nasıl gerçekleştiği ve kazı evlerinde günlük yaşamın nasıl ilerlediği incelenmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde materyal ve metot yer almaktadır. Arkeolojik kazıların en yoğun bulunduğu illerden biri olan Muğla ilinde yer alan 6 adet arkeolojik kazı ve o arkeolojik kazıların kullandığı 10 adet kazı evi incelenmiştir. Kazı evlerinin belirlenmesi ikinci aşamada yapılan sınıflandırmaya göre yapılmıştır. Materyal kısmında tespit edilen arkeolojik kazılar hakkında bilgiler verilmiştir. Metot kısmında ise antik yerleşimlere ait antik kent künyesi hazırlanarak genel bilgiler elde edilmiştir. Daha sonra kazı evlerinin konaklama odaları, mutfak, banyo ve tuvalet, depo ve laboratuvarları

hakkında daha iyi bilgi edinebilmek için her mekâna ait ayrı tipoloji tabloları hazırlanmıştır. Tablolar sonucunda donatı elemanlarının incelenebilmesi için de donatı tabloları hazırlanmıştır.

Dördüncü bölümde çalışmadan elde edilen bulgular bulunmaktadır. Her kazı evi için ayrı ayrı metot kısmında hazırlanan tablolar doldurulmuş ve fotoğrafları eklenmiştir. Bulgularda; kazı evlerinin künyeleri hazırlanmış, daha sonra yapılan gözlem çalışmaları sonucunda tipoloji tabloları ve en son aşamada ise tipoloji tabloları incelenerek iç mekânlarda bulunması gereken temel donatı elemanlarının mevcut olup olmadığının ele alındığı donatı tabloları oluşturulmuştur.

Çalışmanın beşinci kısmı olan tartışma bölümünde; bulgularda elde edilen sonuçlar analiz edilerek kazı evleri toplu bir şekilde değerlendirilmiştir. Temel donatı elemanlarının hangilerinin tam bulunduğu ya da hangi kazı evlerinde bulunmadığı, depo ve laboratuvar mekânlarının kazı evlerindeki mevcut olup olmama durumu değerlendirilmiştir.

Çalışmanın altıncı kısmı olan sonuç bölümünde ise çalışmada elde edilen veriler, bunların çıktıları ve neticesinde öneriler yer almaktadır.

2. KAYNAK TARAMASI

2.1. Arkeoloji Bilimi

Arkeoloji, diğer bilimler de olduğu gibi insan merakının bir ürünüdür ve esas amacı geçmiş uygarlıkların üzerinde çalışarak insanoğlunun tarihi sürecini öğrenmektedir. Antik dünya ile elde edilen bilgiler tümüyle arkeoloji biliminin sağlam kanıtları ile elde edilmektedir (Sevin 1995). İtalya'da başlayan kazılar geçmişin izlerinin ortaya çıkmasına araştırma ve geliştirme çalışmaların yapılmasına öncü olarak arkeoloji biliminin gelişmesine olanak sağlamıştır (Ahunbay 2010).

Yılmaz (2018)'e göre arkeoloji bilimi geçmişe insan gözü ile bakmakta olan bir bilim dalıdır. Arkeolojik kazılarda ortaya çıkan buluntular antik çağlarda yaşayan insanların sosyal, siyasi ve ekonomik durumları hakkında önemli fikirler verebilmektedir.

Özbilen (2020), arkeolojinin amacının insanlığı anlamaktan geçtiği için arkeolojiyi insanla ilgili bir disiplin ve beşerî bir çalışma olarak değerlendirmiş, bununla birlikte insanın geçmişini ele aldığı için tarihi bir bilim olarak tanımlamıştır.

Arkeolojiyi ve amacını, Özdoğan (2006) ise geçmişe ait bir şeyleri bulmak değil geçmişi anlayarak elde edilen bilgiyi günümüz toplumunda yaşayanların kimliklerini zenginleştirerek, önemini hissettirerek kullanmak ve bilgi birikimlerini gelecek kuşaklara aktarmak olarak tanımlamıştır. Kısaca arkeolojiyi bir zaman laboratuvarı olarak görmüştür.

Arkeolojinin doğuşunun bilinen en temel sebepleri geçmişe duyulan merak ve eski dönemlerde yaşayan toplumların yaşayış şekillerinin ve yaptıkları eserlerin incelenmesidir. Arkeolojinin başlangıcının Rönesans döneminde meydana gelen gelişmeler sonucunda olduğu bilinmektedir. Bu çağlardan süregelen Yunan ve Roma uygarlıklarına olan ilgi edebiyat ve sanatla birlikte mimari eserleri de kapsamı altına almıştır. Antik çağlardan kalan eser ve kalıntıların zaman içinde ilgi görüp araştırılması 16. yüzyıl içinde başlamıştır. Araştırmaların zamanla kurumsallaşmasının sonucunda arkeoloji bilim dalı ortaya çıkmıştır (Yılmaz 2018).

Arkeoloji bilimi antik çağlarda yaşayan toplumların kültürel ve mimari izlerini gün yüzüne çıkararak geçmiş hakkında bize çeşitli bilgiler sunan bir bilim dalıdır. Arkeoloji, bilime sürekli yeni bilgiler ekleyerek tarih boyunca yaşanan olaylara ışık tutmaktadır. Bu çeşitlilik arkeolojinin tarihle ve diğer bilim dallarıyla iç içe çalışma içerisinde olması ile sağlanabilmektedir.

Arkeolojinin yaygınlaşması sonucu ortaya çıkan arkeoloji bilim dalı arkeolojik mirasın korunmasındaki en önemli faktörlerden biridir. Bu bilim dalı toplumların antik çağlardaki kültürlerini ve yapılarını incelemektedir. İnsanlık tarihi boyunca süregelen bu dönemler ancak arkeoloji bilimi sayesinde öğrenilebilmektedir. Zaman içerisinde mevcut kalıntılara göre yapılan araştırmaların yeterli olmadığı ve yeni arkeolojik kazıların yapılması gerektiği anlaşılmıştır. Kazılarda açığa çıkan buluntular o dönemde yaşayan insanların kültürel, ekonomik ve siyasi yapılarının da anlaşılmasını sağlamaktadır (Yılmaz 2018).

Arkeolojinin temel kavramlarından olan 'sit', 'ören yeri' ve 'doğal sit' kavramlarını 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda şu şekilde açıklanmıştır;

"Sit; tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlardır.

Ören yeri; tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli uygarlıkların ürünü olup, topografik olarak tanımlanabilecek derecede yeterince belirgin ve mütecanis özelliklere sahip, aynı zamanda tarihsel, arkeolojik, sanatsal, bilimsel, sosyal veya teknik bakımlardan dikkate değer, kısmen inşa edilmiş, insan emeği kültür varlıkları ile tabiat varlıklarının birleştiği alanlardır.

Doğal (tabii) sit; jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan korunması gerekli alanlardır."

Anadolu'da arkeoloji kavramının gelişimi, eserlerin korunmasına yönelik bilincin başlaması ile gerçekleşmiştir. Osmanlı Dönemi'nde bu bilinç bazı eserlerin Aya İrini Kilisesi'nde toplanması ile başlamıştır. 1869 yılında İstanbul Arkeoloji Müzeleri "Müze-i Hümayun" olarak kurulmuştur. O zamana kadar Aya İrini Kilisesi'nde toplanan arkeolojik eserlerden oluşan Müze-i Hümayun İstanbul Arkeoloji Müzelerinin de temelini oluşturmuştur. Daha sonra Osman Hamdi Bey'in 1881 yılında müze müdürlüğüne atanması ile Türk müzeciliğinde yeni bir dönemin kapıları açılmıştır. Osman Hamdi Bey Nemrud Dağı, Lagina Hekate Tapınağı Kutsal Alanı gibi birçok alanda kazılar yapmış ve dünyaca ünlü İskender Lahdi başta olmak üzere İstanbul'a birçok lahit getirmiştir (İstanbul Arkeoloji Müzeleri 2021).

Arkeolojik kalıntılarının belirlenmesi, arkeolojik sitlerin yasalarla koruma altına alınması ve arkeolojik kazılarla eserlerin ve mimari yapıların ortaya çıkarılması ile birlikte buluntuların korunması, düzenli bakımlarının yapılması ve insanların ziyaretine açılması disiplinler arası bir çalışma gerektiren alandır.

Arkeolojik alanlar günümüzde doğal ve beşerî etkenlerin tehdidi altında kalabilmektedir. Bazı arkeolojik alanlar belgelenme şansı olmadan yok olmaktadır. Bu yüzden kültürel mirasın korunması için gerekli bilinçlendirmeyi yapmak ve kültürel miraslarımızın korunması için ekonomik katkının da sağlanması gerekmektedir. Ahunbay (2010), kültür varlıklarının envanterlerinin tamamlanmasını, alan yönetim planlarının uygulanmasını ve arkeolojik yerleşimlerin etrafında kalan kültürel peyzajın da kontrol edilmesini önem gerektiren başlıklar arasında ele almaktadır.

Zaman içerisindeki değişimi sonucunda günümüzde arkeoloji bilimi insanlık için en önemli bilimler arasına girmiştir. Geçmişten itibaren değişim göstermiş ve çeşitli alt dallara ayrılarak disiplinler arası çalışmaları bir çatı altında toplamıştır.

2.2. Arkeolojik Kazılar

Osmanlı Dönemi'nde arkeolojik kazıların sonucu elde edilen heykel ve buluntular yurtdışına çıkarılabilmekteydi. Bu durum Osman Hamdi Bey'in çabaları sonucunda 1884 yılında çıkarılan yasa ile arkeolojik değerlerin yurtdışına çıkarılması yasak hale getirilmiş ve kazılar sonucu ortaya çıkan bütün eserlerin devlete ait olması gerektiği kabul edilmiştir. Cumhuriyet Dönemi'nin başlaması ile arkeolojik kazılar ülkemizde daha da yoğunlaşmaya başlamıştır. 1930'lu yıllardan itibaren çeşitli arkeoloji enstitüleri kurulmuş, 1934 yılında da Türk Arkeoloji Enstitüsü kurulmuştur. Cumhuriyet Dönemi'nin ilk 50 yılı boyunca Türk ve yabancı arkeologlar düzenli kazılar yaparak yeni buluntu ve veriler elde etmişlerdir. 1979 yılından bugüne kadar her yıl düzenlenen kazı sonuçları sempozyumları ile elde edilen bulgular arkeoloji bilim dünyasına da sunulmaktadır (Ahunbay 2010).

Türkiye'nin iklim koşulları ve coğrafi konumu göz önüne alındığında ülkenin birçok bölgesinde mevsim şartlarının el verdiği sürece arkeolojik kazı yapılabilme süresi maksimum 3-4 ay kadar sürebilmekteydi. Ancak 2019 yılından itibaren kazı ve restorasyon çalışmalarının daha hızlı ilerlemesi amacıyla "Arkeolojik Kazıların Yıl Boyu Desteklenmesi Protokolü" ile bazı arkeolojik kazılar 12 ay boyunca çalışmaya uygun hale getirilmiştir. Bunlardan bazıları; Patara, Side, Olympos, Laodikeia, Tripolis, Stratonikeia ve Lagina gibi antik kent ve kutsal alan kazılarıdır. 2024 yılından itibaren "Geleceğe Miras Projesi" kapsamında arkeolojik kazılar öncekinden daha fazla destelenir hale gelmiştir. Bu proje kapsamında önceki dönemdeki Türk Kazı başkanları tarafından yürütülen çalışmalara yabancı kazılar da dahil edilmiş ve yabancı kazılara Türk bilim insanlarından koordinatör atanmıştır.

Arkeolojik kazı ve restorasyon çalışmaları açısından bu projeler ile yeni bir dönemin başlatılmıştır. Yıllık kazılarda iklim ve hava koşulları nedeni ile aktif arkeolojik kazı yapılamadığı süre boyunca uygun alanlarda konservasyon, restorasyon ve mimari çizim çalışmaları da devam etmektedir.

Türkiye'de arkeolojik kazılar Kültür ve Turizm Bakanlığı ile bir üniversite adına bir öğretim üyesi veya Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne bağlı Müze müdürlükleri başkanlığında yapılmaktadır. İlgili kazı başkanlıkları tarafından heyet üyeleri belirlenmekte ve kazılara katılacak bu heyetlerin uygunluğu Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından onaylanmaktadır.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı mevcut verilerine göre 2022 yılında ülkemizde Türk Bilim Heyetlerince gerçekleşen 158 adet, Yabancı Bilim Heyetlerince gerçekleştirilen 32 adet olmak üzere ülkemizde Bakanlar Kurulu kararı ile devam eden toplam 190 adet arkeolojik kazı bulunmaktadır (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2023).

Arkeolojik kazılar geçmişin araştırılması sırasında bize doğrudan malzeme ve bilgi sağladığı için başvurulması gereken öncelikli bir yol olarak değerlendirilmelidir (Söğüt 2019a). Arkeolojik kazıların yapılabilmesi için kazıyı gerçekleştirecek ekibin yeterliliği, kazı ekibinin barınma imkanları, taşınır eserlerin geçici olarak nerede depolanacağı gibi konuların yasa ve yönetmeliklere uygun olarak çözülmesi gerekmektedir.

Bilimsel kazılarda Bakanlar Kurulu kararı ile kazı yapma yetkisi verilen kişi kazı başkanıdır. Her kazının kendi kazı başkanı ve kazı ekibi bulunmaktadır. Bu kazı ekibinde genellikle arkeologlar, sanat tarihçiler, konservatörler, mimarlar, iç mimarlar, antropologlar, restoratörler ve bu bölümlerin öğrencileri ile kazı esnasında gerek duyulan uzman kişiler bulunmaktadır.

"Her bilimsel kazıda, kazı ekibinin barınacakları, günlük ihtiyaçlarını görecekleri, çalışmalarını yürütecekleri ve taşınır kültür varlıklarının geçici olarak depolanacağı birimlerden oluşan bir kamp alanı bulunmak zorundadır" (Uzun 2018). Bu kamp alanları kazı evi olarak adlandırılmaktadır. Kazı evleri kazı alanlarına yakın olabileceği gibi kazı alanlarının dışında da bulunabilmektedir.

2.3. Kazı Evlerinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Mekânsal Değişimleri

Arkeolojik kazılar sayesinde ortaya çıkan kültürel kalıntıların arkeologlar ve koordine olarak çalışılan diğer meslek dalları tarafından değerlendirilmesi, açıklanmaya çalışılması arazi faaliyetlerinden sonra masa başında yapılması gereken zorunlu bir faaliyettir (Özbilen 2020).

Kazı evleri arkeologların kazılar sırasında konakladığı ve çalışmalarını sürdürdükleri mekânlardır. Bu konaklama mekânları arkeolojik kazıların bulunduğu coğrafya ve iklim koşullarına göre değişiklik gösterebilmektedir.

Her ne kadar kazı evi kavramı geri planda kalsa da arkeologların temel ihtiyaçlarını karşıladıkları mekânlar oldukları için oldukça önemlidir. Çünkü "*İkamet ettikleri yerden uzakta çalışan arkeologlar için ortak yaşam, 'sahada' yaşamın önemli bir yönüdür*" (Morgan 2015).

Bireyin içinde yaşadığı ve günlük yaşamını devam ettirdiği mekânın organizasyonu, bireyin yaşam konforunu belirleyen unsurlar arasındadır. Mekân fiziksel bir çevreyi ifade etmekle birlikte bireyin o mekânda hissettiği ve bağ kurduğu bir olgudur. Bu nedenle ölçeği ve biçimi fark etmeksizin her mekân birer yaşam alanı oluşturduğundan dolayı bireyler için hem sosyal hem fiziksel olarak algılanması kolay ve yaşanabilir alanlar olması gerekmektedir (Oğuz vd. 2010).

Dünya genelinde kazı evi amacıyla kullanılan mekânlara bakıldığında en eski örneklerden biri 1880-1882 yılları boyunca Mısır'da kazı yaptığı esnada ünlü bir firavun mezarında kalan arkeolog Flinders Petrie'dir (Şekil 2.1). Petrie oldukça sert yapıda olan mezarı ahşap bir karyola ile kalacak bir mekâna dönüştürmek zorunda kalmıştır (Morgan 2015).

O dönemler boyunca yeterli maddi fona sahip olamayan arkeologlar zorlu şartlar altında barınma ihtiyaçlarını karşılamak durumunda kalmışlardır. Geçmişte arkeolojik kazılar sırasında fon bulamamak dünya genelinde var olan ve arkeologların sıkıntı yaşadıkları konulardan bir tanesi olmuştur. Ülkemizde de geçmiş dönemlerde maddi yetersizlikler sebebiyle bazı arkeologlar kendi kazı evlerini kendileri oluşturmak ya da kurmak durumunda kalmışlardır.

Şekil 2.1. Flinders Petrie'nin kazı yaptığı süre boyunca kaldığı mezarın dışından fotoğrafı (Stevenson 2012)

Günümüze planı tam olarak ulaşan ve Muğla Valiliği tarafından restore ettirilerek müzeye dönüştürülen, 1891-1892 yılında Osman Hamdi Bey'in Lagina'da kazı yaptığı dönemde kullandığı ev, ülkemizde en eski kazı evi olarak bilinen yapılardan birisidir (Söğüt 2009). Bu yapı daha sonra Büyük Şehir yasasının uygulamaya girmesiyle birlikte Muğla Büyükşehir Belediyesi'nin yönetimine verilmiş ve Osman Hamdi Bey evi müzesi olarak işlevini sürdürmektedir.

a) **b)**

Şekil 2.2. a) O. Hamdi Bey Evi 1892 yılındaki durumu **b)** O. Hamdi Bey Evi günümüzde restorasyon sonrası 2005 yılındaki durumu (Söğüt 2009)

Geçmişten günümüze Türkiye'de yapılan arkeolojik kazı çalışmalarında kazı evlerinin tarihsel süreç içerisindeki mekânsal çeşitliliği sonucu birçok mekân kazı evi olarak kullanılmıştır. Bu mekânlar; çadırlar, okullar, prefabrik yapılar, eski kamu binaları, restore edilen eski yapılar, yerel evler, tarihi yapılar ve modern yapılar olmak üzere sekiz kategoride ele alınabilmektedir (Çizelge 2.1).

Ortaya çıkan bu mekânsal değişim mekân yetersizliğinden ortaya çıkmaktadır. Kazı evlerinin arkeolojik alanlara ulaşımının sıkıntı olmayacak uzaklıkta olması gerekmektedir. Özellikle arkeolojik kazı alanlarında bulunan yapılar restore edilerek kazı evi olarak kullanılması hem kültürel anlamda çevreye kazandırılmış olmakta hem de yapıların yeniden işlevlendirilerek sürdürülebilirliği sağlanmış olmaktadır. Bu nedenle öncelikli olarak kazı alanına en yakın ve müsait durumda olan yapılar geçmişten günümüze kazı evi olarak kullanılmış ve kullanılmaya devam etmektedir. Böyle bir

imkân bulunmaması durumunda mevcutta bulunan ancak kullanılmayan eski kamu binaları kazı ekibinin kullanımına açılabilmektedir.

Çizelge 2.1. Türkiye'deki kazı evlerinin yapı çeşitlerine göre sınıflandırılması

2.3.1. Çadırlar

Çadırlar, geçmiş zamanlarda arkeolojik kazıların devam ettiği bazı bölgelerde ulaşım ve maddi yetersizliklerden dolayı arkeologlar ve kazı ekibi barınma ihtiyaçlarını karşılayabilmek için kullanılmıştır. Kazı alanlarının yakınında konaklama mekânlarının bulunmaması ve eski dönemlerdeki fon bulma sıkıntısı arkeologların kazı alanlarına yakın olacak şekilde belirli yerlere çadır kurup o çadırlarda konaklamalarına neden olmuştur.

Bu durumun en bilindik örneği, Karatepe-Arslantaş kazısı esnasında, olanakların kısıtlı içecek suyun at sırtında dereden taşınarak getirilmek zorunda kalındığı bir yerde barınacak yer bulamadığı için kazı alanının yakınına çadır kurup orada kalan kadın arkeolog Halet Çambel'dir (Şekil 2.3).

a) b)

Şekil 2.3. a-b) Halet Çambel Karatepe-Arslantaş kazısında (Ermaner 2019)

Halet Çambel, Karatepe-Arslantaş kazısında çıkan arkeolojik buluntuların hem restore edilmesini hem korunmasını hem de sergilenmesini sağlamak için eşi Nail Çakırhan ile açık hava müzesi yapmışlardır. Türkiye genelinde arkeolojik alanlarda koruma-onarım çalışması ve koruma çatısını çıplak beton uygulaması ile yapan ilk arkeologlardan olmuştur (Ertuğrul 2019).

2.3.2. Okullar

Çeşitli ilkokullar ve okullar da kazı evi olarak kullanılmıştır. 2019 yılı öncesinde arkeolojik kazılar sadece yaz mevsimi boyunca 3-4 aylık bir zaman diliminde gerçekleşmekteydi. Barınma sıkıntısı yaşayan kazı ekibi yaz aylarında okulların tatil olmasında dolayı kazı alanlarına yakın, kullanılmayan ya da boş okullarda barınma ihtiyaçlarını karşılamışlardır. Sınıflar ve sıralar kazı ekibi için birer odaya, çalışma masasına ve konaklayacak alana dönüşmüştür.

Günümüzde de çoğu kullanılmayan veya terk edilen okullar yeniden işlev kazandırılarak kazı evlerine ya da depo alanlarına dönüştürülmüştür. Kazı evi olarak kullanılan ilkokula örnek olarak Külhöyük Kazı evi gösterilebilir. Şehit Komando Mükremin Başaran İlkoklu bahçesinde bulunan eski taş okul 16 yıldır kullanılmadığı için yeniden işlevlendirilerek kazı evi olarak kullanılmıştır. Kazı evi için Gölbaşı Belediyesi sponsor olmuş ve onarımını üstlenmiştir. Anca maddi yetersizlikler nedeni ile onarıma başlanamamıştır. Daha sonra Ankara Valiliği destek olarak kazı evinin onarımını üstlenmiştir (Yılmaz 2021).

Kazı evi olarak kullanılan ilkokullara bir diğer örnek ise Çaltılar Köyü ilkokulu gösterilebilir. Eskiden okul olarak kullanılan ve sonra atıl durumda kalan yapı, kısa bir sürede kazı ekibi tarafından bakım ve onarımı yapılarak kazı evi olarak kullanılabilir hale dönüştürülmüştür. Sınıflara yataklar ve masalar eklenerek barınma ve çalışma ihtiyaçlarını karşılamışlardır (Şekil 2.4).

a) b)

Şekil 2.4. a-b) Kazı evinin restorasyon öncesi hali (Çaltılar Höyüğü kazı arşivi)

a) b)

Şekil 2.5. a-b) Kazı evinin restorasyon sonrası hali (Çaltılar Höyüğü kazı arşivi)

Daha sonra ilkokul kazı ekibi tarafından restore edilmiştir (Şekil 2.5). Kazı ekibi tarafından restore edildikten sonra kazı evi kendi ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmiş ve daha kullanılabilir bir mekâna dönüştürülmüştür (Kazı başkanı ile kişisel görüşme yapılmıştır).

2.3.3. Prefabrik yapılar

Kazı evi olarak kullanılan bir diğer mekân da prefabrik yapılardır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020), Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Yapılacak Yüzey Araştırması, Sondaj ve Kazı Çalışmalarının Yürütülmesi Hakkında Yönergeye göre, "*Kazı çalışmalarına yönelik olarak bina niteliği bulunmayan, prefabrike kurulumlar, konteyner gibi taşınabilir özellikte olanlar ihtiyaç duyulan farklı alanlarda (kazı evi, laboratuvar, depo, mutfak, yatakhane vb.) kullanılmak üzere mevzuata uygun olarak alınabilir. Hiçbir surette kazı evi, deposu gibi taşınmaz nitelikli varlıklar ve bunlarla ilgili arsa ve arazi satın alınamaz, yeni inşaat yapılamaz*". Ancak prefabrik dahi olsa sit alanı içerisine herhangi bir yapı yapılmadan önce Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'ndan izin alınması gerekmektedir. Prefabrik kazı evleri yapılırken odalar, mutfak, tuvalet ve duş, çalışma alanları, depolar gibi mekânlar kazı ekibinin ihtiyaçlarına göre belirlenmektedir. Bu ihtiyaçlar doğrultusunda kazı evi yapılanan alanında uygun olması durumunda başka prefabrikler de eklenebilmektedir.

a) b)

Şekil 2.6. a-b) Tlos kazısının prefabrik kazı evi

Arkeolojik kazı alanlarında kullanılan prefabrik yapılara Tlos kazı evi örnek gösterilebilir (Şekil 2.6). Tlos kazı evinin yapımı 2012 yılının ekim ayında tamamlanmıştır. Kazı evi bilimsel ekibin barınma, yiyecek, çalışma gibi birçok ihtiyacını karşılayabilecek mekân oluşturulmuştur.

2.3.4. Eski kamu binaları

Eskiden kamu binası olarak kullanılmış olan ancak günümüzde artık bu işlevini yitirmiş kullanılmayan binalar T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından kazı evi olarak tahsis edilerek kullanıma açılabilir.

a) b)

Şekil 2.7. a) Tripolis antik kenti kazı evi binası **b)** Tripolis antik kenti depo ve laboratuvarları (Tripolis kazı arşivi)

Buna bir örnek Tripolis kazı ekibinin kullandığı kazı evidir. Eskiden Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından lojman binası olarak kullanılan bu yapı ihtiyaçlar doğrultusunda bazı eklemeler yapılarak şimdi kazı ekibinin barınma ve depolama ihtiyacını karşılamaktadır (Şekil 2.7).

2.3.5. Restore edilen eski yapılar

Arkeolojik kazı alanı sınırları içerisinde eski dönemlerden kalma sivil mimari yapıları bulunuyorsa bu yapılar restore edilerek kazı evi olarak kullanıma açılabilir. Bu çeşit yapılara bir örnek olarak Smyrna antik kenti kazı evi gösterilebilir (Şekil 2.8). Kazı alanı içerisinde bulunan tescilli yapı kamulaştırılarak İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde restore edildikten sonra Kazı Başkanlığı'na tahsis edilmiştir (Anonim 3 2023).

a) b)

Şekil 2.8. a-b) Smyrna antik kenti kazı evi restore edilmeden önceki ve sonraki hali (Anonim 3-4 2023)

1850'li yıllarda yapıldığı düşünülen yapı inşa edildiği dönemde ahır, kiler, taşlık gibi bölümler içermekteymiş. Yeniden işlev kazandırılırken yapıda kazı ekibinin ihtiyacını karşılayabilecek envanterleme, konservasyon, kataloglama ve depolama gereksinimlerine yanıt verebilecek mekânlar da oluşturulmuştur (Anonim 4 2023).

2.3.6. Yerel evler

Urfa'daki Göbeklitepe kazı evi de tarihsel süreç içerisindeki önemli yapılardan biridir. Göbekli Tepe'yi 1994 yılında keşfeden arkeolog Klaus Schmidt'in kazı ekibinin konaklaması için aldığı 200 yaşındaki taş ev, Urfa'da 20 yıl boyunca Göbeklitepe kazı ve araştırma çalışmalarının merkezi olmuştur. O dönemlerde bölgede uzun konaklama ihtiyaçları olduğu için bu evi kazı ekibine uygun gören Klaus Schmidt yapıyı satın alarak kazı evi haline getirmiştir (Şekil 2.9). Uzun yıllar kazı evi olarak kullanılan taş ev Schmidt'in ölümünün ardından eşi tarafından anı evine dönüştürülmüştür (Şulul ve Leylak 2018).

Şekil 2.9. Göbeklitepe kazı evi (Şulul ve Leylak 2018)

Evin içerisindeki avluda fotoğraf sergisi bulunmaktadır. Bu sergiyi 3 temaya bölünmüştür. Temalardan birinde de Göbeklitepe kazı çalışmalarının fotoğrafları sergilenmektedir. Arkeoloji sohbetlerine, atölyelere ev sahipliği yapan bu ev, Göbeklitepe'nin tanıtılması için de önemli mekânlardan biri haline gelmiştir (Şulul ve Leylak 2018).

2.3.7. Tarihi yapılar

Tarihsel süreç içerisinde büyük öneme sahip kazı evlerinden bir tanesi 125 yıllık Priene Antik Kenti kazı evidir. Osman Hamdi Bey tarafından açılan kazı evinin 1895 yılından bugüne hala kullanımı sürdürülmektedir (Şekil 2.10).

Alman arkeolog Theodor Wiegand ve ekibinin konakladığı kazı evi günümüzde Priene antik kenti kazı başkanı Prof. Dr. İbrahim Hakan Mert ve kazı ekibi tarafından kullanılmaktadır. Bu yapının ayrıca günümüzde hala ayakta duran en eski kazı evi olduğu söylenmektedir (Anonim 5 2023).

Şekil 2.10. Priene antik kenti (Anonim 5 2023)

2.3.8. Modern yapılar

Arkeoloji bilimine olan önem ve merak her geçen gün giderek artmaktadır. Bu artış da kazı evlerinin daha modern ve gezilebilir mekânlar olarak tasarlanmasını sağlamaktadır. Modern kazı evine örnek olarak İzmir-Bornova da yapılan Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi ve Kazı Evi gösterilebilir (Şekil 2.11).

a) b)

Şekil 2.11. a) Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi **b)** Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi Kazı Evi (İtez 2015)

Ziyaretçi merkezi ve kazı evi tasarlanırken birbirine ek olarak yapılmış 3 ana işlev içeren kütleler oluşturulmuştur. İlk işlev müze, ikinci işlev kazı evi, üçüncü işlev ise servisleri içermektedir. Bu yapı ile ilk defa hem ziyaretçi merkezi hem de kazı evi bir arada konumlandırılmıştır. Böylelikle arkeolojiye meraklı olan kişilerin iki kütleyi de bir arada görme fırsatı sunulmuştur (İtez 2015).

Yapılan ziyaretçi merkezi ve kazı evi yapısı 4 tip kullanıcıya hitap etmektedir. Bunlar ilköğretim öğrencileri, ziyaretçiler, alanda çalışan arkeologlar, kazı ekibi ve ziyaretçi merkezi yönetiminde görevli personellerdir (Anonim 6 2023).

Kazı evlerinin zamanla modernleşmesi hem kazı ekibinin zorlu şartlar altında karşıladıkları konaklama ihtiyaçlarının iyileşmesini hem de kazı ekibinin çalışma ortamlarının daha kullanılır hale gelmesi ile çalışma verimlerinin artmasını da sağlamaktadır.

Sonuç olarak arkeoloji biliminin görünmez ancak büyük destekçisi olan kazı evleri zaman içerisinde mekânsal olarak birçok değişime uğramıştır. O dönemlerin şart ve koşullarına göre çeşitli mekânları kazı evi olarak kullanan kazı ekibi olumsuz koşullar altında bile çalışmalarını sürdürmeye devam etmişlerdir. Kazı evleri arkeoloji biliminin en önemli mekânları arasında yer almaktadır. Bu yüzden mekânın bireyler üzerindeki etkisi düşünüldüğünde kazı evleri, her kazı ekibinin ihtiyaçları göz önüne alınarak doğru planlama ile tasarlanmalıdır.

2.4. Kazı Evlerinde Yaşam ve Çalışma

Mekân tasarımı, insan ihtiyaçları doğrultusunda şekillenmektedir. İnsan ihtiyaçları geçmişten bugüne zaman içerisinde çeşitlilik göstermiştir. İhtiyaçların süreç içerisinde değişmesi ve mekânların bu ihtiyaçları karşılayabilmesine bağlı olarak mekân gereksinimleri de değişerek farklılık göstermiştir. Mekân analizinde birincil sorunsal insan ihtiyaçlarını analiz ederek bu analizler doğrultusunda ihtiyaçlar ele alınarak tasarımlar oluşturabilmektir (Çetin ve Çetinkaya 2021).

Kazı evlerini sadece konut görevli ya da sadece bir ofis görevi ile değerlendirmek doğru olmayacaktır. Bu mekânların hem barınma hem de çalışma mekânı olarak ele alınması gerekmektedir. Bu noktada da ortaya insan gereksinimlerini doğrultusunda mekân ihtiyaçlarını karşılayabilecek mekân tasarımları yapılmalıdır.

Mimari yapıların tamamlayıcısı olan iç mekânlarda bulunan iç donatı elemanlarının tasarımı da oldukça önemlidir. Kullanıcı gereksinimleri göz ardı edildiği zaman kullanıcılar donatı elemanlarını kullanamadan değiştirmek durumunda kalmaktadırlar (Eriç vd. 1986; Yıldırım vd. 2005). Yapıdaki iç mekânlarda bulunması gereken donatılar ayrı ayrı tespit edilmelidir. Kazı evlerinde de bulunması gereken temel donatı elemanlarının ihtiyaçlar ve gereksinimler doğrultusunda her mekânda bulunması gerekmektedir.

Arkeolojik kazı çalışmalarının bazılarının yıllık kazılara dönüştürülmesi ile hem kazı evlerindeki yaşam süreleri uzamış hem de düzenli bir çalışma ortamı yaratılması ihtiyacı duyulmuştur. Bu ihtiyaç gerektiği zaman kazı evlerindeki bazı odaların tekrar düzenlenerek laboratuvar gibi çalışma alanlarına dönüştürülmesini sağlamıştır. Önceden yaz döneminde ısınma problemi olmaz iken kazılar yıl boyu devam etmeye başlayınca diğer tüm ihtiyaçlara ilave olarak yaşam alanlarının ısıtılması problemi de gündeme gelmeye başlamış ve buna yönelik çözümler bulunmuştur.

Bunun sonucunda kazı ekibinin kullandığı kazı evleri düzenli bir konaklama mekânına dönüşürken aynı zamanda günlük çalışmaların gerçekleştiği birer ofis ve laboratuvar gibi alanları da bünyesinde barındırmaktadır. Fiziksel ve bilimsel çalışmaların ortak bir şekilde yürütülmesi sebebiyle birçok bilim dalının kullandığı konaklama yapılarının şeklinden bir noktada ayrı tutulmalıdır.

Geçmişten günümüze kazı evleri olarak kullanılan mekânların çeşitliliği oldukça fazla olmuştur. Kamp çadırlarından misafir evlerine, yazın kullanılmayan okullardan prefabrik yapılara kadar birçok mekân kazı evi olarak kullanılmıştır.

Günümüzde hala bazı ilkokullar, prefabrik yapılar, sit alanı içerisinde bulunup restore edilen eski evler ve artık kullanılmayan kurumsal yapılar kazı evine dönüştürülerek kullanılmaya devam etmektedir. Bu mekânlardan hangisi olursa olsun, önemli olan, kazı evinin kazı ekibinin gereksinimlerini karşılayabilecek kapasitede donatılmış olmasıdır.

Arkeolojik kazılarda çalışan öğretim üyeleri, uzman gruplar ve öğrenciler ele alındığı zaman kazı evlerinde gerçekleşen bir toplu yaşam ve çalışma ortamı oluşmaktadır. Oluşan ortak yaşam ve çalışma gereksinimi kazı evlerini, benzer şekilde toplu yaşam ve çalışma işlevini karşılayan öğrenci yurtlarına benzetmektedir.

Yeterli oda sayısının bulunamadığı yapılarda 2, 4 ve 6 kişilik odaların bulunması, ortak çalışma alanları, banyo tuvaletlerin ortak kullanımı göz önüne alındığında kazı evlerinin toplu yaşam gerekliliklerini sağlamak durumunda olması benzerliğin en önemli noktalarından biridir. Benzerliklerinin yanında kazı evlerini yurt binalarından ayıran özellik fiziksel ve bilimsel çalışmaların ortak bir şekilde gerçekleşerek günün neredeyse tamamında bir iş birliği içerisinde olunmasıdır.

2.4.1. Kazı evlerinde günlük yaşam

Kazı evlerinde geçirilen günlük yaşam çoğu kazı ekibi için benzer şekilde gerçekleşmektedir (Çizelge 2.2). Sabahın erken saatlerinde güne başlayan ekip toplu bir kahvaltıdan sonra arkeolojik kazı çalışmalarına başlamak için kazı alanına doğru yola çıkarlar. Arazide çalışan ekibin yanı sıra mimari çizim ve buluntuların bilgisayar ortamına girişinin yapılabilmesi için ayrı bir ekip kazı evinde çalışmalarını sürdürmektedir.

Mesai bitiminde araziden dönüş yapıldıktan sonra o gün bulunan taşınabilir eserler geçici olarak depolanmak için depoya yerleştirilir. Günün kalan zamanında kazı ekibinin günlük toplantılarını yapılır ve çalıştıkları alan doğrultusunda raporlarını hazırlar. Kazı başkanı eşliğinde ekibin bütün üyeleri toplanır daha sonra hazırlanan raporlar sunulur.

Kazı evlerinin bir günlük süreci genel olarak yaz dönemi içerisinde bu şekilde özetlenebilir. Erken saatlerde güne başlamak ve arazi çalışmalarını başlatmak çok sıcak havalarda arkeologların daha rahat çalışabilmelerine olanak sağlamaktadır. Gün sonunda da dinlenme zamanlarından feragat ederek o günün çalışma ve raporlarını kazı ekibi birbiri ile paylaşarak veya sunum yaparak tüm ekibi çalışmalardan haberdar etmek durumundadır.

Genel gün planlamasına bakılarak kazı ekibinin günün her anında toplu bir şekilde hareket ederek disiplinler arası çalışmalar yaptığı görülmektedir. Süreç aynı zamanda kazı evinde de bu şekilde ilerlemekte ve toplu çalışmanın gereklilikleri toplu yaşamda da devam etmektedir.

Çizelge 2.2. Arkeolojik kazılarda kazı evinde geçen bir günlük yaşam çizelgesi

06:00	Güne başlama
06:30-07.00	Kahvaltı
07:00-08:00	Araziye gidiş/mesai başlangıcı
10:00	Kuşluk-Dinlenme molası
12:00-13:00	Öğle yemeği
15:00	Çay-dinlenme molası
17:00/18:00	Araziden dönüş/Dinlenme molası
18:00-19:00	Depo yerleşimi ve dinlenme-ihtiyaçlar (Duş, çamaşır yıkama)
19:00-20:00	Akşam yemeği
20:00-21:00	Günün değerlendirmesi ve rapor hazırlama
21:00-22:00	Rapor sunumu/toplantı/fikir alışverişi

(Çalışmada yer alan kazı başkanları ile yapılan yüz yüze görüşmelerde elde edilen bilgilerle hazırlanmıştır). Buradaki sürecin tamamı tüm kazılarda olmakla birlikte, saatler kazı alanı ve ekibin durumuna göre farklılık gösterebilmektedir.

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Materyal

Tez kapsamında çalışama alanı olarak arkeolojik kazı açısından oldukça zengin olan Ege Bölgesi içerisinde bulunan Muğla ili seçilmiştir. Muğla ili içerisinden 6 adet arkeolojik kazı yeri belirlenerek buralarda kazı ekibinin kullandığı 10 adet yapı incelenmiştir. Çalışma kazı evlerinin yapım tekniklerini, mekân organizasyonlarını ve iç mekânda bulunan donatılarını kapsamaktadır.

Çalışma alanı olarak seçilen Muğla ilinde bulunan arkeolojik kazılar aşağıdaki aşamalar doğrultusunda seçilmiştir;

- 1. aşamada Muğla ili içerisindeki arkeolojik kazılar T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın resmî sitesinden 2022 yılında Türk Bilim Heyetlerince gerçekleştirilen Bakanlar Kurulu kararlı 6 adet arkeolojik kazı tespit edilmiştir.
- 2. aşamada tespit edilen arkeolojik kazılara gidilerek kazı ekibinin konakladığı ve çalışmalarını sürdürdüğü kazı evleri belirlenmiştir.
- 3. aşamada belirlenen ve çalışmaya konu olacak kazı evleri ve bulunuyorsa depo ile laboratuvarlar da iç mekânsal olarak ele alınarak incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Kazı evleri belirlenirken literatür araştırması sırasında kazı evlerinin yapım şekillerine göre yapılan sınıflandırma göz önünde bulundurularak bu doğrultuda kazı evleri tespit edilmiş ve çalışma gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda incelenmek üzere Euromos Antik Kenti, Kaunos Antik Kenti, Stratonikeia Antik Kenti ve Lagina Kutsal Alanı, Beçin Kalesi Kazısı, Kissebükü Antik Kenti, Iasos Antik Kenti seçilmiştir. Bu antik kentler içerisindeki kazı evleri ve bunlar ile birlikte ya da ayrı bir şekilde konumlanmış depo ve laboratuvarlar da incelenmiştir.

3.1.1. Muğla İli ve antik kentler

Muğla ili sınırları içerisinde eski çağlardan bugüne çeşitli medeniyetleri barındırmıştır. Burada M.Ö. 6 binden günümüze yaklaşık 8 bin yıllık buluntu ve kalıntılar tespit edilmiştir. Kıyı kesimlerinde deniz ulaşımı ve ticaret, iç kısımlarda ise kervan yolu ve bölgesel pazarlara bağlı olarak ticari canlılık yaşanmıştır.

Muğla iline en yakın ilçeler Ula ve Yatağan iken buna nazaran daha uzak ilçeleri Fethiye, Bodrum ve Datça'dır (Şekil 3.1). Yerleşim arasında oluşan benzerlik ve farklılıklar iklim, fiziksel yapı, kıyı ya da iç kesimlerde yerleşmenin getirdiği geçim kaynakları çeşitliliğine de yol açmaktadır (Değer 2012).

İçerisinde hem tarihi hem de kültürel zenginlikler barındıran Muğla ili, çok sayıda doğal ve arkeolojik güzelliklere sahiptir. Bunlar arkeolojik sit alanları, müzeler, tescilli kültürel varlıklar, anıtsal ağaçlar, geleneksel konutlar vb. şeklinde sıralanabilir. Muğla ili içerisinde barındırdığı birçok ilçesiyle birlikte ele alındığında bu doğal güzelliklerin sayısı daha da artmaktadır (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024a).

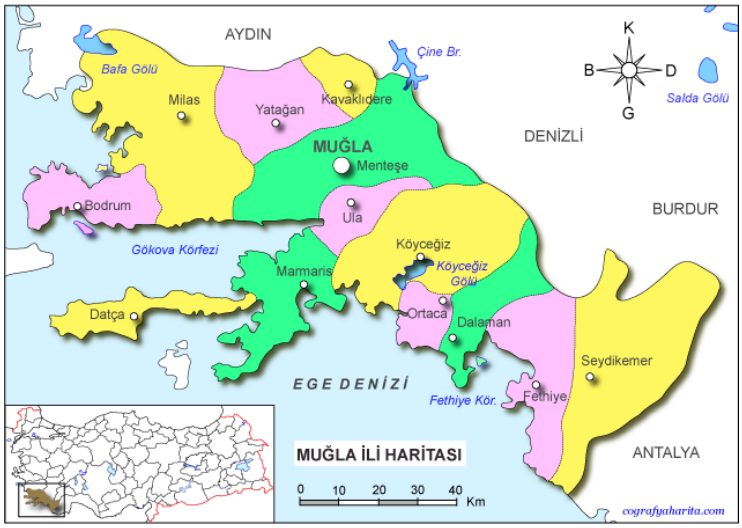

Şekil 3.1. Muğla ili haritası (Anonim 9 2023)

Muğla ilinde T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın verilere göre 2022 yılında Türk ve Yabancı Bilim Heyetlerince gerçekleştirilen Bakanlar Kurulu kararlı 190 adet arkeolojik kazı bulunmaktadır (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024b). Türkiye'de bulunan antik kentlerin %7,3'ü Muğla'da bulunmaktadır. Bu da Muğla ilini en çok antik kent bulunduran Antalya ve İzmir'den sonra 3. il yapmaktadır. Türk Bilim Heyetlerinde gerçekleştirilen arkeolojik kazılarda ise Muğla ili 2. sırada yer almaktadır. Bu da Muğla ilinin arkeolojik olarak da ne kadar büyük önem taşıdığını göstermektedir.

Bu çalışmada da Muğla ili içerisinde bulunan arkeolojik kazılardan; Euromos, Kaunos, Stratonikeia ve Lagina kutsal alanı, Beçin Kalesi, Kissebükü ile Iasos Antik Kentleri'nin kazı evleri incelenmiştir (Şekil 3.2).

Şekil 3.2. Muğla ili seçilen antik kentler

3.1.1.1. Euromos antik kenti

Muğla ilinin Milas ilçesinde Selimiye Mahallesi sınırlarında yer alan Euromos antik kenti Milas'a yaklaşık 12 km mesafede bulunmaktadır (Şekil 3.3). Burası bir yamaç ve düz alan yerleşimidir. Kentte ilk kazı ve restorasyon çalışmaları 1969-1975 yılları

arasında Prof. Dr. Ümit Serdaroğlu başkanlığında bir ekip tarafından gerçekleştirilmiştir. Ardından yaklaşık 40 yıllık aradan sonra 2011 yılından itibaren Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nden Doç. Dr. Abuzer Kızıl başkanlığında bir ekip tarafından kazı ve restorasyon çalışmalarına devam ettirilmektedir (Kızıl 2022).

Şekil 3.3. Euromos kent planı (Kızıl ve Doğan 2018)

Kazı çalışmaları sonucunda Geç Geometrik Dönemden Bizans Dönemi'ne kadar aralıksız yerleşim olduğu sonucuna varılmıştır. Euromos Antik Kentinde bulunan yapılar; Zeus Lepsynos Tapınağı, Agora, Tiyatro, Hamam, Kent Surları, Şapel ile Kuzey ve Güney Nekropolleri'dir (Milas Kaymakamlığı 2023). Buradaki Zeus Tapınağı antik dönemden günümüze en sağlam şekilde gelebilen Roma yapılarından biridir.

3.1.1.2. Kaunos antik kenti

Kaunos Antik Kenti Muğla ili Köyceğiz ilçesi Çandır Köyü sınırı içerisinde bulunmaktadır. Kaunos bulunduğu konum nedeniyle farklı dönemlerde birçok güç tarafından limana sahip olabilmek için sürekli bir mücadele içerisinde olmuştur (Şekil 3.4). Tarihi süreç içerisinde Büyük Pers Krallığının satrapları, Hellenler, Spartalılar dahil olmak üzere son olarak da Romalılar ile birlikte Bizanslılar ve Türkler tarafından yerleşim görmüştür. Kaunos antik kentinde çalışmalar 1966 yılında Prof. Dr. Baki Öğün tarafından başlatılmıştır. Günümüzde de Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nden Doç. Dr. Ufuk Çörtük başkanlığında bir ekip tarafından çalışmalar devam etmektedir. (Çörtük 2022).

Antik çağlardaki liman kenti olma avantajını zaman içerisinde denizin alüvyonlar ile kaplanması sonucu kaybetmiştir. Kaya mezarları ile dikkat çeken kentte surlar, tiyatro, kilise, roma hamamı ve tapınağı, üç basamaklı bir podyum ile birlikte stoa ve yakınında bir çeşme yapısı da bulunmaktadır (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2023, Anonim 10).

Şekil 3.4. Kaunos antik kenti vaziyet planı (Çörtük 2022)

3.1.1.3. Stratonikeia ve Lagina antik kenti

Stratonikeia Antik Kenti Muğla ilinin Yatağan ilçesinde Eskihisar Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Antik kentte çalışmalar esnasında Erken Tunç Çağı'ndan günümüze kadar buluntular tespit edilmiştir (Şekil 3.5). Stratonikeia antik kentinde Anadolu'da bulunan en büyük gymnasion ile birlikte tiyatro, bouleuterion, kutsal alan terası, Augustus Tapınağı kutsal alanı, Roma hamamı, kuzey şehir kapısı, Latrina ve surlar ile Türk Dönemi'ne ait Beylikler Dönemi'nden kalan Selçuk Hamamı, Osmanlı Dönemi'nden Şaban Ağa Camii, dönem evleri, boya atölyesi ve çeşmeler gibi birçok mimari yapı bulunmaktadır (Söğüt 2019b).

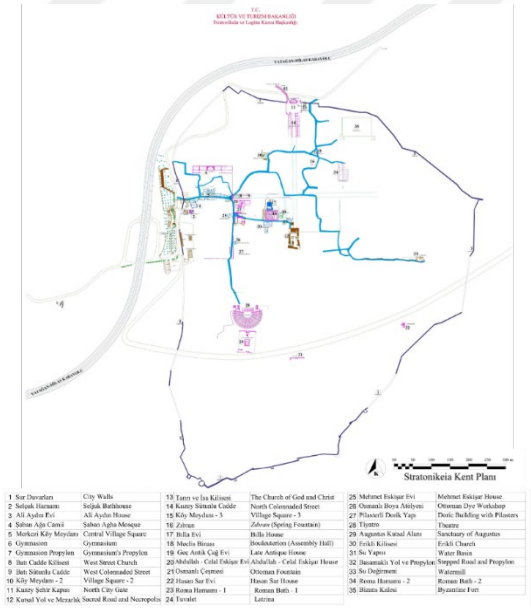

Şekil 3.5. Stratonikeia kent planı (Söğüt 2019b)

Stratonikeia antik kentinde sistematik kazılar 1977 yılında Prof. Dr. Yusuf Boysal başkanlığında bir ekip tarafından başlatılmış ve bu çalışmalar 1999 yılına kadar devam etmiş ve 2003-2006 yıllarında Prof. Dr. M. Çetin Şahin başkanlığında bir ekip çalışmıştır. 2008 yılından itibaren de kazı ve restorasyon çalışmaları Pamukkale Üniversitesi'nden

Prof. Dr. Bilal Söğüt başkanlığında bir ekip tarafından yılın 12 ayı boyunca devam etmektedir (Söğüt 2019b).

Prof. Dr. Bilal Söğüt başkanlığındaki ekip aynı zamanda Muğla ili, Yatağan ilçesi, Turgut Mahallesindeki Lagina kutsal alanındaki çalışmaları da yürütmektedir. Burada Erken Tunç Çağı'ndan günümüze buluntu ve kalıntılar tespit edilmiştir. Antik döneme dünyada bilinen, tanrıça Hekate adına düzenlenmiş en büyük kutsal ve yapılmış en büyük tapınak burada bulunmaktadır (Söğüt 2019b). Burası aynı zamanda Batı Anadolu'da Osmanlı İmparatorluğu'ndan birisi olan Osman Hamdi Beyin kazı yaptığı ve kazı evi günümüze ulaşan tek yerdir (Söğüt 2009).

3.1.1.4. Beçin Kalesi kazısı

Beçin ören yeri, Muğla'nın Milas ilçesinin 5 km kadar güneyinde yer almaktadır (Şekil 3.6). 2007 yılında Milas müzesi denetiminde bayrak dikmek için yapılan çalışmalar sırasında ortaya küp mezar buluntusu çıkması sonucunda Beçin tarihinin Tunç çağına kadar gittiği görülmüştür (Demir 2015). Arkaik, Klasik dönemlerden Roma, Bizans, Menteşeoğulları ve Osmanlı dönemlerine yerleşim alanı olarak kullanılmıştır (Anonim 7 2023).

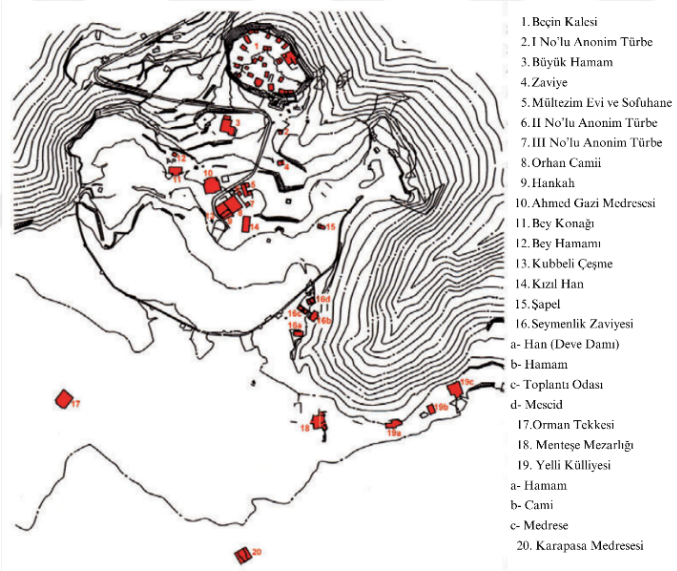

Şekil 3.6. Beçin ören yeri vaziyet planı (Ünal 2015)

Bizans devrinden sonra şehir son şeklini almıştır. Şehir surlarla çevrili yerleşimden ve İç kaleden meydana gelmektedir. İç kalede Arkaik dönemden kalan mezar anıtı, Türk dönemi hamamı, sarnıç gibi kamusal yapılar ve terkedilmiş evler vardır. Beçin Kalesi aynı zamanda Ahmed Gazi Medresesi, Karapaşa Medresesi, Orhan Camii, türbeler, Hanikâh, Kızılhan ve Kubbeli Çeşme ile çevrelenen bir kent meydanı bulunmaktadır (Anonim 8 2023).

Kentte sistematik arkeolojik kazı çalışmaları 1974 yılında Prof. Dr. M. Oluş Arık başkanlığında bir ekip tarafından başlatılmış ve Prof. Dr. H. Rahmi Ünal tarafından devam ettirilmiştir. Çalışmalar kesintisiz bir şekilde devam etmiş ve 2010 yılından itibaren Medeniyet Üniversitesi'nden Prof. Dr. Kadir Pektaş başkanlığında bir ekip

tarafından arkeolojik kazı ve restorasyon faaliyetleri sürdürülmektedir (Diri Apaydın 2022).

3.1.1.5. Kissebükü antik kenti

Kissebükü Antik Kenti Muğla ili Bodrum ilçesinin Mazı bölgesinde bulunmaktadır. Kıyıdan 800 metre sahil şeridine sahip olan kent, 5. ve 7. yüzyıl Bizans dönemine tarihlenmektedir (Şekil 3.7).

Kissebükü'nde kazı çalışmaları diğer kazılara göre değerlendirildiğinde yeni sayılabilecek kazılardan birisidir. Burada kazılar 2018 yılında başlamış olmakla birlikte, bu zamana kadar yapılan kazı çalışmalarında vaftizhane, kilise, şapel, hamam, konutlar, kule ve sarnıç yapıların kazı ve onarım çalışmaları yapılmıştır (Anonim 11 2023).

Kissebükü'nde 2018 yılından itibaren kazı ve restorasyon çalışmaları Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nden Doç. Dr. Hatice Özcan Özyurt başkanlığında bir ekip tarafından sürdürülmektedir (Özcan Özyurt 2022).

Şekil 3.7. Kissebükü vaziyet fotoğrafı (Özcan Özyurt 2022)

Kissebükü yerleşim olarak üç ana alandan oluşmaktadır. Bunlar akropol, sahil şeridi ve kuzeybatı yamaç-kule civardır. Akropol iç ve dış surlardan oluştuğu için küçük kale görünümüne sahiptir. Kent ören yeri olmakla birlikte uzun sahil şeridiyle de deniz turizminin önemli noktalarından biri ve aktif tarım faaliyetlerinin de yapıldığı bir üretim alanıdır (Özcan Özyurt 2022).

3.1.1.6. Iasos antik kenti

Iasos Antik Kenti Muğla ilinin Milas ilçesi, Kıyıkışlacık Mahallesi sınırında Milas'a yaklaşık olarak 28 km uzaklıktadır. Bilinene göre tarihi Bronz Çağa kadar uzanmaktadır (Baldıran 2018).

Burası bir liman kentidir. Günümüzde Selçuk Üniversitesi'nden Prof. Dr. Asuman Baldıran başkanlığında bir ekip tarafından arkeolojik kazı ve restorasyon çalışmaları yürütülmektedir (Şekil 3.8).

Karya'nın en eski kentlerinden biri olan Iasos koyun kenarında kurulmuştur. Antik kente kara yolu ile ulaşım sağlanabildiği gibi deniz yolu ile de gidilebilmektedir. Kentin

ada ile adanın karşısındaki sahaya kurulması kent halkın balıkçılık ve ticaretle geçinmesine olanak sağlamıştır. Kentte Helenistik, Roma, Bizans ve Türk dönemlerine ait yerleşim ve kalıntılar bulunmaktadır (Güner 2011).

Şekil 3.8. Iasos kent planı (Turkish Museums 2023)

Kentte agora, bouleuterion, nekropol, akropol, tiyatro, kiliseler, castrum, surlar, kule, mendirekler, kutsal alanlar, konut alanları ve giriş kapıları yarımada üzerinde olup nekropol ve yeni yerleşim yarımadanın dışında bulunmaktadır. Günümüz yerleşim içerisinde olmaması antik kentin korunmasını sağlamıştır (Pehlivan, Baldıran, Pehlivan E. 2022).

Tez çalışmasında belirlenen antik kentlerin kazı ekiplerinin kullandığı kazı evleri incelenmiştir. Mevcutta 6 adet arkeolojik kazıda bulunan 10 adet kazı evi farklı yapı çeşitlerine göre sınıflandırılarak analiz edilmiştir.

3.2. Metot

Bu çalışmada arkeoloji biliminde kazı ekibinin hem konaklama hem de çalışma alanı olarak kullandığı kazı evleri yapısal çeşitliliğini, iç mekânsal olarak ayrımını ve donatı çeşitlerini tespit etmek amacıyla üç aşamada incelenmiştir (Çizelge 3.1).

Çalışmanın ilk aşamasında arkeoloji bilimi ve arkeolojik kazılar hakkında T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, T.C. Muğla Valiliği ve Muğla Müze Müdürlüğü web siteleri, kazı sonuç raporları, antik kentler hakkında makale ve yayınlar, Web of Science, Taylor & Francis vb. veri tabanlarından literatür taraması yapılmıştır.

Daha sonra arkeoloji bilimi ve arkeolojik kazılar hakkında bilgilere ulaşılmıştır. Arkeolojik kazılarda bir günlük çalışma sürecinin nasıl olduğu ve arkeolojik kazılarda sadece saha çalışmalarının değil bununla birlikte laboratuvar ve masa başında da çalışmaların ilerlediği kazı başkanları ile yapılan görüşmelerle tespit edilmiştir. Bu kazılarda çalışan ekip üyelerinin zamansal süreç içerisinde hangi mekânlarda konakladığı ve çalışmalarını gerçekleştirdiği sınıflandırılmıştır.

Çizelge 3.1. Çalışma aşamaları

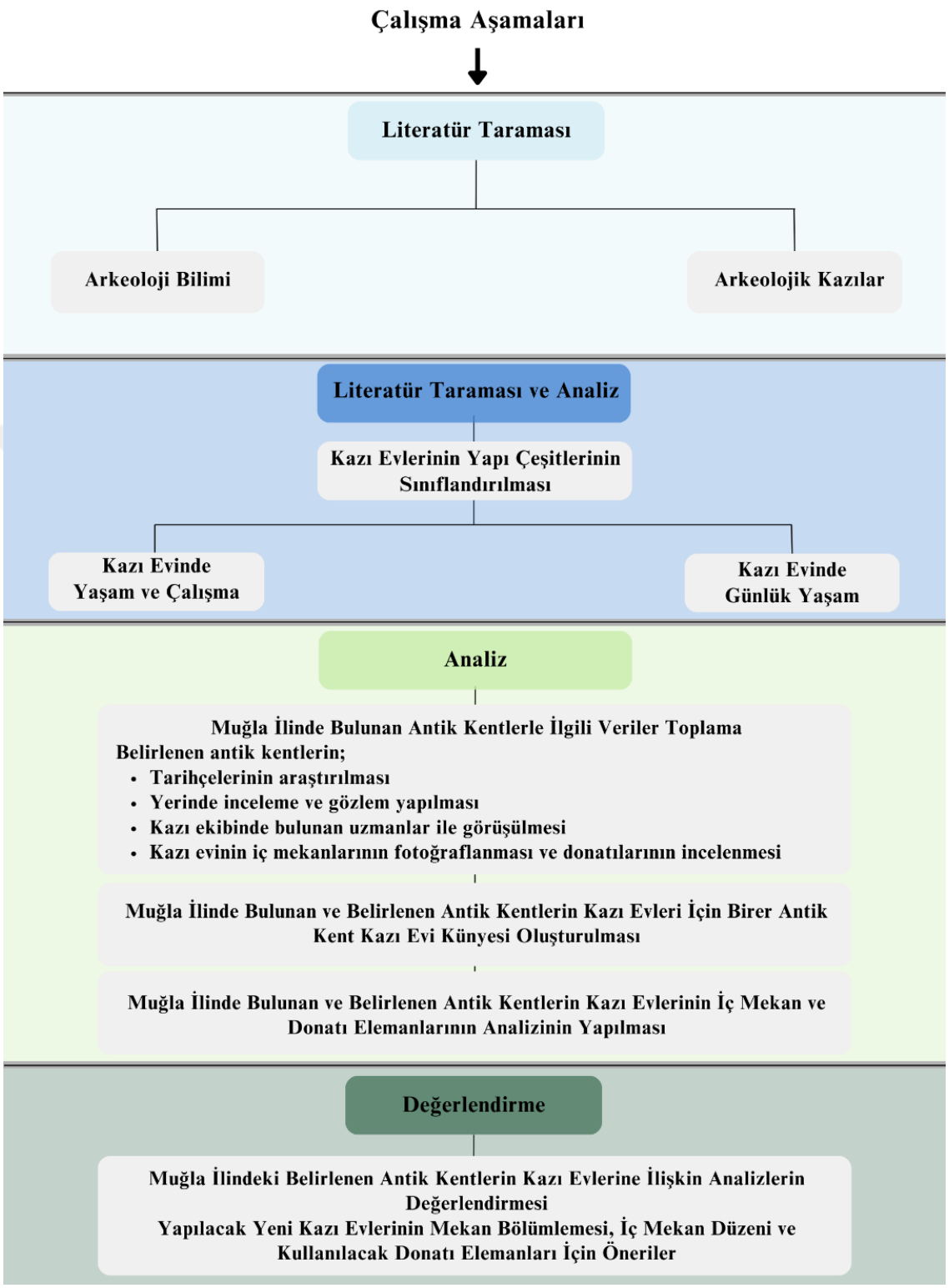

Çalışmanın ikinci aşamasında T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre Türkiye'de en çok arkeolojik kazı bulunduran ikinci il olan Muğla ili içerisindeki arkeolojik kazılar belirlenmiştir. Yapılan sınıflandırmaya göre kazı evi örneklerine sahip 6 adet antik kent seçilerek bu kentler hakkında bilgiler edinilmiştir.

Çalışmanın ilk aşamasında yapılan sınıflandırmalar doğrultusunda antik kentlerde Euromos antik kentine ait 1 adet, Kaunos antik kentine ait 1 adet, Stratonikeia antik kentine ait 3 adet, Beçin Kalesi kazısına ait 2 adet, Kissebükü antik kentine ait 2 adet, Iasos antik kentine ait 1 adet kazı evi tespit edilerek gruplanmıştır (Çizelge 3.2).

Çizelge 3.2. Kazı evlerinin yapı çeşitlerine göre sınıflandırma tablosu

Kazı Evlerinin Yapı Çeşitlerine Göre Sınıflandırma Tablosu	
Okul/İlkokul	Kissebükü Kazısı Kazı Evi
Prefabrik	Euromos ve Stratonikeia Antik Kenti Prefabrik Kazı Evi
Eski Kamu Binası	Beçin Kalesi Kazısı Birincil Kazı Evi
Restore Edilmiş Eski Yapı	Stratonikeia Antik Kenti Bılla Kazı Evi
Yerel Ev	Stratonikeia Antik Kenti Hasan Sar Kazı Evi
Tarihi Yapı	Iasos Antik Kenti Kazı Evi ve Kaunos Antik Kenti Kazı Evi
Modern Yapı	Beçin Kalesi Ahşap Kazı Evi ve Kissebükü Kazısı Birincil Kazı Evi

Seçilen kazı evleri konaklama ve çalışma alanları ayrı ayrı olacak şekilde değerlendirilmiştir. Konaklama alanları olarak odalar, mutfak ve banyo tuvalet mekânları; çalışma alanları olarak da eğer kazı evi yapısının içerisinde bulunan ya da ek bir yapı olarak yapılmış laboratuvar ve depolar değerlendirilirken pek çok standart kapsamında incelenmiştir. Çalışma alanları tipolojik olarak incelenirken konaklama alanları içerisinde bulunan temel donatılar bakımından ele alınmıştır.

Kazı evleri konaklama odaları ve içerisinde bulunan donatılar bakımından değerlendirilirken (Yurt Hizmet Kalite Standartları 2018)'na göre öğrenci yurtları gibi toplu yaşama alanlarında bir odada gerekli olan donatı elemanlarının bulunup bulunmadığı esas alınarak, kazı evlerindeki mevcut olan donatılar değerlendirilmiştir.

Mutfak mekânlarındaki eylem sıraları (Baden-Powell 2005)'e göre depolama, yıkama, hazırlama, pişirme, servis, yeme-içme, temizleme ve yıkama olarak gerçekleşmektedir. Bu eylemlere göre mutfaklarda bulunması gereken donatıları depolama eylemi olarak; buzdolabı ve dolaplar, yıkama eylemi olarak; eviye, hazırlama ve servis eylemi olarak; tezgâh, pişirme eylemi olarak; ocak fırın ve davlumbaz, yeme içme eylemi olarak; masa ve sandalyeler olarak belirleyebilmekteyiz (Süvari ve Çoban 2022). Baden-Powell (2005)'in eylem sırasındaki temizlemek ve yıkama eylemi donatısı olarak da bulaşık makinesi belirlenmiştir. Kazı evlerindeki mutfak mekânları ve içerisinde bulunan donatılar bakımından değerlendirmesi bu kriterlere göre yapılmıştır.

Banyo ve tuvaletlerde bulunan donatılar ise (Oruç 2009)'un seramik sağlık gereçleri olarak sınıfladığı; lavabo ve klozet, duş tekneleri, banyo mobilyaları olarak; raf ve dolap sistemleri ve banyo armatürleri olarak belirlenmiştir. Bu donatılarla birlikte Yurt Hizmet Kalite Standartları (2018) de banyo içerisinde de bulunması gereken donatılardan biri çöp kovalarıdır. Belirlenen bu donatılara ortak yaşam alanlarında mutlaka bulunması gereken bir diğer temel donatı elemanı da çamaşır makineleri de eklenerek kazı evlerindeki banyo ve tuvaletler bu temel donatı elemanlarına göre değerlendirilmiştir.

Kazı evleri içerisinde yer alan ya da ek bir yapı olarak kazı evlerinin yanında konumlanan arkeolojik eser depolarında bulunması gerekli olan temel donatılar (Çavuşlar 2023) ve (Çavuşlar 2021)'e göre depo tasarımı ve depo yerleşimi planlaması ele alınarak belirlenmiştir. Depo büyüklükleri ve yerleşimleri depolama ihtiyacı göz önünde bulundurularak ayarlanmalı, raf sistemleri bulunmalı ve üzerine koyulacak eşyalara göre genişlikleri ayarlanmalıdır. Depolarda gereklilik durumunda bulunması gereken otomasyon sistemleri bu çalışmada arkeolojik depolarda vinç sistemi olarak ele alınmıştır. Depoda çalışacak olan uzman ekibin kullanabileceği masa ve sandalyeler de bulunması gerekli olan temel donatılar olarak değerlendirilmiştir.

Kazı evlerinin incelenebilmesi için T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı Kazılar Dairesi Başkanlığı'ndan gerekli izinler alınmıştır. Bu izinler doğrultusunda belirlenen kazılardaki mevcut kazı evleri incelenerek fotoğraflanmış, yerinde gözlem ve tespit çalışması yapılmıştır. Yapılar yerinde tek tek incelendikten sonra her yapıya ayrı ayrı olacak şekilde birer Kazı Evi Künyesi (Çizelge 3.3) hazırlanmıştır.

Çizelge 3.3. Kazı evi künyesi

<table>
<tr><th colspan="6">… ANTİK KENTİ KAZI EVİ</th></tr>
<tr><td colspan="3">Yapı İsmi</td><td colspan="3" rowspan="5">Yapının Fotoğrafı</td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapım Yılı</td></tr>
<tr><td colspan="3">Bulunduğu Yer</td></tr>
<tr><td>Yapım Malzemesi</td><td colspan="2">Koruma Derecesi</td></tr>
<tr><td>Özgün İşlev</td><td colspan="2">Günümüzdeki İşlevi</td></tr>
<tr><th colspan="6">KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ</th></tr>
<tr><td colspan="6">Kazı Evi Planı</td></tr>
<tr><td>Kat Sayısı</td><td colspan="2"></td><td>Giriş Sayısı</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Isıtma Türü</td><td colspan="2"></td><td rowspan="2">Otopark Bulunuyor mu?</td><td>Evet</td><td>Hayır</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td></td><td></td></tr>
<tr><th colspan="3">Güvenlik</th><th colspan="3">Islak Hacim</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?</td><td>Evet</td><td>Hayır</td><td rowspan="2">Tuvalet ve Banyo Sayısı</td><td colspan="2" rowspan="2"></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?</td><td>Evet</td><td>Hayır</td><td rowspan="2">Mutfak Sayısı</td><td colspan="2" rowspan="2"></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Terası Bulunuyor mu?</td><td>Evet</td><td>Hayır</td><td rowspan="2">Deposu Bulunuyor mu?</td><td>Evet</td><td>Hayır</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><th colspan="6">Yapı ile İlgili Ek Bilgiler</th></tr>
<tr><td colspan="6"></td></tr>
</table>

Hazırlanan yapı künyeleri yapılar hakkında genel bilgileri ve yapının iç mekânı hakkında bilgiler içermektedir. Bu bilgiler; yapının ismi, yapım yılı, bulunduğu lokasyon, yapım malzemesi, koruma derecesi, yapının özgün ve günümüzdeki işlevi, eğer mevcut ise kazı evinin planı, kat ve giriş sayısı, ısıtma türü, depo teras bulunuyor mu, mevcut yapı içerisinde ıslak hacimler var mı, güvenlik kamerası bulunup bulunmadığı ve yapı ile ilgili ek bilgilerdir.

Oluşturulan kazı evi künyeleri, kazı evleri yapım tekniklerine göre sınıflandırılmıştır. Kazı evlerinin çevresel ve iç mekânının plan özelliklerinin detaylı bir şekilde analiz edilmesi için her kazı evine ayrı birer Kazı Evi Tipoloji çalışması yapılmıştır. Çalışmada hazırlanan çizelge 3 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde kazı evine ait genel bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde odalar, ıslak hacimler ve bunların içerisinde bulunan donatılar ve mobilyalar incelenmiştir. Üçüncü kısımda ise kazı evinde bulunuyorsa laboratuvar ve depolar da incelenerek çalışmaya eklenmiştir (Çizelge 3.4).

Çalışmanın üçüncü aşamasında Muğla ilinde yer alan çeşitli yapı sınıflandırmasına sahip 10 adet kazı evinin iç ve dış mekân özelliklerine ait veriler toplanmış ve ilgili fotoğraflar eklenmiştir.

Bu süreçte elde edilen veriler hazırlanan kazı evi donatı tablosuna eklenmiştir (Çizelge 3.5). Oluşturulan donatı tablosu 4 bölümde ele alınmıştır. İlk bölümde oda tipleri değerlendirilmiştir. 1 kişilik odalar Tip 1, 2 kişilik odalar Tip 2, 3-4 kişilik odalar Tip 3 ve 6 kişilik odalar Tip 4 odalar olarak gruplandırılmıştır. Mevcut odalar yatak, giysi dolabı, çalışma masası, sandalye, komodin, mini buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası donatıları açısından değerlendirilmiştir.

İkinci bölümde mutfak mekânları değerlendirilmiştir. Eviye, buzdolabı, tezgâh, fırın ve ocak, davlumbaz, dolap, bulaşık makinesi ve masa sandalye donatıları bakımından değerlendirilmiştir.

Çizelge 3.4. Kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	
Kazı evinin rakımı nedir?	
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? •	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? •	

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA...:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?			
Odada kaç kişi kalabiliyor?			
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?			
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?			
Odada pencere bulunuyor mu?			
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?			
Oda metrekaresi nedir?			
Kapıda kilit bulunuyor mu?			

Çizelge 3.5'ün devamı

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?		
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?		
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?		
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?		
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?		
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?		
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?		
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?		
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?		
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?		
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?		
Yemek mutfakta mı yeniyor?		
Mevcut yemek masası kaç kişilik?		
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?		
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?		
Günde kaç kere yemek çıkıyor?		

DEPO VE LABORATUVAR ÖZELLİKLERİ		
DEPO		**Depo Fotoğrafları**
Depoda neler depolanmaktadır?		
Depo kaç katlıdır?		
Çalışma alanı bulunuyor mu?		
Çalışma alanında kaç kişi çalışabiliyor?		
Depoda kaç adet raf/dolap bulunmaktadır?		
Depoda vinç bulunuyor mu?		
Deponun yüksekliği kaç metredir?		
Deponun zemin malzemesi nedir?		
Deponun duvar malzemesi nedir?		
Depoda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?		
LABORATUVAR …		**Laboratuvar Fotoğrafları**
Kaç adet laboratuvar bulunmaktadır?		
Laboratuvarlarda ne çalışılmaktadır?		
Laboratuvarlarda kaç kişi çalışmaktadır?		
Laboratuvarda depolama alanı bulunuyor mu?		
Laboratuvarda aydınlatma nasıl yapılmaktadır?		
Laboratuvarda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?		

Çizelge 3.6. Kazı evlerinin iç mekân donatı tablosu

No ..	**Donatı Elemanları**								
Oda Tipleri									
	Yatak		**Giysi Dolabı**	**Çalışma Masası**	**Sandalye**	**Komodin**	**Buzdolabı**	**Ayakkabı Dolabı**	**Çöp Kovası**
	Tek	**Çift**							
Tip 1									
Tip 2									
Tip 3									
Tip 4									

Mutfak								
	Eviye	**Buzdolabı**	**Tezgâh**	**Fırın Ocak**	**Davlumbaz**	**Dolap**	**Bulaşık Makinesi**	**Masa Sandalye**

Banyo/Tuvalet							
	Duş	**Klozet**	**Raf ve Dolap**	**Çöp Kovası**	**Çamaşır Makinesi**	**Lavabo**	**Banyo Armatürleri**

Depolar			
	Raf ve Dolap Sistemleri	**Masa ve Sandalye**	**Depo İçi Vinç Sistemi**

Üçüncü bölümde mevcutta bulunan banyo ve tuvalet mekânları ele alınmıştır. Bu mekânlarda ortak olarak bulunan duş, klozet, raf ve dolap, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri bakımından değerlendirilmiştir.

Dördüncü bölümde ise depolar incelenmiştir. Depo içerisinde bulunan raf dolap sistemleri, masa sandalye ve depo içi vinç sistemi açısından değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR

Çalışma kapsamında 10 adet kazı evi incelenmiştir. Kazı evleri arkeolojik kazılarda çalışan uzman ve öğrenci grupları tarafından kullanılmaktadır. Yapılara ait kazı evi künyeleri oluşturulmuştur.

Kazı evleri, künyelerde elde edilen bilgiler sonucunda yapım şekillerine göre sınıflandırılmıştır. Kazı evlerinde odalar ve ıslak hacimler ve depolarda bulunması gereken asgari düzeydeki temel donatılar belirlenerek incelenmiştir.

Tespit edilen 6 adet arkeolojik kazıda Euromos antik kentinin 1 adet, Kaunos antik kentinin 1 adet, Stratonikeia antik kentinin 3 adet, Beçin Kalesi kazısının 2 adet, Kissebükü antik kentinin 2 adet, Iasos antik kentinin 1 adet kazı evi çalışmada kullanılmıştır. Bu kazı evlerinin özellikleri;

4.1. No:1 Euromos Kazı Evi

Euromos kazı evi 2016 yılında yapılmış U planda tasarlanmış ve yeni sayılabilecek bir yapıdır. Tek katlıdır ve odalar ortadaki atriuma açılmaktadır. Isıtma ve soğutma oda içlerinde bulunan klimalar sayesinde sağlanmaktadır.

1 adet ortak mutfağa sahiptir. Bazı odalarda tuvalet ve banyo yer almakta bunun dışında ortak olarak kullanılan kadın ve erkek olmak üzere 2 adet tuvalet ve banyo bulunmaktadır (Çizelge 4.1).

Kazı evine giriş 3 farklı şekilde yapılabilmektedir. Kazı evinin yan tarafında laboratuvar ve depo olarak kullanılan 2 adet ayrı prefabrik yapı yer almaktadır. Geniş bahçesi bulunduğundan dolayı çeşitli hayvanlar da beslenmektedir (Çizelge 4.2).

Yapıda bulunan odalar 1,2 ve 4 kişiliktir. Tek kişilik odalarda banyo ve tuvalet bulunup 2 ve 4 kişilik odaların kullanımı için ortak tuvalet bulunmaktadır.

Kazı evinde toplamda 6 adet kadınlar 6 adet erkekler tarafında oda yer almaktadır. Bu odalara ek 1 adet kazı başkanı 1 adet kazı başkan yardımcısı ve 1 adet kazı temsilci odası bulunmaktadır.

Kazı evinde herkesin kullanabileceği 1 adet ortak mutfak vardır. Kazı ekibinin yemekleri mutfakta hazırlanmakta ya da hazır yiyecek geldiği zaman mutfaktan servis edilmektedir. Kahvaltı ve çay saatlerinde yoğun olarak mutfak kullanılmaktadır. Mutfakta 1 adet yemek masası mevcuttur. Ekibin kalabalık olduğu durumlarda bahçedeki sundurma altında da yemek yenebilmektedir. Islak hacimlerde zeminde fayans kullanılmıştır.

Kazı evine yakın mesafede tek katlı bir prefabrik daha bulunmaktadır. Bu mekânda hem depo hem de laboratuvar yer almaktadır. Depo kısmında duvar boyunca raflar yapılmıştır. Ek bir yapay havalandırma bulunmamakta kapı ve pencereler ile mekân havalandırılmaktadır.

Çizelge 4.1. Euromos kazı evi künyesi

EUROMOS ANTİK KENTİ KAZI EVİ					
Yapı İsmi Euromos Kazı Evi		**Yapının Fotoğrafı** 			
Yapım Yılı 2016					
Bulunduğu Yer Milas/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Prefabrik	**Koruma Derecesi** 1				
Özgün İşlev Kazı Evi	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı Evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı 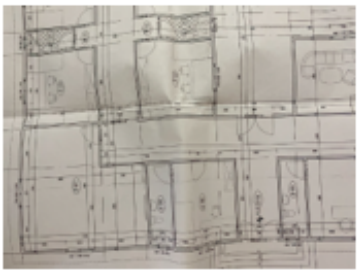 (Plan Kaynağı: Euromos Kazı Arşivi 2023)					
Kat Sayısı	1		**Giriş Sayısı**	3	
Isıtma Türü	Klima		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
				+	
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Banyo/Tuvalet Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
	+			+	
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
	+			+	
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
	+			+	
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
Dışarıda kullanıma açık 3. tuvalet bulunmaktadır.					

Çizelge 4.2. Euromos kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Güneydoğu
Kazı evinin rakımı nedir?	50 metre
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Var. Kedi, köpek, tavuk
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	Kazı evinde kalanlar tarafından bakımı sağlanmaktadır
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Var
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Evet kullanılıyor
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet bulunuyor
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • Yapının yönünde dolayı ofislere direk güneş vuruyor. • Kapıların aynı avluya açılması. • Prefabrik yapı olmasından dolayı sıcak-soğuk dengesi sağlanmakta zorlanılıyor. • Hava sirkülasyonu eksik • Pencere sayısı yetersiz	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • Kamelya gibi ortak bir alan bulunmalı	

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 1:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yatak	Masa	Sandalye	
Dolap	Komodin		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Kazı başkan ve başkan yardımcısı, kazı temsilcisi		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	1		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 6 metrekare		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.2'nin devamı

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 2:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yatak	Masa	Sandalye	
Dolap	Komodin		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğrenciler		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	2-4		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Herkese yetecek kadar bulunmuyor		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 6 metrekare		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 3:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yatak	Masa	Sandalye	
Dolap	Komodin		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğretim üyeleri		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	1-2		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 6 metrekare		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.2'nin devamı

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	1 erkek 1 kadınlar için 2 adet 3'er tane duş bulunmaktadır	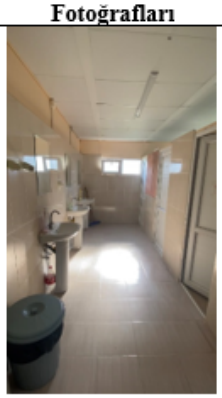
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	1 erkek 1 kadınlar için 2 adet 4'er tuvalet bulunmaktadır	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	Hayır farklı odalarda	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Hayır ayrı bir çamaşır bölümü var	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Çamaşır alanında	
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1 adet	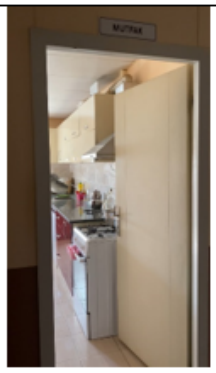
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Hayır hazır geliyor	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Evet	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	Buzdolabı, fırın, ocak, davlumbaz, bulaşık makinesi	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	15-20	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Hem mutfakta hem de dışarıda yenebiliyor	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	20	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Fayans cinsinden dolayı zeminde kayganlık olabiliyor	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Evet	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	3 öğün	

Çizelge 4.2'nin devamı

DEPO VE LABORATUVAR ÖZELLİKLERİ		
DEPO		**Depo Fotoğrafları**
Depoda neler depolanmaktadır?	Küçük ve büyük eserler	
Depo kaç katlıdır?	1	
Çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet	
Çalışma alanında kaç kişi çalışabiliyor?	4-5 kişi	
Depoda kaç adet raf/dolap bulunmaktadır?	40 adet uzun duvar boyu raf bulunmaktadır	
Depoda vinç bulunuyor mu?	Calaskal bulunmaktadır	
Deponun yüksekliği kaç metredir?	Yaklaşık 3 metre	
Deponun zemin malzemesi nedir?	Mermer	
Deponun duvar malzemesi nedir?	Tuğla	
Depoda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Pencere ve kapılar ile sağlanmaktadır	
LABORATUVAR		**Laboratuvar Fotoğrafları**
Kaç adet laboratuvar bulunmaktadır?	2 adet laboratuvar, 1 adet fotoğraf odası	
Laboratuvarlarda ne çalışılmaktadır?	Restorasyon, konservasyon ve küçük eser temizliği	
Laboratuvarlarda kaç kişi çalışmaktadır?	1 laboratuvarda 2-4 kişi	
Laboratuvarda depolama alanı bulunuyor mu?	Evet	
Laboratuvarda aydınlatma nasıl yapılmaktadır?	Doğal ışık pencereler ile ve oda yapay oda ışıklandırmaları ile	
Laboratuvarda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Kapı, pencere ve klima ile	

1 numaralı kazı evinde iç mekânlar incelenmiş ve odalar kişi sayına göre gruplandırılmıştır. 1 kişilik odalar Tip 1, 2 kişilik odalar Tip 2, 4 kişilik odalar ise Tip 3 olarak ayrılmıştır. Odanın iç mekân incelemesi sonucu Donatı Tablosu oluşturulmuştur. Mutfak ve banyo tuvaletler de incelenerek donatı tablosuna eklenmiştir (Çizelge 4.3).

Çizelge 4.3. Euromos kazı evi donatı tablosu

No 1	Donatı Elemanları								
Oda Tipleri									
	Yatak		**Giysi Dolabı**	**Çalışma Masası**	**Sandalye**	**Komodin**	**Buzdolabı**	**Ayakkabı Dolabı**	**Çöp Kovası**
	Tek	**Çift**							
Tip 1	✓		✓	✓	✓	✓			
Tip 2	✓		✓	✓	✓				
Tip 3	✓		✓			✓			
Mutfak									
	Eviye	**Buzdolabı**	**Tezgâh**	**Fırın Ocak**	**Davlumbaz**	**Dolap**	**Bulaşık Makinesi**	**Masa Sandalye**	
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Banyo/Tuvalet									
	Duş	**Klozet**	**Raf ve Dolap**	**Çöp Kovası**	**Çamaşır Makinesi**	**Lavabo**	**Banyo Armatürleri**		
	✓	✓		✓	✓	✓	✓		
Depo									
	Raf ve Dolap Sistemleri			**Depo İçi Vinç Sistemi**		**Masa ve Sandalye**			
	✓					✓			

Bu tabloya göre;

- Tip 1 odalarda buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası bulunmamaktadır.
- Tip 2 odalarda komodin, buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası bulunmamaktadır.
- Tip 3 odalarda çalışma masası ve sandalye, buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası bulunmamaktadır.
- Tüm tiplerdeki odalarda yatak, giysi dolabı ve askılık bulunmaktadır.
- Tüm tiplerdeki odalarda ortak olarak buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası bulunmamaktadır.
- Mutfak mekânında eviye, tezgâh, buzdolabı, fırın, ocak, davlumbaz, bulaşık makinesi, masa ve sandalye bulunmaktadır.
- Banyo ve tuvalet mekânlarında duş, klozet, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri bulunurken eşya ve kıyafetlerin koyulabileceği raf ve dolap sistemi bulunmamaktadır.
- Depoda raf sistemi ve masa sandalye bulunurken depo içi vinç sistemi mevcut değildir.

4.2. No:2 Kaunos Kazı Evi

Kaunos antik kenti yamaç ve tepe üzerine konumlanmış bir liman kentidir. Kazı evi antik kentin bulunduğu alandan doğuya ırmak yönüne doğru uzanan bir burun doğu uç kısmında zirveye yerleştirilmiş olmasından dolayı kazı evine erişim uzun merdivenler ile ırmak kenarından yukarı doğru çıkılarak sağlanmaktadır. 1982 yılında yapımı tamamlanan yapıda betonarme, ahşap ve taş dokuyu bir arada görmek mümkündür (Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4. Kaunos kazı evi künyesi

KAUNOS ANTİK KENTİ KAZI EVİ					
Yapı İsmi Kaunos Kazı Evi			**Yapının Fotoğrafı** 		
Yapım Yılı Yapının inşası 1972 yılında başlamış 1982 yılında tamamlanmıştır.					
Bulunduğu Yer Dalyan, Köyceğiz/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Betonarme, taş ve ahşap	**Koruma Derecesi** 1				
Özgün İşlev Kazı evi	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı (Kazı evi planı ölçeksiz olarak gözlem yolu ile çizilmiştir)					
Kat Sayısı	3		**Giriş Sayısı**	2 giriş ana binada 1 giriş mutfakta	
Isıtma Türü	Klima. Güneş enerjisi bulunmaktadır.		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
					+
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Tuvalet ve Banyo Sayısı**	3	
	+				
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Sayısı**	1	
	+				
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
	+			+	
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
• Kazı evinin etrafı uçurum ve dağlar ile çevrili olduğu için kazı evinin ek yapılarla büyüme olasılığı bulunmamaktadır.					

Eski bir yapı olan Kaunos kazı evi yüksek rakıma sahip olması dolayısıyla kazı evine çıkan bir yük asansörü ile taşıma yapılmaktadır.

Üç yönü manzaraya açık tepe üzerindeki kazı evi topografik yapıya bağlı olarak kuzeyde 3 güneyde 2 kat olacak şekilde yerleştirilmiştir (Çizelge 4.5). Kazı evinde toplantı ve çalışma odasına açılan bir adet geniş balkonu bulunmaktadır. Bazı odaların kendine ait lavabosu vardır ancak ortak olarak kullanılan 3 adet banyo ve tuvaleti mevcuttur. Isıtma ve soğutma klima ve vantilatörler ile sağlanmaktadır.

Çizelge 4.5. Kaunos kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Kuzey
Kazı evinin rakımı nedir?	10 metre
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Yok
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	-
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Var.
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Evet, kullanılıyor.
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet, bulunuyor
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • Depolar yetersiz kalmaktadır. Depo sayısı arttırılabilir. • Aydınlatma yetersiz kalmaktadır. Aydınlatmalarda kullanılan sarı ışık uyku getirmektedir bu yüzden özellikle ortak çalışma alanlarında sarı renkte ışık kullanılmamalıdır.	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • Ortak bir dinlenme ve etkinlik alanı bulunmalıdır.	

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 1:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yatak	Dolap	Masa	
Sandalye	Lavabo ve Ayna		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğretim üyeleri, kazı başkan ve başkan yardımcısı, kazı temsilcisi		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	1 kişi		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır, sadece lavabo bulunuyor		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Vantilatör ve elektrikli ısıtıcılar ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 7 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.5'in devamı

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 2:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yataklar	Dolap	Masa	
Sandalye	Lavabo ve Ayna		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğrenciler, Öğretim üyeleri		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	2 kişi		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır sadece lavabo bulunuyor		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Vantilatör ve elektrikli ısıtıcılar ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 7-8 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	3 adet ayrı banyo bulunmaktadır	
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	3 adet ayrı banyo bulunmaktadır	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Evet 1 adet kadın 1 adet erkekler için	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Çatı katında boşlukta	

Çizelge 4.5'in devamı

MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1 adet	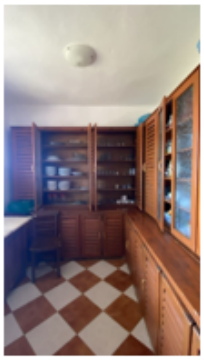
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Evet	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1 kişi	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Evet	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	2 adet buzdolabı, bulaşık makinesi, dondurucu, ocak, fırın, mikrodalga	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	Yaklaşık 10 kişilik	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Sabah ve öğlen dışarıda akşamları ortak alanda	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	20 kişilik	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Yok	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Hayır	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	3 öğün	

DEPO VE LABORATUVAR ÖZELLİKLERİ		
DEPO		**Depo Fotoğrafları**
Depoda neler depolanmaktadır?	Taş eserler ve seramik	
Depo kaç katlıdır?	1	
Çalışma alanı bulunuyor mu?	Seramik deposunda var	
Çalışma alanında kaç kişi çalışabiliyor?	6-8 kişi	
Depoda kaç adet raf/dolap bulunmaktadır?	20 adet raf bulunmaktadır	
Depoda vinç bulunuyor mu?	Hayır	
Deponun yüksekliği kaç metredir?	Yaklaşık 3 metre	
Deponun zemin malzemesi nedir?	Seramik deposunun fayans, taş eser deposunun beton	
Deponun duvar malzemesi nedir?	Beton	
Depoda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Pencere ve kapılar ile	

Çizelge 4.5'in devamı

LABORATUVAR		**Laboratuvar Fotoğrafları**
Kaç adet laboratuvar bulunmaktadır?	2 adet. Seramik ve çizim laboratuvarı	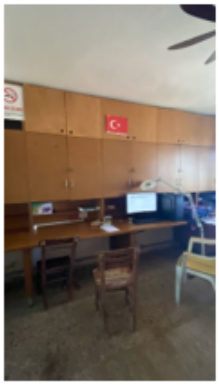
Laboratuvarlarda ne çalışılmaktadır?	Seramik eserler ve mimari çizim	
Laboratuvarlarda kaç kişi çalışmaktadır?	Yaklaşık 10 kişi	
Laboratuvarda depolama alanı bulunuyor mu?	Evet	
Laboratuvarda aydınlatma nasıl yapılmaktadır?	Pencereler ve lambalar ile	
Laboratuvarda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Pencere, kapı ve 2 adet tavan vantilatörü	

Ek olarak kazı evinde yemeklerin hazırlandığı 1 adet mutfağı vardır. Odaların genişliklerine göre 1 veya 2 kişilik olarak kullanılabilmektedir.

Kaunos kazı evi 3 katlı bir yapıdır. Giriş ya da zemin kat olarak adlandırabileceğimiz bölümde 1 adet mutfak, 2 adet banyo ve tuvalet, 1 adet laboratuvar ve 1 adet de seramik eser deposu bulunmaktadır.

Yemekler mutfakta hazırlanmakta ve ortak alanda toplu bir şekilde yemek yenmektedir. Mutfağın yan tarafında kiler olarak kullanılan bir oda daha vardır. Bu odada hem erzaklar depolanmakta hem de dondurucular sayesinde yiyecekler saklanabilmektedir.

Yapının birinci katında ortak bir alan yer almaktadır. Bu alanda toplu bir şekilde yemek yenebilmekte ve akşamları toplantı ya da sunumların yapıldığı bir ortak alana dönüşebilmektedir. Bununda birlikte bu katta öğretim üyeleri, kazı başkan ve başkan yardımcısı ve kız öğrencilerin de kalabileceği 1 ve 2 kişilik odalar bulunmaktadır. Birinci kat, buraya bağlanan geniş bir balkona da sahiptir.

Yapının çatı katı olarak nitelendirilebilecek 2. katında da erkek öğrencilerin kalabileceği 2 kişilik odalar bulunmaktadır. Aynı zamanda çatı katında bir alan ayrılarak hem eşya depolama alanı hem de çamaşır kurutma alanı olarak da değerlendirilmiştir.

2 numaralı kazı evinin iç mekânları incelenmiş ve odalar tiplere göre gruplandırılmıştır. 1 kişilik odalar Tip 1, 2 kişilik odalar ise Tip 2 olarak ayrılmıştır. Odalar, mutfak, banyo ve tuvalet donatıları da incelenerek donatı tablosu oluşturulmuştur (Çizelge 4.6). Bu tabloya göre;

- Tip 1 ve Tip 2 odalarda yatak, giysi dolabı, çalışma masası, sandalye ve çöp kovası bulunmaktadır.
- Tip 1 ve Tip 2 odalarda ortak olarak komodin, buzdolabı ve ayakkabı dolabı bulunmamaktadır.
- Tip 1 ve Tip 2 odaları arasındaki fark tek kişilik yatak sayılarıdır.
- Mutfak mekânında eviye, buzdolabı, fırın, ocak, dolap, bulaşık makinesi, masa ve

sandalye bulunurken davlumbaz bulunmamaktadır.

- Banyo ve tuvalet mekânlarında duş, klozet, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri olmakla birlikte eşyaların koyulabilmesi için raf ve dolap bulunmamaktadır.
- Depoda masa sandalye ve raf sistemleri mevcutken depo içinde vinç sistemi mevcut değildir.

Çizelge 4.6. Kaunos kazı evi donatı tablosu

No 2	Donatı Elemanları								
Oda Tipleri									
	Yatak		Giysi Dolabı	Çalışma Masası	Sandalye	Komodin	Buzdolabı	Ayakkabı Dolabı	Çöp Kovası
	Tek	Çift							
Tip 1	✓		✓	✓	✓				✓
Tip 2		✓	✓	✓	✓				✓
Mutfak									
	Eviye	Buzdolabı	Tezgâh	Fırın Ocak	Davlumbaz	Dolap	Bulaşık Makinesi	Masa Sandalye	
	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
Banyo/Tuvalet									
	Duş	Klozet	Raf ve Dolap	Çöp Kovası	Çamaşır Makinesi	Lavabo	Banyo Armatürleri		
	✓	✓		✓	✓	✓	✓		
Depo									
	Raf ve Dolap Sistemleri			Depo İçi Vinç Sistemi		Masa ve Sandalye			
	✓					✓			

4.3. No:3 Stratonikeia Antik Kenti Bılla Evi

Bılla evi eskiden hanım ağa evi olarak kullanılmış ve sonradan terk edilmiştir. Özgün yapının korunmasını sağlayabilmek için 2016 yılında restore edilmeye başlayarak 2018 yılında yeniden kullanıma uygun hale getirilmiştir. Şu an bilim insanları ve öğretim üyelerinin kazı sezonu içerisinde çalışmalarını sürdürebilmeleri için kazı evi olarak kullanılmaktadır (Çizelge 4.7).

Bu bina iki katlıdır. Ana binanın birinci ve ikinci katında toplam 4 adet konaklama odaları vardır. Ayrıca zemin katta bina içinde bir ortak mutfak, iki tuvalet, ocaklı ve kütüphaneli bir hol ve malzeme deposu olarak kullanılan mekân vardır. Bahçede evin orijinal döneminden bir havuz ve bahçe mutfağı yer almaktadır. Binanın ısıtması elektrikli kalorifer sistemi ile sağlanmaktadır. Serinletilmesi ise vantilatörler ile yapılmaktadır (Çizelge 4.8).

Binanın yan tarafında bulunan döneminde bahçe mutfağı olarak kullanılmış olan yapı günümüzde mutfak masa sandalyeleri ve diğer eşyaların depolanması için kullanılmaktadır. İçerisinde bulunan tezgâh ve eviye ile ve ek depolama alanları ile kendi dönemindeki kullanım amacını hala korumaktadır.

Çizelge 4.7. Stratonikeia antik kenti Bılla evi künyesi

STRATONIKEIA ANTİK KENTİ KAZI EVİ 1					
Yapı İsmi Bılla Evi			**Yapının Fotoğrafı** 		
Yapım Yılı 20.yüzyıl/Restorasyonu 2018 yılında tamamlanmıştır.					
Bulunduğu Yer Eskihisar, Yatağan/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Taş	**Koruma Derecesi** 1				
Özgün İşlev Hanım Ağa Evi	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı Evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı Plan Kaynağı: (Söğüt 2019b)					
Kat Sayısı	2		**Giriş Sayısı**	2	
Isıtma Türü	Elektrikli kalorifer sistemi		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
					x
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Tuvalet ve Banyo Sayısı**	2 adet ortak tuvalet ve odalarda banyo bulunmaktadır	
	x				
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Sayısı**	1	
	x				
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
		x			x
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
• Yapının ön bahçesi bulunmaktadır. Bu bahçede oturup vakit geçirilebilecek bir bank ve masa mevcuttur.					

Çizelge 4.8. Stratonikeia antik kenti Bılla evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Güney
Kazı evinin rakımı nedir?	500 m.
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Var. Kediler
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	Kazı ekibi tarafından sağlanmaktadır.
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Evet
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Kullanılıyor
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • -	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • Ortak çalışma alanları bulunmalı. • Her odada banyo bulunmalı	

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 2:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Çift kişilik yatak	Dolap	Masa	
Sandalye	Banyo ve Lavabo	Komodin	
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğretim üyeleri ve Kazı heyet üyeleri		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	2		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Banyo ve lavabo bulunuyor		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Elektrikli kalorifer ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 10 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.8'in devamı

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	4 adet	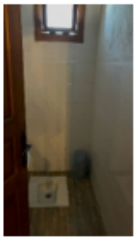
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	2 adet ortak toplam 6 adet	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	Hayır ayrı mekanlarda	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Hayır	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Odalarda ya da ortak alanlarda	
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1	
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Hayır	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1 kişi çalışabiliyor	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Evet bulunuyor	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	Buzdolabı, bulaşık makinesi, çamaşır makinesi	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	Yemek mutfakta hazırlanmıyor	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Evet	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	10 kişilik	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Yok	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Hayır	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	Yemekler burada çıkmıyor.	

Zemin kattaki ocaklı holün her iki uzun kenarları kitap dolapları ile kaplıdır. İki kattaki dört odada ise çift kişilik yatak, çalışma masası, sandalye, komodin ve banyo vardır. Bu mekânlara bağı olarak, bina içinde 4 ayrı araştırmacı konaklayabilecek ve çalışma yapabilecek durumdadır. Bina olarak burası yılın 12 ayı kullanılabilecek konumdadır.

Bu yapının içerisinde ya da çevresinde depo ve laboratuvarı bulunmamaktadır. Stratonikeia antik kentinin mevcut depo ve laboratuvarları prefabrik kazı evinin etrafında konumlanmaktadır.

Bu nedenle depo ve laboratuvar yapıları prefabrik kazı evi başlığı altında incelenecektir. Bılla evi daha çok bilim heyetinin konaklamasının sağlandığı bir kazı evi olarak hizmet vermektedir.

Bılla evinde yemek hazırlanmamaktadır. Yemekler genellikle bir diğer kazı evi olan prefabrik yapıda yenmektedir. Bu yüzden yemek saatlerinde diğer kazı evine geçilmektedir. Ancak ihtiyaç halinde kullanılabilmesi için yapıda mevcut bir mutfak ve malzemeler bulunmaktadır.

3 numaralı kazı evinin iç mekânları incelenmiştir. Mevcut yapıda sadece 2 kişilik odalar bulunduğundan dolayı Tip 2 olarak gruplanmıştır. Odalar, mutfak, banyo ve tuvalet donatıları da incelenerek donatı tablosu oluşturulmuştur (Çizelge 4.9). Bu tabloya göre;

- Tip 2 odalarda çift kişilik yatak vardır. Bununla birlikte giysi dolabı, çalışma masası, sandalye, komodin ve çöp kovası bulunmaktadır.
- Tip 2 odalarda buzdolabı ve ayakkabı dolabı bulunmamaktadır.
- Mutfakta eviye, buzdolabı, tezgâh, dolap, bulaşık makinesi ve masa sandalye bulunurken yemek pişirilmesine olanak sağlayan fırın, ocak ve davlumbaz gibi donatılar bulunmamaktadır. Yemekler asıl kazı evi olan prefabrik yapıda yenildiği için bu kazı evinde bu donatılara ihtiyaç duyulmamıştır.
- Banyo ve tuvalet donatıları olan duş, klozet, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri bulunurken raf ve dolap alanları bulunmamaktadır. Ancak duş alanları her odanın içerisinde bulunduğundan dolayı oda içerisinde bulunan dolap alanları kullanabilmektedir.

Çizelge 4.9. Stratonikeia antik kenti Bılla evi donatı tablosu

No 3	Donatı Elemanları								
Oda Tipleri									
	Yatak		Giysi Dolabı	Çalışma Masası	Sandalye	Komodin	Buzdolabı	Ayakkabı Dolabı	Çöp Kovası
	Tek	Çift							
Tip 2		✓	✓	✓	✓	✓			✓
Mutfak									
	Eviye	Buzdolabı	Tezgâh	Fırın Ocak	Davlumbaz	Dolap	Bulaşık Makinesi	Masa Sandalye	
	✓	✓	✓			✓	✓	✓	
Banyo/Tuvalet									
	Duş	Klozet	Raf ve Dolap	Çöp Kovası	Çamaşır Makinesi	Lavabo	Banyo Armatürleri		
	✓	✓		✓	✓	✓	✓		

4.4. No:4 Stratonikeia Antik Kenti Prefabrik Kazı Evi

Stratonikeia antik kentinin girişinde yer alan depo, laboratuvar, otopark gibi diğer tüm birimlerin yanında olduğu birincil kazı evi prefabrik yapıdır. Burada yazın ve kışın konaklama sağlanabilmekte ve çalışma yapılabilmektedir. Diğer taş evlerde kışın

konaklama olanağı ısınma açısından daha zor olduğu için bu prefabrik yapı tercih edilmektedir (Çizelge 4.10).

Çizelge 4.10. Stratonikeia antik kenti prefabrik kazı evi künyesi

STRATONIKEIA ANTİK KENTİ KAZI EVİ 2					
Yapı İsmi Stratonikeia Prefabrik Kazı Evi			**Yapının Fotoğrafı**		
Yapım Yılı 2016					
Bulunduğu Yer Eskihisar, Yatağan/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Prefabrik	**Koruma Derecesi** -				
Özgün İşlev Kazı Evi	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı Evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı					
(Plan Kaynağı: Stratonikeia Kazı Arşivi 2023)					
Kat Sayısı	1		**Giriş Sayısı**	2	
Isıtma Türü	Kalorifer (Kömür)		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
				x	
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Tuvalet ve Banyo Sayısı**	2 adet ortak 6 adet tuvalet ve banyosu bulunmaktadır	
	x				
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Sayısı**	1	
	x				
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
	x			x	
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
• Prefabrik kazı evinin etrafında prefabrik laboratuvarlar bulunmaktadır.					

Kazı evinde kaloriferli ısıtma sistemi ve odalarda klima bulunmaktadır. Tek kişilik, iki kişilik ve üç kişilik olmak üzere 3 oda tipine sahiptir. Bazı odalarda banyo ve tuvalet oda içerisinde mevcuttur. Tuvalet ve banyo bulunmayan odalar için 2 adet ortak banyo ve tuvalet de yer almaktadır. Prefabrik içerisinde 1 adet mutfak ve 1 adet ortak çalışma ve dinlenme alanı vardır. Bu alanda toplu bir şekilde yemek yenebilmekte ve çalışılabilmektedir (Çizelge 4.11).

Çizelge 4.11. Stratonikeia antik kenti prefabrik kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Kuzey
Kazı evinin rakımı nedir?	500 m.
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Var. Kedi, köpek, tavuk, horoz ve kaz
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	Kazı ekibi tarafından sağlanmaktadır
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Evet
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Evet
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet bulunuyor
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • Ortak banyo ve tuvalet sayısı daha fazla olabilirdi.	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • Kazı evlerinde genel olarak vakit geçirilebilecek ortak dinlenme ve çalışma alanları olmalı • Her odada mutlaka çalışma masası bulunmalı	

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 1:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yatak	Dolap	Masa	
Sandalye	Komodin	Banyo ve tuvalet	
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Kazı temsilcisi, kazı başkanı, kazı başkan yardımcısı		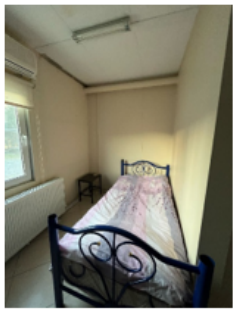
Odada kaç kişi kalabiliyor?	1		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ve kalorifer ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 8 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.11'in devamı

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 2:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yataklar	Dolap	Masa	
Sandalye	Komodin	Banyo ve tuvalet	
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğretim üyeleri veya Heyet üyeleri		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	2		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Kalorifer ve klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 8 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 3:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yataklar	Dolap	Masa	
Sandalye			
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğrenciler veya uzman ekip		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	3		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Kalorifer ve klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 10 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.11'in devamı

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	2 adet ortak toplam 6 adet bulunmaktadır	
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	2 adet ortak toplam 6 adet bulunmaktadır	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Dışarıda, bahçede kışın iç mekânda	
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1	
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Hayır	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1 kişi	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Hayır	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	Buzdolabı, fırın, ocak, davlumbaz, bulaşık makinesi, çay makinesi	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	Yaklaşık 15-20 kişilik	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Hayır. Ortak alanda ya da dışarıda verandada	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	8 kişilik	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Yok	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Evet	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	3 öğün	

Ortak ıslak hacimlerde zeminde seramik malzeme kullanılmıştır. Ortak banyoda kazı ekibinin kullanabileceği ütü ve ütü masası mevcuttur. Yemekler mutfakta hazırlanmamakta sadece kahvaltı mutfakta hazırlanmaktadır. Bu yüzden ek kiler ya da depo gibi bir alana ihtiyaç duyulmamıştır. Bütün depolama ihtiyacı mutfakta karşılanmaktadır.

Çizelge 4.11'in devamı

DEPO VE LABORATUVAR ÖZELLİKLERİ		
DEPO		**Depo Fotoğrafları**
Depoda neler depolanmaktadır?	Büyük ve küçük taş eserler	
Depo kaç katlıdır?	1	
Çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet	
Çalışma alanında kaç kişi çalışabiliyor?	6-8 kişi	
Depoda kaç adet raf/dolap bulunmaktadır?	Yaklaşık 80 adet raf bulunmaktadır	
Depoda vinç bulunuyor mu?	Evet	
Deponun yüksekliği kaç metredir?	Yaklaşık 6 m.	
Deponun zemin malzemesi nedir?	Beton	
Deponun duvar malzemesi nedir?	Beton	
Depoda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Kapı ve pencereler ile	
LABORATUVAR		**Laboratuvar Fotoğrafları**
Kaç adet laboratuvar bulunmaktadır?	3 adet	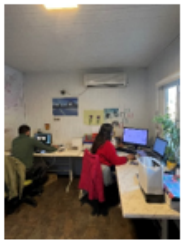
Laboratuvarlarda ne çalışılmaktadır?	Mimari çizim, seramik ve küçük eser laboratuvarları bulunmaktadır	
Laboratuvarlarda kaç kişi çalışmaktadır?	Toplamda 12 kişi çalışabilmektedir	
Laboratuvarda depolama alanı bulunuyor mu?	Evet	
Laboratuvarda aydınlatma nasıl yapılmaktadır?	Pencereler ve lambalar ile	
Laboratuvarda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Klima, pencere ve kapılar ile	

Kazı evinin yanındaki diğer prefabriklerde, alanlardaki çalışmalara uygun olarak düzenlenmiş birimler için kolay bir çalışma alanı oluşturmaktadır. Mimari çizim, seramik ve küçük eser çalışmaları bu alanlarda yapılmaktadır.

Ekip üyeleri ayrı mekânlarda çalışırken mola zamanlarında kapının önüne çıktıklarında hep birlikte olup bir araya gelebilmektedir. Aynı zamanında ön cephede bulunan terasta da molalarda vakit geçirilebilmektedir.

4 numaralı prefabrik kazı evinin iç mekânları, laboratuvarları ve deposu incelenmiştir. Mevcut yapıda 1, 2 ve 3 kişilik odalar bulunduğundan dolayı Tip 1, Tip 2 ve Tip 3 oda grupları olarak ayrı ayrı gruplanmıştır. Odalar, mutfak, banyo ve tuvalet

donatıları da incelenerek donatı tablosu oluşturulmuştur (Çizelge 4.12).

Çizelge 4.12. Stratonikeia antik kenti prefabrik kazı evi donatı tablosu

No 4	Donatı Elemanları								
Oda Tipleri									
	Yatak		Giysi Dolabı	Çalışma Masası	Sandalye	Komodin	Buzdolabı	Ayakkabı Dolabı	Çöp Kovası
	Tek	Çift							
Tip 1	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓
Tip 2	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓
Tip 3	✓		✓	✓	✓			✓	✓

Mutfak								
	Eviye	Buzdolabı	Tezgâh	Fırın Ocak	Davlumbaz	Dolap	Bulaşık Makinesi	Masa Sandalye
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

Banyo/Tuvalet							
	Duş	Klozet	Raf ve Dolap	Çöp Kovası	Çamaşır Makinesi	Lavabo	Banyo Armatürleri
	✓	✓		✓	✓	✓	✓

Depo			
	Raf ve Dolap Sistemleri	Depo İçi Vinç Sistemi	Masa ve Sandalye
	✓	✓	✓

Bu tabloya göre;

- Tip 1 ve Tip 2 odalarda tek kişilik yatak giysi dolabı, çalışma masası, sandalye, komodin, ayakkabılık ve çöp kovası bulunmaktadır.
- Tip 3 odalarda tek kişilik yatak giysi dolabı, çalışma masası, sandalye, ayakkabılık ve çöp kovası bulmaktadır. Tip 1 ve Tip 2 odalardan tek farkı bu odalarda komodin bulunmamasıdır.
- Tip 1, Tip 2 ve Tip 3 odalarda ortak olarak buzdolabı bulunmamaktadır.
- Mutfakta masa ve sandalye haricindeki bütün donatı elemanları bulunmaktadır. Mutfakta yeterli alan bulunmaması ve hem ortak alanda hem de terasta yemek yenebilecek alanların bulunmasından dolayı mutfakta ekstra bir yemek yeme alanı yoktur.
- Banyo ve tuvaletlerde duş, klozet, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri mevcuttur. Ancak ortak banyo içerisinde eşyaların koyulabileceği bir raf ve dolap sistemi bulunmamaktadır.
- Depoda raf sistemleri, depo içi vinç sistemi ve masa sandalye donatılarının hepsi mevcuttur.

4.5. No:5 Stratonikeia Antik Kenti Hasan Sar Kazı Evi

Stratonikeia antik kentinde 1950'li yıllarda yapıldığı tahmin edilen Hasan Sar evi restore edilerek tekrar günümüzde kullanımına kazı evi olarak devam edilmektedir (Çizelge 4.13). Büyük bir bahçeye sahip bu konakta yapıdan ayrı olarak bahçe mutfağı, müştemilatlar, sundurma ve bahçenin orta kısmında çardak bulunmaktadır.

Çizelge 4.13. Stratonikeia antik kenti Hasan Sar evi künyesi

STRATONIKEIA ANTİK KENTİ KAZI EVİ 3					
Yapı İsmi Hasan Sar Evi			**Yapının Fotoğrafı** 		
Yapım Yılı 1950'li yıllar					
Bulunduğu Yer Eskihisar, Yatağan/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Taş	**Koruma Derecesi** 1				
Özgün İşlev Konak (Ağa Evi)	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı Evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı Plan Kaynağı: (Söğüt 2019b)					
Kat Sayısı	2		**Giriş Sayısı**	2	
Isıtma Türü	Isıtma bulunmamaktadır		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
					x
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Tuvalet ve Banyo Sayısı**	1 adet içeride 2 adet dışarıda	
	x				
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Sayısı**	1	
	x				
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
	x				x
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
• Bahçe içerisinde mutfak, müştemilat, sundurma ve çardak bulunmaktadır.					

2 katlı olan yapıya 2 ayrı kapıdan giriş yapılabilmektedir. Hasan Sar evinde ya da yakının da depo ve otopark konumlanmamaktadır. Ören yeri içerisinde yer aldığı için kentteki güvenlik kameraları ile korunmaktadır.

Ana yapı genellikle yaz aylarında kullanıldığından dolayı bir ısıtma sistemi bulunmamaktadır. Bazı odalarda ocak mevcuttur ve uygun alanlarda soba ile ısıtma yapılabilmektedir. Yaz aylarında da taş yapı olmasından dolayı iç mekânlar serin kalmaktadır. İhtiyaç halinde serinlemek için vantilatörler kullanılmaktadır.

Ana bina zemin katında bir banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Bunun dışında kadın ve erkek banyoları ile tuvaletler bahçede yer almaktadır. Ana binanın birinci ve ikinci katında bulunan odalar konaklama, çalışma ve dinlenme alanı ile olarak kullanılmaktadır.

Kazı evi bahçesinde bulunan bahçe mutfağında yemek hazırlanmamaktadır. Yemekler ana kazı evi olan prefabrik kazı evinde topluca yenmektedir. Bu nedenle bu kazı evinde bulunan mutfakta minimum düzeyde beyaz eşya bulunmaktadır. İhtiyaç olması durumunda burada da yemek yapmak için gerekli malzemeler ve alt yapı mevcuttur.

Ayrıca bahçede ve ana binanın yanında duran müştemilatlar da konaklama ve farklı çalışma alanları olarak hizmet vermektedir. Örneğin bunlar bahçe mutfağı, evin fırını, üzeri gölgelikli oturma alanı, antropoloji laboratuvarı ve öğrenci yatak odalarıdır (Çizelge 4.14).

Çizelge 4.14. Stratonikeia antik kenti Hasan Sar kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Kuzey-Güney
Kazı evinin rakımı nedir?	500 m.
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Hayır
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	-
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Var
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Evet
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet. Ortak dinlenme alanı bulunuyor
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • -	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • Kazı evlerinde bahçede eğer yeterli alan varsa sundurma ve çardak gibi dinlenme ve çalışma alanların bulunmalıdır. • Banyo ve tuvaletler ana yapının içerisinde bulunmalıdır.	

Çizelge 4.14'ün devamı

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 2:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek/çift kişilik yataklar	Dolap	Masa	
Sandalye	Koltuk		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Uzman ekip ya da öğrenciler		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	2		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Vantilatör ve ısıtıcılar ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 12 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 3:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yataklar	Dolap	Masa	
Sandalye			
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Uzman ekip ya da öğrenciler		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	3		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Vantilatör ve ısıtıcılar ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 10 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.14'ün devamı

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	3 adet	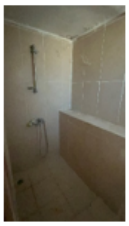
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	3 adet	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Hayır	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Dışarıda	
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1 adet bahçede mutfak bulunmaktadır	
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Hayır	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1 kişi	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Hayır bulunmuyor	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	Buzdolabı, ocak, fırın, çamaşır makinesi	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	Yemek prefabrik kazı evinde hazırlanıyor	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Prefabrik kazı evinde toplu bir şekilde yeniyor	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	8 kişilik	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Yok	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Hayır	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	Prefabrik kazı evinde toplu bir şekilde 3 öğün yeniyor	

LABORATUVAR		**Laboratuvar Fotoğrafları**
Kaç adet laboratuvar bulunmaktadır?	1	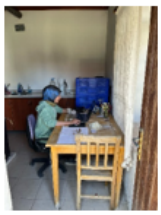
Laboratuvarlarda ne çalışılmaktadır?	Antropoloji çalışmaları yapılmaktadır yani kemikler üzerine çalışılmaktadır.	
Laboratuvarlarda kaç kişi çalışmaktadır?	1 ya da 2 kişi çalışabilmektedir	
Laboratuvarda depolama alanı bulunuyor mu?	Evet	
Laboratuvarda aydınlatma nasıl yapılmaktadır?	Pencereler ve lambalar ile	
Laboratuvarda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Kapı, pencere ve vantilatörler ile	

Ana bina içerisindeki ortak oturma alanına bağlı bir adet duş ve tuvalet vardır. Bunun haricinde dışarıda 1 kadın ve 1 erkek olmak üzere 2 adet duş ve 4 adet tuvalet bulunmaktadır.

5 numaralı eski ve tarihi bir yapı olan Hasan Sar kazı evinin iç mekânları incelenmiştir. Bu yapıya ait bir eser depo bulunmamaktadır ancak yapının bahçesindeki müştemilatlardan bir tanesi antropoloji laboratuvarı olarak kullanılmaktadır. Eser deposu asıl kazı evi olan prefabrik yapının karşısında bulunmaktadır.

Hasan Sar evinde 2 ve 3 kişilik odalar bulunduğundan dolayı Tip 2 ve Tip 3 oda grupları olarak gruplanmıştır. Odalar, mutfak, banyo ve tuvalet donatıları da incelenerek donatı tablosu oluşturulmuştur (Çizelge 4.15).

Çizelge 4.15. Stratonikeia kazısı Hasan Sar kazı evi donatı tablosu

No 5	**Donatı Elemanları**								
Oda Tipleri									
	Yatak		**Giysi Dolabı**	**Çalışma Masası**	**Sandalye**	**Komodin**	**Buzdolabı**	**Ayakkabı Dolabı**	**Çöp Kovası**
	Tek	**Çift**							
Tip 2		✓	✓	✓	✓				
Tip 3	✓		✓	✓	✓				

Mutfak								
	Eviye	**Buzdolabı**	**Tezgâh**	**Fırın Ocak**	**Davlumbaz**	**Dolap**	**Bulaşık Makinesi**	**Masa Sandalye**
	✓	✓	✓	✓		✓		✓

Banyo/Tuvalet							
	Duş	**Klozet**	**Raf ve Dolap**	**Çöp Kovası**	**Çamaşır Makinesi**	**Lavabo**	**Banyo Armatürleri**
	✓	✓		✓	✓	✓	✓

Bu tabloya göre;

- Tip 2 odalarda çift kişilik ve tek kişilik yataklar, çalışma masası ve sandalye bulunmaktadır.
- Tip 3 odalarda tek kişilik yataklar, çalışma masası ve sandalye bulunmaktadır.
- Tüm tip odalarda ortak olarak komodin, buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası bulunmamaktadır.
- Mutfak mekânında yemek pişmediği ve hazırlanmadığı için davlumbaz, bulaşık makinesi bulunmamaktadır. Ancak yine de gerektiği zaman yemek hazırlanabilecek temel donatılardan olan ocak, fırın, eviye, tezgâh bulunmaktadır. Mutfak içerisinde masa ve sandalye bulunmamaktadır. Mutfağın ön kısmında yer alan sundurmanın altında bulunan masada yemek yenebilmektedir.
- Banyo mekânında duş, klozet, çöp kovası, lavabo, banyo armatürleri bulunurken raf ve dolap sistemi ve çamaşır makinesi bulunmamaktadır. Ancak kazı evinin çamaşır makinesi mutfak mekânında bulunmaktadır ve kullanılmaktadır. Bu nedenle burada konaklayan kazı ekibinin kullanabileceği bir çamaşır makinesi bulunduğundan dolayı eksik bir donatı olarak değerlendirilmemiştir.

4.6. No:6 Beçin Kalesi Kazısı Ahşap Kazı Evi

Beçin Kalesi Kazısının ören yeri içerisinde bulunan ve ahşap malzemeden inşa edilen bu kazı evi 2016 yılında yapılmış 8 yıllık bir yapıdır. Arazi çalışmaları esnasında özellikle yaz döneminde kullanılmaktadır ve kent içerisinde bulunduğundan dolayı uzmanlar tarafından daha kolay erişilebilmektedir (Çizelge 4.16).

Çizelge 4.16. Beçin Kalesi kazısı ahşap kazı evi künyesi

BEÇİN KALESİ KAZISI KAZI EVİ 1					
Yapı İsmi Ahşap Kazı Evi			**Yapının Fotoğrafı** 		
Yapım Yılı 2016					
Bulunduğu Yer Milas/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Ahşap	**Koruma Derecesi** -				
Özgün İşlev Kazı Evi	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı Evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı 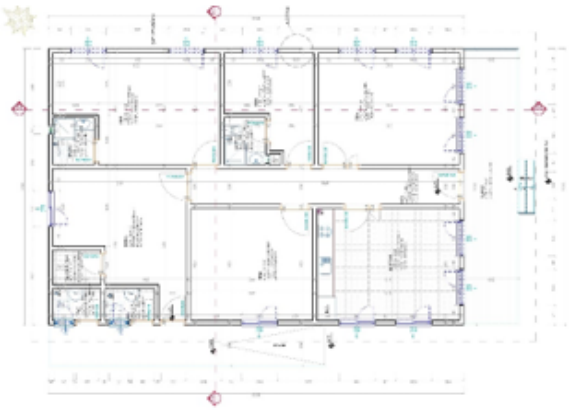 (Plan Kaynağı: Beçin Kalesi Arşivi 2023)					
Kat Sayısı	1		**Giriş Sayısı**	2	
Isıtma Türü	Klima		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
					x
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Tuvalet ve Banyo Sayısı**	2 adet odalarda 2 adet tuvalet dışarıda	
	x				
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Sayısı**	1	
	x				
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
	x				x
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
• Bu yapı Beçin Kalesi Kazısının birincil kazı evi değildir ve genellikle yaz döneminde kullanılmaktadır.					

Beçin kazısının deposu ve laboratuvarları esas kazı evleri olan Milas ilçesi yerleşim merkezinde yer alan yapı içerisindedir. Ahşap kazı evinde sadece mimari çizim laboratuvarı bulunmaktadır.

Birincil kazı evi olmadığı için normal kazı evlerinden daha küçük bir alana yerleşen ve tek katlı olan bu yapıda 6 adet oda mevcuttur. Bunlar mutfak, çalışma ve toplantı odası, depolama alanı ve konaklamanın yapıldığı odalar olarak ayrılmaktadır (Çizelge 4.17).

Bu kazı evinde ayrı bir çalışma ve toplantı odası bulunmaktadır. Aynı zamanda mimari çizim laboratuvarında da çizim çalışmaları yapılmaktadır. Kısıtlı oda sayısından dolayı konaklama genellikle birincil kazı evinde sağlanmaktadır. Ama ahşap kazı evinde de kapasitesinin alabileceği sayıda kişi kalabilmektedir.

Çizelge 4.17. Beçin Kalesi kazısı ahşap kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Kuzeydoğu
Kazı evinin rakımı nedir?	190 metre
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Yok
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	-
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Var
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Evet, kullanılıyor
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet bulunuyor
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • Beçin Kalesi Kazısının kullanabileceği bir diğer kazı evi bulunduğu için ören yeri içerisinde bulunan bu kazı evi ek yapı olarak kullanılmaktadır. O yüzden yeterli gelmektedir.	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • -	

Çizelge 4.17'nin devamı

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 1:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yatak	Dolap	Masa	
Sandalye	Banyo ve tuvalet		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Kazı temsilcisi veya kazı başkanı		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	1		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	12 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 4:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik ranza yataklar	Dolap	Koltuk	
Banyo ve tuvalet			
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Uzman ekip veya öğrenciler		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	6		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır		
Oda metrekaresi nedir?	25 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

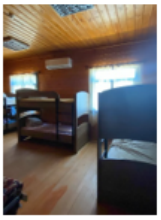

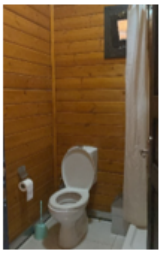

Çizelge 4.17'nin devamı

LABORATUVAR		**Laboratuvar Fotoğrafları**
Kaç adet laboratuvar bulunmaktadır?	1 adet mimari çizim laboratuvarı bulunuyor	
Laboratuvarlarda ne çalışılmaktadır?	Mimari çizimler yapılmakta	
Laboratuvarlarda kaç kişi çalışmaktadır?	4	
Laboratuvarda depolama alanı bulunuyor mu?	Evet	
Laboratuvarda aydınlatma nasıl yapılmaktadır?	Pencereden gelen doğal ışık ve lambalar ile	
Laboratuvarda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Klima ve pencereler ile	

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	2 adet odalarda	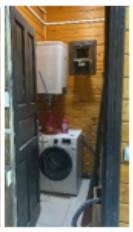
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	4 adet	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	Oda içlerinde evet	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Hayır, çamaşır odasında	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Çamaşır odasının önünde ya da dışarıda	
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1	
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Hayır, hazır geliyor	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Evet depo bulunuyor	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	Buzdolabı, fırın, ocak, davlumbaz, sebil, bulaşık makinesi	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	10	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Hem mutfakta hem de dışarıda yenebiliyor	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	10 kişilik dışarıda da 2 adet 4 kişilik masalar bulunuyor	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Yok	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Evet	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	2 öğün, sabah ve öğlen	

İçeride bulunan ve depo olarak kullanılan 1 odaya dışarıdan da giriş yapılabilmektedir. Isıtma ve soğutma odalarda bulunan klimalar tarafından sağlanmaktadır. Banyo ve tuvaletler 2 adet içeride ve 2 adet tuvalet de dışarıda bulunmaktadır.

Yemekler kazı evine hazır gelmektedir. Genellikle kahvaltı ve öğle yemekleri burada yenmekte, akşamları ise esas kazı evinde toplu bir şekilde yenmektedir.

6 numaralı ahşap bir yapı olan ve kazı alanında bulunan kazı evinin iç mekânları incelenmiştir. Bu yapıya ait bir eser deposu yoktur, sadece kazı evi içerisinde 1 adet mimari çizim laboratuvarı bulunmaktadır.

Kazı evinde 1 ve 6 kişilik odalar bulunduğundan dolayı Tip 1 ve Tip 4 oda grupları olarak gruplanmıştır. Odalar, mutfak, banyo ve tuvalet donatıları da incelenerek donatı tablosu oluşturulmuştur (Çizelge 4.18).

Çizelge 4.18. Beçin Kalesi kazısı ahşap kazı evi donatı tablosu

No 6	**Donatı Elemanları**								
Oda Tipleri									
	Yatak		**Giysi Dolabı**	**Çalışma Masası**	**Sandalye**	**Komodin**	**Buzdolabı**	**Ayakkabı Dolabı**	**Çöp Kovası**
	Tek	**Çift**							
Tip 1	✓		✓	✓	✓				✓
Tip 4	✓		✓						✓

Mutfak								
	Eviye	**Buzdolabı**	**Tezgâh**	**Fırın Ocak**	**Davlumbaz**	**Dolap**	**Bulaşık Makinesi**	**Masa Sandalye**
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Banyo/Tuvalet							
	Duş	**Klozet**	**Raf ve Dolap**	**Çöp Kovası**	**Çamaşır Makinesi**	**Lavabo**	**Banyo Armatürleri**
	✓	✓		✓	✓	✓	✓

Bu tabloya göre;

- Tip 1 odada tek kişilik yatak, giysi dolabı, çalışma masası, sandalye ve çöp kovası bulunurken komodin, buzdolabı ve ayakkabı dolabı bulunmamaktadır.
- Tip 4 odada tek kişilik ranza yataklar, giysi dolabı ve çöp kovası bulunmaktadır. Ancak çalışma masası ve sandalye, komodin, buzdolabı ve ayakkabı dolabı bulunmamaktadır. Kazı evinde ayrı bir çalışma odası bulunduğundan dolayı çalışmalar o mekânda gerçekleştirilmektedir.
- Mutfak mekânında eviye, buzdolabı, tezgâh, fırın, ocak, davlumbaz, dolap, bulaşık makinesi, masa ve sandalye donatılarından hepsi mevcuttur. Bu donatılara ek olarak mutfakta su sebili ve derin dondurucu da ek donatılar olarak bulunmaktadır.
- Banyo ve tuvalet mekânlarında duş, klozet, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri mevcuttur. Bu mekânlarda raf ve dolap sistemleri bulunmamaktadır. Banyolar oda içlerinde ortak olarak kullanılmaktadır.

4.7. No:7 Beçin Kalesi Kazısı Kazı Evi

Beçin Kalesi Kazısının esas kazı evi olan ve Milas ilçesinde bulunan bu yapının 20. yüzyıl başlarında yapıldığı bilinmektedir. İlk kullanımı jandarma binası olarak askeriye tarafından yapılmıştır. Bundan dolayı birçok işlev yapı içerisinde çözümlenebilmiştir. 3 katlı betonarme bir yapıdır ve biri mutfakta olmak üzere 2 adet girişi bulunmaktadır (Çizelge 4.19).

Çizelge 4.19. Beçin Kalesi kazısı kazı evi künyesi

BEÇİN KALESİ KAZISI KAZI EVİ 2					
Yapı İsmi Beçin Kalesi Kazı Evi			**Yapının Fotoğrafı** 		
Yapım Yılı 20. yy. başları					
Bulunduğu Yer Milas/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Betonarme	**Koruma Derecesi** 3				
Özgün İşlev Jandarma Binası	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı Evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı (Plan Kaynağı: Beçin Kalesi Arşivi 2023)					
Kat Sayısı	3		**Giriş Sayısı**	2	
Isıtma Türü	Klima + Güneş enerjisi		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
				x	
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Tuvalet ve Banyo Sayısı**	3 adet ortak 5 adet odalarda toplam 8 adet	
	x				
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Sayısı**	1	
	x				
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
	x			x	
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
• Yapı eskiden askeriye binası olarak kullanıldığından dolayı iç mekân bölümlendirmesi değiştirilmeden olduğu gibi kullanılmıştır.					

Mevcut yapının bahçesinde otopark bulunmaktadır ve otoparkın üzerinde bulunan güneş enerji panelleri ile kazı evi enerjisinin bir kısmını güneş enerjisi ile karşılamaktadır. Bunun haricinde de ısıtma ve soğutma klimalar ile yapılmaktadır.

Beçin kalesi kazısının deposu ve laboratuvarları da bu yapı etrafında ve altında konumlanmaktadır. Eskiden askeriye tarafından gazino olarak kullanılan ve ana binanın yan tarafında bulunan küçük betonarme yapılar kazı ekibi tarafından laboratuvar, fotoğraf odası ve depo olarak kullanılmaktadır.

Ana yapıda konaklama odaları, ortak banyo ve tuvaletler, temizlik malzeme deposu, büro, yemekhane ve toplantı odası olarak kullanılan bir alan, mutfak ve kiler bulunmaktadır (Çizelge 4.20).

Kazı evinin giriş katında tek kişilik odalar mevcuttur. Mutfak, kiler ve toplantı odası da bu katta bulunmaktadır. Giriş katında aynı zamanda temizlik malzemelerinin depolandığı merdiven altında bir depoya sahiptir. Bu kattaki odaların içerisinde banyo ve tuvalet bulunmaktadır ancak giriş katında da bir adet ortak banyo ve tuvalet mevcuttur. Çamaşır makineleri banyoların içinde konumlanmaktadır.

Üst katta tek kişilik 1 adet kazı başkanı odası, büro, 2, 4 ve 6 kişilik odalar ve toplu banyo ve tuvaletler yer almaktadır. Aynı zamanda koridorda büyük bir eşya yüklüğü de ortak olarak kullanılabilmektedir.

Çizelge 4.20. Beçin Kalesi kazısı kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Güney-Kuzey
Kazı evinin rakımı nedir?	80 metre
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Kediler
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	Kazı ekibi tarafından
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Evet
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Evet, kullanılıyor
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet, bulunuyor
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • Laboratuvarlar küçük kalıyor ve bazı dönemlerde nem sorunu ortaya çıkıyor. • Çam ağaçları oluk ve giderleri tıkıyor ve yangın riski yaratıyor.	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • Kazı evlerinde toplantı, sempozyum ya da konferans alanları bulunmalı. • Isıtmalar merkezi ısıtma olmalı. • Taş hastanesi ya da vinçli restorasyon laboratuvarı olmalı. • Kütüphane olmalı. • Fotoğraf çekim odası bulunmalı.	

Çizelge 4.20'nin devamı

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 1:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tekli yatak	Dolap	Banyo ve tuvalet	
Masa ve Sandalye	Mini buzdolabı	Ayakkabılık	
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Kazı temsilcisi, kazı başkanı, kazı başkan yardımcısı		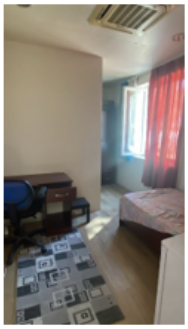
Odada kaç kişi kalabiliyor?	1		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		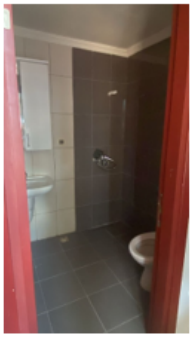
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 15 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 2:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yatak	Dolap	Sandalye	
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Uzman ekip veya öğrenciler		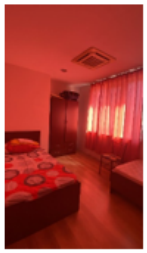
Odada kaç kişi kalabiliyor?	2		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 8 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.20'nin devamı

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 3:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik ranza yatak	Dolap		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğrenciler		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	4		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 16 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

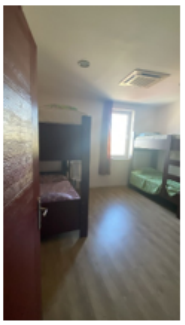

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 4:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik ranza yatak	Dolap		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğrenciler		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	6		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 20 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

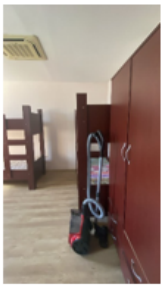

Çizelge 4.20'nin devamı

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	2 adet toplu duş ve 5 adet oda içerisinde	
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	3 adet toplu tuvalet ve 5 adet oda içerisinde	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Dışarıda	
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1	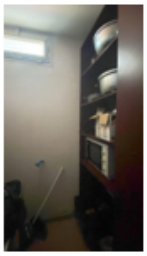
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Hayır hazır geliyor	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Evet	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	Buzdolabı, fırın, ocak, bulaşık makinesi, çay makinesi, derin dondurucu, mikrodalga fırın	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	15-20 kişi	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Hayır, yemek salonunda	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	20 kişilik	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Yok	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Hayır	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	3 öğün	

Çizelge 4.20'nin devamı

DEPO VE LABORATUVAR ÖZELLİKLERİ		
DEPO		**Depo Fotoğrafları**
Depoda neler depolanmaktadır?	Seramik, küçük ve büyük eserler	
Depo kaç katlıdır?	1	
Çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır	
Çalışma alanında kaç kişi çalışabiliyor?	Depoda 6-8 kişi çalışabiliyor	
Depoda kaç adet raf/dolap bulunmaktadır?	Yaklaşık 170 adet raf bulunmaktadır	
Depoda vinç bulunuyor mu?	Hayır	
Deponun yüksekliği kaç metredir?	Yaklaşık 3 metre	
Deponun zemin malzemesi nedir?	Seramik	
Deponun duvar malzemesi nedir?	Betonarme	
Depoda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Pencereler ile	
LABORATUVAR		**Laboratuvar Fotoğrafları**
Kaç adet laboratuvar bulunmaktadır?	2 adet	
Laboratuvarlarda ne çalışılmaktadır?	Seramik ve metal eserler	
Laboratuvarlarda kaç kişi çalışmaktadır?	Toplam 6 kişi çalışabilmekte	
Laboratuvarda depolama alanı bulunuyor mu?	Evet	
Laboratuvarda aydınlatma nasıl yapılmaktadır?	Pencere ve lambalar ile	
Laboratuvarda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Klima ve pencereler ile	

Kazı evinin mutfak tarafında bir adet daha çıkışı bulunmaktadır. Bu çıkıştan laboratuvar ve depolara ulaşılabilmektedir. Beçin kalesi kazısının seramik ve metal olmak üzere 2 adet laboratuvarı vardır. Bu laboratuvarlar ana yapıdan ayrıdır ve yan tarafında konumlanmaktadır.

7 numaralı betonarme bir yapı olan ve kazı ekibinin kullandığı esas kazı evinin iç mekânları incelenmiştir. Bu yapıya ait bir eser deposu ve 2 adet laboratuvar mevuttur.

Kazı evinde 1, 2, 4 ve 6 kişilik odalar bulunduğundan dolayı Tip 1, Tip 2, Tip 3 ve Tip 4 oda grupları olarak gruplanmıştır. Odalar, mutfak, banyo ve tuvalet donatıları da

incelenerek donatı tablosu oluşturulmuştur (Çizelge 4.21). Bu tabloya göre;

- Tip 1 odalarda tek kişilik yatak, dolap, sandalye, komodin, mini buzdolabı, ayakkabılık ve çöp kovası bulunmaktadır. Tüm temel donatılar Tip 1 odalarda mevcuttur.
- Tip 2 odalarda sadece tek kişilik yataklar, giysi dolabı, çalışma masası, sandalye ve çöp kovası bulunmaktadır.
- Tip 3 ve Tip 4 odalarsa ise tek kişilik yataklar, giysi dolabı ve çöp kovası bulunurken masa, sandalye, buzdolabı, komodin ve ayakkabı dolabı bulunmamaktadır.
- Mutfak mekânında eviye, buzdolabı, tezgâh, fırın ocak, dolaplar ve bulaşık makinesi bulunurken davlumbaz ve masa sandalye bulunmamaktadır. Yemekler mutfağın karşısındaki toplantı salonu ve yemekhane olarak kullanılan alan yenilmektedir.
- Banyo ve tuvalet mekânlarında duş, klozet, raf ve dolap sistemi, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri bulunmaktadır. Böylelikle banyo ve tuvaletlerde de bütün temel donatılar mevcuttur.
- Depo içerisinde sadece raf sistemi bulunmaktadır. Masa sandalye ve depo içi vinç sistemi mevcut değildir.

Çizelge 4.21. Beçin kalesi kazısı kazı evi donatı tablosu

No 7	**Donatı Elemanları**								
Oda Tipleri									
	Yatak		**Giysi Dolabı**	**Çalışma Masası**	**Sandalye**	**Komodin**	**Buzdolabı**	**Ayakkabı Dolabı**	**Çöp Kovası**
	Tek	**Çift**							
Tip 1	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Tip 2	✓		✓	✓	✓				✓
Tip 3	✓		✓						✓
Tip 4	✓		✓						✓

Mutfak								
	Eviye	**Buzdolabı**	**Tezgâh**	**Fırın Ocak**	**Davlumbaz**	**Dolap**	**Bulaşık Makinesi**	**Masa Sandalye**
	✓	✓	✓	✓		✓	✓	

Banyo/Tuvalet							
	Duş	**Klozet**	**Raf ve Dolap**	**Çöp Kovası**	**Çamaşır Makinesi**	**Lavabo**	**Banyo Armatürleri**
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Depo			
	Raf ve Dolap Sistemleri	**Depo İçi Vinç Sistemi**	**Masa ve Sandalye**
	✓		

4.8. No:8 Kissebükü Kazısı Kazı Evi

Kissebükü kazısının kazı evi olarak kullandığı yapılardan bir tanesi eskiden ilkokul olarak kullanılmış betonarme yapıdır. Bu yapı 2019 yılında Kissebükü kazı başkanlığına devredilmiş ve yıl sonuna doğru restorasyonuna başlanmıştır. 2023 yılında restorasyonu tamamlanarak kullanıma açılmıştır.

Bu restorasyonda sadece iç mekân bölümlendirmesi değiştirilmiş cephesinde herhangi bir değişiklik yapılmadan özgün yapı korunmuştur. Ancak küçük bir yapı olmasından ve kazı ekibine yetecek özelliklere sahip olmadığından dolayı sadece konaklama için kazı temsilcisi ve kazı başkanı odası olarak kullanılmaktadır (Çizelge 4.22).

Çizelge 4.22. Kissebükü kazısı kazı evi künyesi

KİSSEBÜKÜ ANTİK KENTİ KAZI EVİ 1					
Yapı İsmi Kissebükü (Anastasiapolis) Kazı Evi 1			**Yapının Fotoğrafı** 		
Yapım Yılı 2019'da devir edilip yıl sonuna doğru restore edilmiştir. 2020 yılında dış cephe boya işlemleri tamamlandıktan sonra, 2023 yılında kullanıma açılmıştır.					
Bulunduğu Yer Mazı, Çocuk Mezarlığı Köyü/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Betonarme	**Koruma Derecesi** -				
Özgün İşlev İlkokul	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı Evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı (Kazı evi planı ölçeksiz olarak gözlem yolu ile çizilmiştir)					
Kat Sayısı	1		**Giriş Sayısı**	2	
Isıtma Türü	Klima		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
				x	
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Tuvalet ve Banyo Sayısı**	2	
	x				
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Sayısı**	1	
	x				
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
		x			x
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
• Yasal zorunluluk olmadığı halde ilkokul yapısı yıkılmadan tescilli yapı gibi korunarak restore edilmiştir. Yapının dış cephesinde değişiklik yapılmadan olduğu gibi korunmuştur.					

Mevcut yapı içerisinde 1 oda mutfak, 2 adet yatak odası ve 2 adet banyo tuvalet bulunmaktadır. İki girişe sahiptir içeriden bağlantısı bulunmamaktadır böylelikle yapı 2 ayrı mekân olarak kullanılmaktadır (Çizelge 4.23).

Çizelge 4.23. Kissebükü kazısı kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Güney-Kuzey
Kazı evinin rakımı nedir?	Yaklaşık 300 metre
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Kedi, horoz ve tavuk
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	Kazı ekibi tarafından
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Evet
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Evet kullanılıyor
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır. Aynı yapıda 2 ayrı mekân bulunuyor.
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • Yok	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • Balkon ya da teras gibi alanlar bulunmalı	

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 1:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yatak	Dolap	Komodin	
Banyo ve tuvalet	Masa ve Sandalye	Şifonyer	
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Kazı temsilcisi ve kazı başkanı		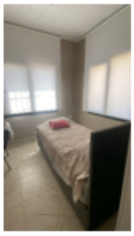
Odada kaç kişi kalabiliyor?	1		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		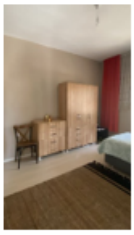
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 15 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.23'ün devamı

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	2 adet	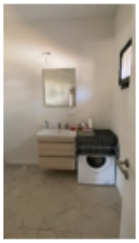
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	2 adet	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Dışarıda ya da oda içerisinde	
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1	
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Hayır	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Hayır	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	Buzdolabı, ocak, davlumbaz	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	Yemek asıl kazı evinde hazırlanıyor	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Birincil kazı evinin mutfağında ya da dışarıda yeniyor	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	Mutfakta yemek masası bulunmuyor	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Hayır	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Evet	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	3 öğün yemek yeniyor	

Bu yapı Kissebükü kazısının birincil kazı evi olan prefabrik kazı evinin ek binası görevindedir. Restore edilen ve değiştirilmeyen bir yapı olduğu için sadece iç mekânları düzenlenerek mevcut alan değerlendirilmiş ve yeniden kullanıma açılmıştır.

İçerisinde kullanılabilecek 2 ayrı girişe sahip mekâna sahiptir. Birinci mekânda sadece oda ve banyo tuvalet bulunurken diğerinde ek olarak bir de mutfaklı bir oda bulunmaktadır. Yapıda depo ve laboratuvarlar yoktur. Bu mekânlar diğer prefabrik kazı evi içerisinde çözümlenmiştir.

Yıkılıp yerine yeni bir yapı yapmak yerine mevcut yapının korunarak tekrar kullanıma açılmasından dolayı bu kazı evi güzel bir örnek teşkil etmektedir.

8 numaralı betonarme bir yapı olan kazı evinin iç mekânları incelenmiştir. Bu yapıya ait 3 oda ve 2 banyo tuvalet mevcuttur.

Kazı evinde 1 kişilik odalar bulunduğundan dolayı Tip 1 olarak gruplanmıştır. Odalar, mutfak, banyo ve tuvalet donatıları da incelenerek donatı tablosu oluşturulmuştur (Çizelge 4.24).

Çizelge 4.24. Kissebükü kazısı kazı evi donatı tablosu

No 8	**Donatı Elemanları**								
Oda Tipleri									
	Yatak		**Giysi Dolabı**	**Çalışma Masası**	**Sandalye**	**Komodin**	**Buzdolabı**	**Ayakkabı Dolabı**	**Çöp Kovası**
	Tek	**Çift**							
Tip 1	✓		✓	✓	✓	✓			
Mutfak									
	Eviye	**Buzdolabı**	**Tezgâh**	**Fırın Ocak**	**Davlumbaz**	**Dolap**	**Bulaşık Makinesi**	**Masa Sandalye**	
	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Banyo/Tuvalet									
	Duş	**Klozet**	**Raf ve Dolap**	**Çöp Kovası**	**Çamaşır Makinesi**	**Lavabo**	**Banyo Armatürleri**		
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		

Bu tabloya göre;

- Tip 1 odalarda tek kişilik yatak, giysi dolabı, çalışma masası, sandalye ve komodin bulunurken oda içinde buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası bulunmamaktadır.
- Mutfak mekânında eviye, buzdolabı, tezgâh, fırın ve ocak, davlumbaz ve dolap bulunurken bulaşık makinesi ve masa sandalye donatıları bulunmamaktadır.
- Banyo ve tuvalet mekânlarında duş, klozet, raf ve dolaplar, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri mevcuttur. Böylelikle tüm temel donatılara sahiptir.

4.9. No:9 Kissebükü Kazısı Prefabrik Kazı Evi

Kissebükü kazısının birincil kazı evi olarak burası kullanılmaktadır. Yapım malzemesi ytong prefabriktir ve 2023 yılında yapımı tamamlanmıştır (Çizelge 4.25). Henüz 2 yıllık yeni bir kazı evidir.

Bu kazı evinin planlanması aşamasında ihtiyaç listesi ve oda genişlikleri konusunda kazı başkanı ile birlikte karar verilmiştir. Arazinin uygunluğu da göz önünde bulundurularak U formlu bir yapı ortaya çıkarılmıştır (Çizelge 4.26).

Çizelge 4.25. Kissebükü kazısı prefabrik kazı evi künyesi

KİSSEBÜKÜ ANTİK KENTİ KAZI EVİ					
Yapı İsmi Kissebükü (Anastasiapolis) Prefabrik Kazı Evi			**Yapının Fotoğrafı** 		
Yapım Yılı 2023					
Bulunduğu Yer Mazı, Çocuk Mezarlığı Köyü/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Ytong Prefabrik	**Koruma Derecesi** -				
Özgün İşlev Kazı Evi	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı Evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı 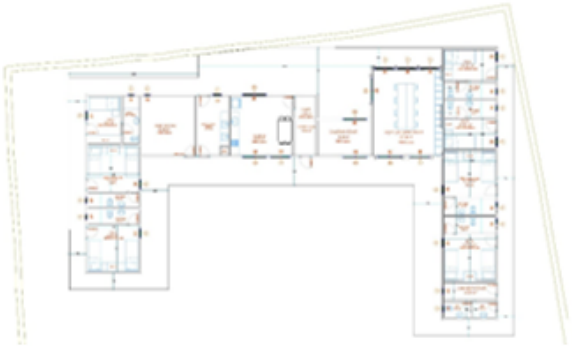 (Plan Kaynağı: Kissebükü Kazı Arşivi 2023)					
Kat Sayısı	1		**Giriş Sayısı**	Her odanın ayrı girişi bulunmaktadır	
Isıtma Türü	Klima		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
				x	
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Tuvalet ve Banyo Sayısı**	8	
	x				
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Sayısı**	1	
	x				
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
	x			x	
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
• Yeni kazı evi yapılırken arazide bulunan mevcut zeytin ağaçları korunmuş ve hiçbir ağaca zarar verilmeden proje araziye göre çizilmiştir. • Kazı evinde su ihtiyacı şebeke suyu kazı evi seviyesine çıkamadığından dolayı depodan karşılanmaktadır. Bu sebeple bodrum belediyesi su deposunu düzenli olarak doldurmaktadır.					

Kissebükü prefabrik kazı evi bodrum iklimine hâkim olduğundan dolayı çatısız bodrum evleri gibi yapılmıştır. Kazı evlerinin içerisinde bulunduğu lokasyona göre mimari tasarımda değişiklikler oluşabilmektedir. O yüzden kazı evleri tasarımında iklim de ön planda olmaktadır. Kazı evi yapılırken arazide bulunan zeytin ağaçları korunmuş hatta bu ağaçların konumuna göre yapı planlanmıştır. Böylelikle yapı bahçesinde ağaçlar sayesinde yazın sıcak aylarında doğal gölge sağlanmıştır.

Çizelge 4.26. Kissebükü kazısı prefabrik kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Güney-Kuzey
Kazı evinin rakımı nedir?	Yaklaşık 300 metre
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Kedi, horoz ve tavuk
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	Kazı evinde kalan kazı ekibi tarafından sağlanmaktadır
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Evet
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Evet kullanılıyor
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet bulunuyor
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • Kissebükü kazı evinin ören yerine uzaklığı 7 km'dir. Şehir merkezine giden araç bulmak zor olduğundan dolayı kazı ekibi yerleşim merkezine gidiş-gelişleri belirli saatlerde yapmak zorunda kalmaktadır.	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • Ortak dinlenme, çalışma ve aktivite alanları bulunmalı	

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 1:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yatak	Komodin	Dolap	
Sandalye	Banyo ve tuvalet		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Uzman kazı ekibi		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	1		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 12 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.26'nın devamı

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 2:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yataklar	Dolap	Şifonyer	
Banyo ve tuvalet	Askılık	Komodin	
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Uzman kazı ekibi		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	2		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 17 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 3:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik ranza yataklar	Dolap	Banyo ve tuvalet	
Komodin			
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Öğrenciler		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	4		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Evet		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Klima ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 17 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

Çizelge 4.26'nın devamı

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	7 adet	
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	8 adet	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Hayır ayrı çamaşır odası bulunuyor	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Dışarıda ya da odalarda	
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1	
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Evet	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Evet kiler bulunuyor	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	Buzdolabı, fırın ve ocak, bulaşık makinesi, sebil, davlumbaz	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	8	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Evet	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	12 kişilik	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Yok	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Evet	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	2 öğün	

Çizelge 4.26'nın devamı

DEPO VE LABORATUVAR ÖZELLİKLERİ		
DEPO		**Depo Fotoğrafları**
Depoda neler depolanmaktadır?	Küçük eser ve seramik	
Depo kaç katlıdır?	1	
Çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır, masa-sandalyeli bir alan bulunmuyor	
Çalışma alanında kaç kişi çalışabiliyor?	2 kişi depoda çalışabiliyor	
Depoda kaç adet raf/dolap bulunmaktadır?	28 adet duvar boyunca raf bulunmaktadır	
Depoda vinç bulunuyor mu?	Hayır	
Deponun yüksekliği kaç metredir?	Yaklaşık 3 metre	
Deponun zemin malzemesi nedir?	Taş	
Deponun duvar malzemesi nedir?	Ytong	
Depoda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Kapılar ile	
LABORATUVAR		**Laboratuvar Fotoğrafları**
Kaç adet laboratuvar bulunmaktadır?	2 adet	
Laboratuvarlarda ne çalışılmaktadır?	Restorasyon, konservasyon, küçük eser temizliği ve mimari çizim	
Laboratuvarlarda kaç kişi çalışmaktadır?	Toplamda 7 veya 8 kişi	
Laboratuvarda depolama alanı bulunuyor mu?	Evet	
Laboratuvarda aydınlatma nasıl yapılmaktadır?	Pencereler ve lambalar ile	
Laboratuvarda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Klima ve pencereler ile	

Kissebükü kazısının birincil kazı evi olan prefabrik kazı evinde odalar birbiri ile bağlantılı gibi yan yana yapılmış olsa da aslında içeriden bir bağlantı bulunmamaktadır. Her mekânın giriş kapısı ayrıdır. Ortak alanların hem ön cephe hem de arka cepheden girişi vardır.

Kazı evinde 6 adet kadın ve erkek odaları, çamaşır odası, çalışma ofisi, içeriden kilerle bağlantısı olan mutfak, teknik oda, ortak bir tuvalet, mimari çizim ofisi, fotoğraf odası ve laboratuvar mevcuttur.

Yemekler kazı evinde hazırlandığından dolayı geniş bir mutfağı bulunmaktadır. Yemekler mutfak içerisinde bulunan masada ya da dışarıda sundurma altında bulunan masada da yenebilmektedir.

Mimari ofis aynı zamanda çalışma ofisi olarak da kullanılabilmektedir. Bu yüzden alan geniş tutulmuş ve duvarlara monte edilmiş raf ve dolap sistemi kullanılmıştır. Aynı zamanda kazı evi içerisinde seramik ve küçük eser temizliğinin yapılabileceği 1 adet laboratuvar daha bulunmaktadır.

9 numaralı prefabrik bir yapı olan kazı evinin iç mekânları incelenmiştir. Bu yapıya ait toplamda 6 adet konaklama odaları, 6 adet ortak kullanılan mekân, 2 adet laboratuvar 1 adet depo bulunmaktadır.

Kazı evinde 1, 2 ve 4 kişilik odalar bulunduğundan dolayı Tip 1, Tip 2 ve Tip 3 olarak gruplanmıştır. Odalar, mutfak, banyo ve tuvalet donatıları da incelenerek donatı tablosu oluşturulmuştur (Çizelge 4.27).

Çizelge 4.27. Kissebükü kazısı prefabrik kazı evi donatı tablosu

No 9	**Donatı Elemanları**								
Oda Tipleri									
	Yatak		**Giysi Dolabı**	**Çalışma Masası**	**Sandalye**	**Komodin**	**Buzdolabı**	**Ayakkabı Dolabı**	**Çöp Kovası**
	Tek	**Çift**							
Tip 1	✓		✓		✓	✓			✓
Tip 2	✓		✓			✓			✓
Tip 3	✓		✓			✓			✓

Mutfak								
	Eviye	**Buzdolabı**	**Tezgâh**	**Fırın Ocak**	**Davlumbaz**	**Dolap**	**Bulaşık Makinesi**	**Masa Sandalye**
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Banyo/Tuvalet							
	Duş	**Klozet**	**Raf ve Dolap**	**Çöp Kovası**	**Çamaşır Makinesi**	**Lavabo**	**Banyo Armatürleri**
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Depo			
	Raf ve Dolap Sistemleri	**Depo İçi Vinç Sistemi**	**Masa ve Sandalye**
	✓		

Bu tabloya göre;

- Tip 1 odalarda tek kişilik yatak, giysi dolabı, sandalye, komodin ve çöp kovası bulunurken çalışma masası, buzdolabı ve ayakkabı dolabı bulunmamaktadır.
- Tip 2 ve Tip 3 odalarda tek kişilik yataklar, giysi dolabı, komodin ve çöp kovası bulunurken çalışma masası ve sandalye, buzdolabı ve ayakkabı dolabı bulunmamaktadır. Çalışma masası ve sandalye ortak çalışma alanı bulunduğundan dolayı odalara eklenmemiştir.
- Mutfak mekânında eviye, buzdolabı, tezgâh, fırın, ocak, davlumbaz, dolap, bulaşık makinesi ve masa sandalye bulunmaktadır. Böylelikle mutfakta bütün gerekli olan temel donatılar mevcuttur.

- Banyo mekânında duş, klozet, raf ve dolap, çöp kovası, lavabo ve banyo armatürleri bulunmaktadır. Her banyo ve tuvalet oda içerisinde bulunduğundan dolayı bütün banyolarda ek bir çamaşır makinesi olarak değil ortak çamaşır makinesinin bulunup bulunmadığı değerlendirilmiştir. Çamaşır makinesi çamaşır odasında bulunmakta ve bu oda içerisinde kullanılmaktadır.
- Depo içerisinde raf sistemleri bulunurken masa sandalye ve depo içi vinç sistemi bulunmamaktadır.

4.10. No:10 Iasos Antik Kenti Kazı Evi

Iasos antik kenti kazı evinin 1900'lü yıllarda yapıldığı tahmin edilmektedir. Sahil bandında bulunan bu yapının eskiden gümrük ve jandarma binası olarak kullanıldığı söylenmektedir. Iasos antik kentinin bir liman kenti olması ve deniz seviyesinde bulunması sebebiyle Iasos antik kenti kazı evi de neredeyse deniz seviyesinde bulunmaktadır. Yapım malzemesi taş olan iki katlı olarak yapılan bu yapı şu anda kazı evi olarak kullanılmaktadır (Çizelge 4.28).

Kazı evi olarak kullanılmaya başlandıktan sonra alan yetersiz gelmiş ve orijinal yapının yan kısmına ekleme yapılarak kazı evi büyütülmüştür. Kazı evi geniş bir araziye yerleşmektedir. Yapının biraz ilerisinde bulunan içi boş antik mezar yapıları da korunarak depo olarak yeniden işlevlendirilmiştir. Arkeolojik eserler bu yapılar içerisinde korunmaktadır. Böylece yapılar kullanıldığı için aynı zamanda gelecek yıllara aktarımı da sağlanmaktadır.

Mutfak mekânı da kazı evinden ayrı ancak aynı arazi içerisinde daha yüksek kotta yer almaktadır. Mutfak önünde oturma alanı ve yemek yeme alanı oluşturulmuş böylece bahçe kullanımı da sağlanmıştır (Çizelge 4.29).

Birinci katta konaklama odaları, 1 kadın ve 1 erkek olmak üzere 2 adet banyo ve tuvalet mevcuttur. İkinci katta ise çalışma ve toplantı odası, odalar, 1 adet eşya deposu ve kazı evinin kullandığı güneş enerjisinin yer aldığı açık terasa sahiptir.

Zemin katta kazı evi ile birleşik anca ayrı girişe sahip 2 adet laboratuvar yer almaktadır. Laboratuvarlarda seramik çalışmaları, küçük eser temizliği ve mimari çizimler yapılmaktadır. Kazı evi içerisinde ise sadece odalar, depo ve banyo tuvalet ile giriş katında 2 adet depo bulunmaktadır. Bu depolarda arazi çalışmalarında kullanılan malzemeler depolanmaktadır. Bununla birlikte 2 kişilik bir oda ve birer adet banyo tuvalet yer almaktadır.

10 numaralı eski bir yapı olan kazı evinin iç mekânları incelenmiştir. Yapıda bulunan mekânlar; konaklama odaları, depo, banyo ve tuvaletler, çalışma ve toplantı odası ve laboratuvarlardır. Kazı evi dışında ayrı yapılarda mutfak ve eser depolarına da sahiptir.

Çizelge 4.28. Iasos antik kenti kazı evi künyesi

IASOS ANTİK KENTİ KAZI EVİ					
Yapı İsmi Iasos Kazı Evi			**Yapının Fotoğrafı** 		
Yapım Yılı Antik kentin bulunduğu alana yerleşim 1929 yılında yapılmıştır. Bu yüzden yapı tahminen 20. yy. başlarında inşa edilmiştir.					
Bulunduğu Yer Kıyıkışlacık, Milas/MUĞLA					
Yapım Malzemesi Taş	**Koruma Derecesi** -				
Özgün İşlev Yapının önceden gümrük binası ve jandarma binası olarak kullanıldığı söylenmektedir.	**Günümüzdeki İşlevi** Kazı Evi				
KAZI EVİ PLAN ÖZELLİKLERİ					
Kazı Evi Planı (Kazı evi planı ölçeksiz olarak gözlem yolu ile çizilmiştir)					
Kat Sayısı	3		**Giriş Sayısı**	2	
Isıtma Türü	Yok. Güneş enerjisi bulunmaktadır		**Otopark Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
				x	
Güvenlik			**Islak Hacim**		
Güvenlik Kamerası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Tuvalet ve Banyo Sayısı**	3 adet banyo ve 3 adet tuvalet bulunmaktadır	
	x				
Dış Kapı ile Bina Giriş Kapısı Ayrı mı?	**Evet**	**Hayır**	**Mutfak Sayısı**	1	
	x				
Terası Bulunuyor mu?	**Evet**	**Hayır**	**Deposu Bulunuyor mu?**	**Evet**	**Hayır**
		x		x	
Yapı ile İlgili Ek Bilgiler					
• Kazı evi yapısının yan tarafına geçmiş yıllarda ekleme yapılarak büyütülmüştür.					

Çizelge 4.29. Iasos antik kenti kazı evi tipoloji çalışması

GENEL ÖZELLİKLER	
Kazı evinin yönü nedir?	Güneydoğu
Kazı evinin rakımı nedir?	0-5 metre arası
Kazı evinde beslenen hayvan var mı?	Var, kediler
Hayvan bakımı ve beslenmesi nasıl sağlanıyor?	Kazı ekibi tarafından bakılmaktadır
Antik kentin sosyal medya hesabı var mı?	Var
Sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılıyor mu?	Evet kullanılıyor
Kazı evinde ortak çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet
Kazı evinde değişmesini istediğiniz özellikler var mı? • Daha büyük bir çalışma alanı olabilirdi • Kazı evine ek bir bina daha olabilir	
Kazı evlerinde bulunması gerekenler nelerdir? • Kazı evlerinde ortak teras ya da balkon gibi alanlar bulunmalı	

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 1:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
1 kişilik yatak	Masa	Sandalye	
Dolap	Şifonyer		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Kazı temsilcisi ve kazı başkanı		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	1		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Vantilatör ve elektrikli ısıtıcılar ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 10 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Evet		

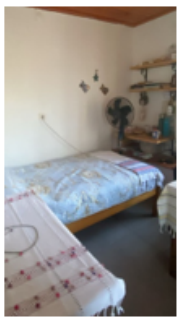

Çizelge 4.29'un devamı

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 2:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yataklar	Dolap	Komodin	
Raf			
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Kazı heyet üyeleri ve öğrenciler		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	2		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Vantilatör ve elektrikli ısıtıcılar ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır		
Oda metrekaresi nedir?	10 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Hayır		

ODA ÖZELLİKLERİ			
ODA TİP 3:			**Oda Fotoğrafları**
ODA DONATILARI			
Odada Bulunan Mobilyalar			
Tek kişilik yataklar	Dolap	Masa	
Sandalye	Raf		
Oda Plan Özellikleri			
Odada kimler kalabiliyor?	Kazı heyet üyeleri ve öğrenciler		
Odada kaç kişi kalabiliyor?	3		
Odada banyo ve tuvalet bulunuyor mu?	Hayır		
Oda içerisinde ısıtma/soğutma nasıl sağlanıyor?	Vantilatör ve elektrikli ısıtıcılar ile		
Odada pencere bulunuyor mu?	Evet		
Odada çalışma alanı bulunuyor mu?	Evet		
Oda metrekaresi nedir?	Yaklaşık 15 m^2		
Kapıda kilit bulunuyor mu?	Hayır		

Çizelge 4.29'un devamı

ISLAK HACİM ÖZELLİKLERİ		
BANYO VE TUVALET		**Banyo ve Tuvalet Fotoğrafları**
Kaç adet duş yeri bulunmaktadır?	3 adet	
Kaç adet tuvalet bulunmaktadır?	3 adet	
Duş ile tuvalet aynı mekânda mı bulunuyor?	2 tanesinde aynı mekânda 1 tanesinde ayrı	
Çamaşır makinesi banyoda mı bulunuyor?	Evet	
Çamaşırlar nerede kurutuluyor?	Dışarıda	
MUTFAK		**Mutfak Fotoğrafları**
Kaç adet mutfak bulunmaktadır?	1	
Yemek mutfakta mı hazırlanıyor?	Evet	
Mutfakta kaç kişi çalışıyor?	1 kişi	
Kiler ya da ek bir depolama bulunuyor mu?	Mutfak içerisinde depolama yapılıyor	
Mutfakta bulunan beyaz eşyalar neler?	Buzdolabı, bulaşık makinesi, fırın, ocak, sebil	
Mutfakta kaç kişilik yemek hazırlanıyor?	8-10 kişilik	
Yemek mutfakta mı yeniyor?	Hayır, dışarıda	
Mevcut yemek masası kaç kişilik?	16 kişilik	
Karşılaşılan kazalar var mı? Varsa nelerdir?	Yok	
Havalandırma (davlumbaz) bulunuyor mu?	Hayır	
Günde kaç kere yemek çıkıyor?	3 kere	

Çizelge 4.29'un devamı

DEPO VE LABORATUVAR ÖZELLİKLERİ		
DEPO		**Depo Fotoğrafları**
Depoda neler depolanmaktadır?	Küçük büyük eserler, metal, cam seramik eserler	
Depo kaç katlıdır?	1	
Çalışma alanı bulunuyor mu?	Hayır	
Çalışma alanında kaç kişi çalışabiliyor?	Depoda 2 kişi çalışabiliyor	
Depoda kaç adet raf/dolap bulunmaktadır?	5 adet depo vardır, 1 tanesinde yaklaşık 60 adet raf bulunmaktadır	
Depoda vinç bulunuyor mu?	Hayır	
Deponun yüksekliği kaç metredir?	Yaklaşık 3-3,5 metre	
Deponun zemin malzemesi nedir?	Beton	
Deponun duvar malzemesi nedir?	Taş	
Depoda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Pencere ve kapılar ile	
LABORATUVAR		**Laboratuvar Fotoğrafları**
Kaç adet laboratuvar bulunmaktadır?	2 adet	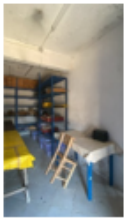
Laboratuvarlarda ne çalışılmaktadır?	Restorasyon, konservasyon ve küçük eser temizliği, mimari çizim	
Laboratuvarlarda kaç kişi çalışmaktadır?	10 kişi	
Laboratuvarda depolama alanı bulunuyor mu?	Evet	
Laboratuvarda aydınlatma nasıl yapılmaktadır?	Lambalar ve pencereler ile	
Laboratuvarda havalandırma nasıl sağlanmaktadır?	Pencere ve kapılar ile	

Kazı evinde 1, 2 ve 3 kişilik odalar bulunduğundan dolayı Tip 1, Tip 2 ve Tip 3 olarak gruplanmıştır. Odalar, mutfak, banyo ve tuvalet donatıları da incelenerek donatı tablosu oluşturulmuştur (Çizelge 4.30).

Çizelge 4.30. Iasos antik kenti kazı evi donatı tablosu

No 10	Donatı Elemanları								
Oda Tipleri									
	Yatak		Giysi Dolabı	Çalışma Masası	Sandalye	Komodin	Buzdolabı	Ayakkabı Dolabı	Çöp Kovası
	Tek	Çift							
Tip 1	✓		✓	✓	✓	✓			
Tip 2	✓		✓			✓			
Tip 3	✓		✓	✓	✓				
Mutfak									
	Eviye	Buzdolabı	Tezgâh	Fırın Ocak	Davlumbaz	Dolap	Bulaşık Makinesi	Masa Sandalye	
	✓	✓	✓	✓		✓	✓		
Banyo/Tuvalet									
	Duş	Klozet	Raf ve Dolap	Çöp Kovası	Çamaşır Makinesi	Lavabo	Banyo Armatürleri		
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Depo									
	Raf ve Dolap Sistemleri			Depo İçi Vinç Sistemi		Masa ve Sandalye			
	✓								

Bu tabloya göre;

- Tip 1 odalarda tek kişilik yatak, giysi dolabı, çalışma masası ve sandalye, komodin bulunurken buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası bulunmamaktadır.
- Tip 2 odalarda tek kişilik yataklar, giysi dolabı ve komodin bulunurken çalışma masası ve sandalye, buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası bulunmamaktadır.
- Tip 3 odalarda tek kişilik yataklar, giysi dolabı, çalışma masası ve sandalye bulunurken komodin, buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası bulunmamaktadır.
- Tüm tiplerdeki odalarda ayakkabı dolabı bulunmaması ayakkabıların kazı evi girişinde çıkarılmasından dolayıdır. Kapı girişinde toplu bir ayakkabılık mevcuttur.
- Mutfak mekânında eviye, buzdolabı, tezgâh, fırın ve ocak, dolap ve bulaşık makinesi bulunurken davlumbaz ve masa sandalye bulunmamaktadır. Masa ve sandalyeler mutfak önündeki açık alanda yer almaktadır.
- Banyo mekânında duş, klozet, raflar, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri mevcuttur. Tüm temel donatılar bulunmaktadır.
- Depoda ise sadece raf sistemi bulunmaktadır. Depo içi vinç sistemi ve masa sandalye donatıları mevcut değildir.

5. TARTIŞMA

Arkeoloji bilimi toplumların geçmişlerini daha iyi anlayabilmelerini sağlayan ve onlara merak uyandıran bir bilim dalıdır. Arkeoloji bilimine olan ilgi her geçen gün daha da artarak odak noktası olan bir alan haline gelmektedir. Arkeolojik kazılara olan ilgi de bu nedenle artarak devam etmektedir. Bazı arkeolojik kazıların yıllık kazılar haline gelmesi ile çalışmalar düzenli bir şekilde sürdürülmekte ve geçmiş daha hızlı bir şekilde gün yüzüne çıkarılmaktadır. Arkeolojik kazılarda çalışan uzman ekip ve öğretim üyesi sayısı bu nedenle her geçen gün artmaktadır.

Kazı evleri de zamanla uzman ekipler için önemli bir mekân haline gelmiştir. Gün geçtikte artan çalışmalardan ve çalışan uzman ekip sayısından dolayı kazı ekiplerinin konaklama ve çalışma alanlarının düzenli bir hale gelmesi gerekmektedir. Geçmiş zamanlardaki gibi kısa süreli kazılar yerini yıllık kazılara bıraktığı için süreli ya da geçici konutlar bir çözüm haline gelememektedir.

Bu nedenle arkeolojik kazıların en yoğun bulunduğu illerden biri olan Muğla ilindeki 6 adet arkeolojik kazıda bulunan farklı yapım tekniklerine sahip kazı evleri tespit edilerek incelenmiştir. Bir yaşam alanında ihtiyaç duyulan bu elemanlardan hangilerinin mevcut olup olmadığı tablolarda belirtilmiştir. Bu mekânlar 4 kısımda incelenmiştir. Bunlar; konaklama odaları, mutfak, banyo tuvaletler, depo ve laboratuvarlardır.

5.1. Kazı Evlerinin Konaklama Odaları Bakımından Değerlendirilmesi

Kazı evleri incelenen ilk kısım konaklama yapılan odalardır. Bulgularda detaylı inceleme yapılırken odalar içerisinde konaklayabilecek kişi sayısına göre tiplere ayırılmıştır. Oda içlerinde bulunan temel donatılar '+' ile işaretlenmiş, eğer donatı tüm tiplerde değil bazı oda tiplerinde bulunuyorsa '±' ile işaretlenmiş, hiçbir odada bulunmuyor ise '-' ile işaretlenmiştir (Çizelge 5.1).

Çizelge 5.1. Kazı evlerindeki konaklama odaları donatı tablosu

Odalar	Donatı Elemanları							
	Yatak	Giysi Dolabı	Çalışma Masası	Sandalye	Komodin	Buzdolabı	Ayakkabı Dolabı	Çöp Kovası
No 1	+	+	±	±	±	-	-	-
No 2	+	+	+	+	-	-	-	+
No 3	+	+	+	+	+	-	-	+
No 4	+	+	+	+	±	-	+	+
No 5	+	+	+	+	-	-	-	-
No 6	+	+	±	±	-	-	-	+
No 7	+	+	±	±	±	±	±	+
No 8	+	+	+	+	+	-	-	-
No 9	+	+	-	±	+	-	-	-
No 10	+	+	±	±	±	-	-	-

- İncelenen kazı evleri ele alındığında tüm oda tiplerinde yatak ve giysi dolabı mevcuttur. Hiçbir kazı evinde bu iki donatı eksikliği gözlenmemiştir.
- Çalışma masası donatısı sadece 9 numaralı kazı evinde eksik görülmüştür. Bunun haricinde 1, 6, 7 ve 10 numaralı kazı evlerinde bazı odalarda bulunmamaktadır.
- Çalışılan tüm kazı evlerinde sandalye mevcuttur. Sadece 1, 6, 7, 9 ve 10 numaralı kazı evlerinde bazı odalarda bulunmamaktadır.
- Komodin ya da etajer donatısı 3, 8 ve 9 numaralı kazı evlerin tüm odalarda mevcuttur.
- Kazı evlerinde mini buzdolabı donatısı sadece 7 numaralı kazı evinin bazı odalarında yer almaktadır. bunun haricinde hiçbir kazı evinde bu donatı odalarda gözlemlenememiştir.
- Ayakkabı dolabı da sadece 4 numaralı kazı evinde mevcuttur. 7 numaralı kazı evinin de bazı odalarında yer almaktadır. 10 numaralı kazı evine ayakkabı ile girilmemektedir. Bu nedenle ayakkabılık bir adet ve kazı evinin kapısının önünde bulunmakta odalarda ayrı ayrı bulunmamaktadır.
- Odalarda bulunması gereken çöp kovası 2, 3, 4, 6 ve 7 numaralı kazı evlerinde bulunmaktadır. Diğerlerinde oda içlerinde çöp kovası görülememiştir.

5.2. Kazı Evlerinin Mutfak Mekânı Bakımından Değerlendirilmesi

Kazı evleri incelenen ikinci kısım mutfak mekânlarıdır. Bulgularda detaylı inceleme yapılırken donatıların mutfak içerisinde bulunup bulunmadığı incelenmiştir. Tüm kazı evlerinde yemek masası ve sandalyeleri farklı mekânlarda olsa bile mevcuttur. Ancak inceleme yapılırken mutfak içerisinde olup olmadığı değerlendirmeye alınmıştır. Mutfak içerisinde bulunan temel donatılar '+' ile işaretlenmiş, bulunmayanlar ise '-' ile işaretlenmiştir (Çizelge 5.2).

Çizelge 5.2. Kazı evleri mutfak mekânı donatı tablosu

Mutfak	Donatı Elemanları							
	Eviye	Tezgâh	Buzdolabı	Fırın Ocak	Davlumbaz	Dolap	Bulaşık Makinesi	Masa Sandalye
No 1	+	+	+	+	+	+	+	+
No 2	+	+	+	+	-	+	+	+
No 3	+	+	+	-	-	+	+	+
No 4	+	+	+	+	+	+	+	-
No 5	+	+	+	+	-	+	-	+
No 6	+	+	+	+	+	+	+	+
No 7	+	+	+	+	-	+	+	-
No 8	+	+	+	+	+	+	-	-
No 9	+	+	+	+	+	+	+	+
No 10	+	+	+	+	-	+	+	-

- İncelenen kazı evlerinin mutfakları ele alındığında tüm numaralarda eviye, tezgâh, buzdolabı ve dolap sistemleri bulunmaktadır. Hiçbir kazı evinde eksiklik yoktur.

- Fırın ve ocak bir tek 3 numaralı kazı evinde bulunmamaktadır. Bu kazı evinde yemek pişmediği ve kazının birincil kazı evinde yemekler yenildiği için fırın ve ocak donatılarına ihtiyaç duyulmamaktadır.
- Davlumbaz 2, 3, 5, 7 ve 10 numaralı kazı evlerinde yokken 1, 4, 6, 8, ve 9 numaralı kazı evlerinde bulunmaktadır. Yemeklerin kazı evinde pişirilmediği ya da sadece konaklama yapısı olarak kullanılan bazı kazı evlerinde davlumbaz donatısı gözlemlenmemiştir.
- Bulaşık makinesi donatısı da sadece 5 ve 8 numaralı kazı evlerinin mutfağında mevcut değildir.
- Masa ve sandalye bakımından incelendiğinde ise tüm kazı evlerinin yemek yenebilecek masa sandalyesi bulunmaktadır. Ancak 4, 7, 8 ve 10 numaralı kazı evlerinin mutfak mekânının içerisinde bulunmamaktadır.

5.3. Kazı Evlerinin Banyo ve Tuvalet Mekânı Bakımından Değerlendirilmesi

Kazı evleri incelenen üçüncü kısım banyo ve tuvalet mekânlarıdır. Genellikle kazı evlerinde banyo ve tuvalet mekânları hem oda içerisinde hem de ortak olarak bulunabilmektedir. Oda içlerinde banyo tuvalet bulunan mekânlarda çamaşır makinesi gibi ortak kullanılan donatılar ya ayrı bir mekânda ya da ortak banyolarda yer almaktadır. Kazı evinde mevcutta çamaşır makinesi bulunuyorsa banyo mekânı içerisinde olma şartı aranmamıştır. Banyo ve tuvalet içerisinde bulunan temel donatılar '+' ile işaretlenmiş, bulunmayanlar ise '-' ile işaretlenmiştir (Çizelge 5.3).

Çizelge 5.3. Kazı evlerindeki banyo ve tuvalet mekânı donatı tablosu

Banyo Tuvalet	Donatı Elemanları						
	Duş	Klozet	Raf Dolap	Çöp Kovası	Çamaşır Makinesi	Lavabo	Banyo Armatürleri
No 1	+	+	-	+	+	+	+
No 2	+	+	-	+	+	+	+
No 3	+	+	-	+	+	+	+
No 4	+	+	-	+	+	+	+
No 5	+	+	-	+	+	+	+
No 6	+	+	-	+	+	+	+
No 7	+	+	+	+	+	+	+
No 8	+	+	+	+	+	+	+
No 9	+	+	+	+	+	+	+
No 10	+	+	+	+	+	+	+

- İncelenen kazı evlerinin banyo ve tuvaletleri ele alındığında genel olarak çoğu temel donatının bulunduğu gözlemlenmektedir.
- Duş, klozet, çöp kovası, çamaşır makinesi, lavabo ve banyo armatürleri incelenen bütün numaralı kazı evlerinde mevcuttur.
- Raf ve dolap sistemi ortak kullanılan banyo tuvalet mekânlarında önemli bir donatıdır. 1, 2, 3, 4, 5, 6 numaralı kazı evlerinde banyo içerisinde raf ve dolap bulunmamaktadır.
- Diğer mekânlara göre incelendiğinde kazı evlerinde donatı bakımından temel düzeyde yeterliliğe sahip mekân banyo mekânı olarak gözlemlenmektedir.

5.4. Kazı Evlerinin Depo ve Laboratuvar Mekânı Bakımından Değerlendirilmesi

Depo ve laboratuvarlar bir arkeolojik kazıda bulunması gereken önemli birimlerden biridir. Laboratuvarlar genellikle içerisinde gerçekleştirilen çalışmalara göre şekillenmektedir. Laboratuvarlar içerisinde bulunması gereken donatılar da yapılan çalışmalar doğrultusunda değişiklik gösterebilmektedir. İncelenen kazı evlerinde mimari çizim, seramik, metal ve küçük eser laboratuvarları tespit edilmiştir. Birden fazla kazı evi olarak kullanılan yapıların bulunduğu arkeolojik kazılarda birincil kazı evleri merkez alınarak depo ve laboratuvarlar konumlanmaktadır (Çizelge 5.4).

Çizelge 5.4. Kazı evlerindeki laboratuvar ve depo kullanım tablosu

Kazı Evi Numarası	Depo	Laboratuvar
No 1	+	+
No 2	+	+
No 3	-	-
No 4	+	+
No 5	-	+
No 6	-	-
No 7	+	+
No 8	-	-
No 9	+	+
No 10	+	+

Kazı evlerindeki depo ve laboratuvarlar incelendiğinde bulundukları konum göz önüne alındığında arkeolojik kazıların birincil kazı evleri olan 1, 2, 4, 7, 9 ve 10 numaralı yapılarda ya da yapılara ek olarak depo ve laboratuvar bulunmaktadır. Bazı kazı evlerinin bahçesinde bulunan ek yapılar değerlendirilerek laboratuvar olarak kullanılabilmektedir. Buna örnek olarak 5 numaralı kazı evi gösterilebilir. Yapının bahçesinde laboratuvar olarak kullanılabilecek bir ek yapı olduğundan dolayı bu alan değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.5. Kazı evlerindeki depo donatı tablosu

DEPO			
	Raf ya da Dolap Sistemi	Depo İçi Vinç Sistemi	Masa ve Sandalye Bulunan Çalışma Alanı
No 1	+	-	+
No 2	+	-	+
No 4	+	+	+
No 7	+	-	-
No 9	+	-	-
No 10	+	-	-

Ana yapıda deposu bulunan kazı evleri incelendiğinde ortak olarak donatıları olarak duvar boyunca yapılan raf sistemleridir. Geniş depoya sahip 1, 2 ve 4 numaralı kazı evlerinde çalışma alanları da bulunmaktadır. Tek depo içi vinç sistemine sahip deponun 4 numaralı kazı evine ait olduğu görülmektedir (Çizelge 5.5). Bu kazı evi haricinde diğer depolar içerisinde vinç sistemi bulunmamaktadır. Bazı kazılarda caraskal vinç kullanılmaktadır. Ancak depo içerisinde bulunmadığı için değerlendirmeye alınmamıştır.

6. SONUÇLAR

Türkiye'de gelişmiş ve hala daha gelişmekte olan arkeoloji bilimine birçok toplum tarafından da oldukça ilgi gösterilmektedir. Ülkemizde iki yüze yakın arkeolojik kazının bulunması ve çalışmaların düzenli olarak devam etmesi arkeoloji bilimine gösterilen önemi ortaya koymaktadır.

Arkeolojik kazılar geçmişten günümüze devam etmektedir. Arkeolojik kazıların sürekliliği o alanlarda çalışan birçok meslek grubunun da disiplinler arası çalışmasını sağlamaktadır. Özellikle kazı sürelerinin 12 ay olması ile uzman kişilerin düzenli olarak kazılarda çalışabilmesine olanak sağlamaktadır.

Geçmiş dönemlerde ünlü arkeologların çalışmalarını devam ettirebilmek için çeşitli mekânları kendilerine kazı evi olarak düzenleyerek kazı süresi boyunca konaklaması sağlanmıştır. Arazinin el verdiği sürece gerektiğinde çadırlarda bile konaklamak durumunda kalan bilim insanları için kazı evinin önemi son derece büyüktür.

Kazı evinde konaklamak ekip ruhunu ortaya çıkarmaktadır. Akşam mesai bitiminde herkes kendi ayrı ve özel evine dönse burada işe gidip gelme psikolojisi etkili olurdu ancak arkeoloji o şekilde ilerleyebilecek bir meslek dalı değildir. Arkeolojide toplu yaşam ve toplu çalışma alanları büyük önem taşımaktadır. Gün sonunda yapılan çalışmaları ve çıkan eserleri konuşmak mimari çizimleri alanında uzman hocalarla değerlendirmek büyük kazanımlar sağlamakta ve çalışmaları daha hızlı ve düzenli bir şekilde ilerletmektedir.

Alanında uzman kişilerin daha verimli bir şekilde çalışmalarını yürütebilmeleri ve konaklayabilmeleri için mimari açıdan uygun yapılar yapılmalıdır. Geçmişten itibaren çeşitli yapılar kullanılmış olsa da bunun belirli bir standartlar ölçüsünde yapılması ve ören yerlerinde de geçici yapılan yapıların iç mekânlarının yaşam standartlarına uygun şekilde ve her mekâna uygun temel donatılar ile donatılması gerekmektedir.

Bu tezde yapılan çalışmada arkeolojinin en gelişmiş olduğu şehirlerden biri olan Muğla ilindeki 6 adet arkeolojik kazı içerisinde bulunan kazı evlerindeki konaklama odaları, mutfak, banyo ve tuvalet ve depo mekânları başlıca incelenmiş, laboratuvar alanları da gözlemlenerek kazı evlerinde bulunması gereken temel donatılar incelenerek eksikler belirlenmiştir. Daha net veriler elde edilebilmesi için çeşitli sınıflara ait yapılar incelenmiştir.

Yapılan bütün çalışmalar, inceleme ve analizler sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda kazı evlerindeki çalışma ve konaklama eylemlerine göre bu yapılarda bulunması gereken mekânlar ve bulunması gereken donatılar belirlenmiştir.

Kazı evlerindeki mekanlar çalışma eylemleri ve konaklama eylemleri olarak iki ayrı kategoride ele alınabilir. Çalışma eylemleri için bulunması gereken mekanlar; laboratuvarlar, depolar, ortak çalışma alanları ve kütüphaneler olarak belirlenirken konaklama eylemleri için bulunması gereken mekanlar; odalar, banyo ve tuvaletler, mutfak ve ortak dinlenme alanları olarak belirlenmiştir.

Kazı evleri içerisindeki gereken temel mekanların her birinde de ayrı ayrı gerekli donatılar bulunmalıdır. Bu donatılar çalışma eylemlerinin gerçekleştiği laboratuvarlar için; uzman ekibin kullanacağı gerekli materyaller, masa ve sandalyeler, depolar için; raf ve dolap sistemleri, masa ve sandalye ve vinç gibi taşıma sistemleri, ortak çalışma alanları için bilgisayar ya da çizim masası, sandalye ve depolama alanları, kütüphaneler için kitaplık, masa ve sandalyelerdir. Konaklama eylemlerinin gerçekleştiği odalar için; yatak, giysi dolabı, masa ve sandalye, komodin, mini buzdolabı, ayakkabı dolabı ve çöp kovası, banyo ve tuvaletler için; duş, klozet, raf ve dolaplar, çöp kovası, lavabo ve banyo armatürleri, mutfak için; eviye-tezgâh, buzdolabı, fırın ve ocak, davlumbaz, dolap, bulaşık makinesi, yemek masası ve sandalyeleri, ortak dinlenme alanları için ise televizyon, koltuk, masa ve sandalyelerdir.

İç mekân düzenlemesi yapılırken arkeolojik kazılardaki ihtiyaç listeleri belirlenerek buna uygun gerekli mekânlar ve bu mekânlarda bulunması gereken temel donatılar göz önüne alınarak tasarımların yapılması gerekmektedir.

Tez çalışması sonucunda tüm bulgular ve veriler incelendiğinde gelecekte kazı evleri tasarlanırken dikkat edilmesi gerekenler ve öneriler aşağıda belirtilmiştir;

- Kazı evlerinin yönü büyük önem taşımaktadır. Çalışma alanlarının doğrudan güney yönünde olmaması gerekmektedir. Özellikle prefabrik yapılarda çalışırken içeri fazla güneş ışığı alması sıcaklığı oldukça arttırmaktadır.
- Kazı evi planlarının iyi bir şekilde yapılması gerekmektedir. Oda kapıları direkt birbirine bakmamalı mahremiyet sağlanmalıdır.
- Hava sirkülasyonunun sağlanabilmesi için iki kişiden fazla kişi sayısına sahip odalarda pencere sayısı birden fazla olmalıdır.
- Uzman kişi ve öğrencilerin kullanabileceği ortak birer çalışma ve dinlenme alanı yapılmalıdır.
- Laboratuvar ya da ortak çalışma alanlarında aydınlatmalar büyük önem taşımaktadır. Uyku getiren ve baş ağrıtan renkte bir aydınlatma kullanılmamalıdır.
- Kazı evlerinin bahçesinde yeterli alan bulunuyorsa sundurma veya çardak gibi alanlar tasarlanmalıdır.
- Yaz aylarının daha sıcak geçtiği bölgelerde ağaçlandırma ve peyzaj büyük önem taşımaktadır. Giderleri tıkayabilecek, yangın riski oluşturabilecek ya da dallarının aniden kırılıp düşebileceği ağaç türleri tercih edilmemelidir.
- Kazı evlerinde bilimsel çalışmalar yürütüldüğünden dolayı toplantı ya da gerektiğinde konferans düzenlenebilecek alanlar oluşturulmalıdır. Bilim yapılan bu gibi alanlarda yapılan çalışmaların gelecek nesillere aktarılabilmesi için sunulması da gerekmektedir.
- Kazıların yıl boyu sürdüğü göz önüne alındığında merkezi ısıtma sistemi kullanılmalıdır. 12 ay kazı çalışmaları süren antik kentlerde kışın klima ile ısıtma tam olarak sağlanamamaktadır.
- Arkeolojik kazılarda eğer antik mimari yapılar bulunuyorsa buluntular için birer taş hastanesi ya da vinçli restorasyon laboratuvarı yapılmalıdır.
- Bilimsel çalışmaların sürdürülebilmesi için ortak alanlarda ya da ayrı bir oda olacak şekilde kütüphane yapılmalı gerekirse arkeolojik kazılara kitap bütçesi de sağlanmalıdır.

- Kazı evi ören yerine uzak olan arkeolojik kazılar için ulaşım sağlanması gerekmektedir.
- Odalarda mutlaka her kişi için bir adet giyinme dolabı bulunmalıdır.
- Banyo ve tuvaletler ortak bir şekilde kullanılıyor ise mutlaka raf ya da dolap sistemleri oluşturulmalıdır.
- Ortak kullanılan banyo ve tuvaletler konaklama odaları ile aynı katta planlanmalıdır.
- Odalarda yeterli olan bulunuyorsa mutlaka çalışma masası ve sandalyesi olmalıdır.
- Odalarda kişi sayısı 4'ün üzerine çıkacak ise odada ortak bir banyo ve tuvalet yer almalıdır.
- Kazı çalışmalarından dönen arkeologların kullanabilmesi için kapı yanına monte kapalı bir ayakkabı dolabı yapılmalıdır.
- Mutfaklarda havalandırma açısından sıkıntı olmaması için davlumbaz bulunmalıdır.
- Mutfaklarda ve ıslak zeminlerde, depo ve laboratuvar gibi yapılarda kazalarla karşılaşılmaması için zeminlerde kaydırmaz seramik malzemeler tercih edilmelidir.
- Laboratuvarlarda nem sorunu ortaya çıkmaması için duvarlarda neme uygun boyalar kullanılmalıdır.
- Uzman ekibin çalışmalarını ve mimari çizimlerini yapabilmesi için bir adet bilgisayar odası ya da mimari çizim odası bulunmalıdır.
- Kazı evleri genel olarak eklemeli yapılar olacak şekilde tasarlanmalıdır. 5 ya da daha fazla yıl geçtikten sonra arkeoloji biliminin hangi ihtiyacı doğuracağı bilinemediğinden dolayı buna hazırlıklı yapılar yapılmalı ve mevcut yapıya ek yeni yapılar eklenebilecek şekilde tasarlanmalıdır. Arazi ve peyzaj da bu duruma uygun olarak ayarlanmalıdır.
- Kazı evlerinin bulunduğu bölge göz önünde tutularak yapım tekniği ya da çatı şekli değiştirilmelidir. Bu nedenle iklim koşulları da kazı evleri tasarımında dikkat edilmesi gereken unsurlardan biridir.

Kazı evlerinde belirli bir plan sistemi oturtulmalıdır. İç mekân bölümlemeleri sabit olmalı ve her yerde arazi elverdiği sürece aynı şekilde belirli ihtiyaçlar doğrultusunda yapılmalıdır. Bu şekilde yapılmadığı takdirde kazı evi tasarlandıktan sonra ihtiyaç duyulan bazı mekânların eklenememesi yapının sistematiğini bozmaktadır. Bu durum sonucunda da gerek duyulan işlevin gerçekleştirilebilmesi için mekânların farklı işlevlere dönüştürülmesini zorunlu kılmaktadır. Bu şekilde bir sonuç ile karşılaşılmaması için özellikle tasarım aşamasında daha dikkatli ilerlenmelidir.

Sonuç olarak değerli bir bilim dalı olan arkeolojinin görünmez ama bir o kadar da önemli bir yapısı olan kazı evlerinin tasarımları daha özenli ve uzman ekibin ihtiyaç listeleri göz önüne alınarak yapılmalıdır. Bilimsel çalışmaların gerçekleştirildiği her mekân bizim ve ülkemiz için oldukça değerlidir. Bu yüzden yaşam standartları ölçüsünde bu yapıların uzman iç mimar ve mimarlar tarafından tasarlanması büyük önem taşımaktadır.

7. KAYNAKLAR

Ahunbay, Z. 2010. Arkeolojik Alanlarda Koruma Sorunları Kuramsal ve Yasal Açılardan Değerlendirme. *TÜBA-KED Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi*, (8): 103-118.

Apaydın, V. 2014. Toplum Arkeolojisi: Dünya ve Türkiye'deki Yeri, Önemi ve Problemleri. I. Teorik Arkeoloji Grubu-Türkiye Toplantısı Bildirileri, TAG-Türkiye, ss. 175-190.

Aydın, D. ve Yaldız, E. 2010. Yeniden Kullanıma Adaptasyonda Bina Performansının Kullanıcılar Üzerinden Değerlendirilmesi. *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 27(1): 1-22.

Baden-Powell C. 2005. Architect's Pocket Book of Kitchen Design. Architectural Press, Oxford, 217 s.

Baldıran, A. 2018. Iasos Antik Kenti 2017 Yılı Çalışmaları, 40. Kazı Sonuçları Toplantısı, 1. Cilt, Çanakkale: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 227-242 s.

Bradley, R. and Williams, H. (Eds.). 1998. The past in the past: the reuse of ancient monuments. World Archaeology 30:1, pp. 1-10.

Çavuşlar, M. 2021. Depo Tasarımına Bütüncül Yaklaşım Depo Tasarım Verileri ve Bu Verilerin Elde Edilerek Değerlendirilmesi 1. *Mühendis ve Makina Güncel*, 52: 15-26.

Çavuşlar, M. 2023. Depo Tasarımına Bütüncül Yaklaşım Depo Tasarım Verileri ve Bu Verilerin Elde Edilerek Değerlendirilmesi (İkinci Bölüm). *Mühendis ve Makina Güncel*, 73: 15-27.

Çetin, Ç. ve Çetinkaya Karafakı, F. 2021. Covid-19 Pandemisi Sonrası Konut İç Mekan ve Peyzaj Tasarımında Ulrich'in Destekleyici Tasarım Teorisi Yaklaşımı. *Asya Studies*, 5(17): 191-200.

Çörtük, U. 2022. Kaunos Antik Kenti Araştırma Tarihçesi. *Bitig Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2(4): 298-321.

Değer, G. 2012. Muğla kent merkezi geleneksel dokusunun araştırılması: Muğla-Merkez, Ula ve Yeşilyurt evlerinin karşılaştırmalı değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 473 s.

Demir, A. 2015. Beçin Tarihi: Beçin Definesi. Rahmi Hüseyin Ünal, Friedrich Krinzinger, Michael Alram ve Şule Pfeiffer-Taş (Eds.), Ankara, 37-57 s.

Diri Apaydın, T. 2022. Beçin Kalesi Kazısında Ortaya Çıkarılan (2014-2021) Tek Renk Sırlı Seramik Kapların Form Özellikleri. *Sanat Tarihi Yıllığı* (31): 57-82.

Eriç, M., Ersoy, H. Y., Yener, N. 1986. Günümüz Konutunda Rasyonel Donatım. Teknografik Matbaası, İstanbul.

Ermaner, E. 2019. Türkiye'den Bir Yıldız Geldi Geçti: İlklerin Öncüsü Prof. Dr. Halet Çambel. https://listelist.com/halet-cambel-kimdir/ [Son erişim tarihi 31.10.2023].

Ertuğrul, E. 2019. Halet Çambel: "Halkın içinde bir büyü". https://arkeofili.com/halet-cambel-halkin-icinde-bir-buyu/ [Son erişim tarihi 01.11.2023].

Güner, İ. 2011. Bodrum ve Milas Çevresindeki Antik Kentlerin Tarihi Coğrafyasına Genel Bir Bakış. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 3(2): 338-367.

İtez, Ö. 2015. Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi. https://www.arkitera.com/proje/yesilova-hoyugu-ziyaretci-merkezi-2/ [Son erişim tarihi: 15.11.2023]

Kızıl, A. 2022. Euromos Agorası Kuzey Stoa Üzerine Bir Ön Değerlendirme. *Höyük* (9): 1-32.

Kızıl, A. ve Doğan, T. 2018. Euromos Güney Nekropolis'te Ortaya Çıkarılan Geometrik ve Arkaik Dönem Mezarları. *TÜBA-AR Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi* (23): 137-155.

Milas Kaymakamlığı. 2023. Euromos Antik Şehri. http://www.milas.gov.tr/euromos-antik-sehri [Son erişim tarihi: 13.12.2023]

Morgan, C., Eddisford, D. 2015. Dig Houses, Dwelling, and Knowledge Production in Archaeology. *Journal of Contemporary Archaeology*, 2 (1): 169-193.

Oğuz, D., Çakcı, I., Sevimli, G. ve Özgür, Ş. 2010. Yaşlı bakım evlerinde dış mekân tasarımı. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 3 (1-2): 23-33.

Oruç, Ö. 2009. Islak mekân tasarımının ve bu tasarımda kullanılan donatı elamanlarının yaşam tarzı ve davranış biçimi bakımından incelenmesi, Adana örneği. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana, 211 s.

Özbilen, S. 2020. Arkeoloji; Geçmiş, Zaman ve Kuram. *OANNES-Uluslararası Eskiçağ Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 2 (1): 41-65.

Özdoğan, M. 2006. Arkeolojinin Politikası ve Politik Bir Araç Olarak Arkeoloji. Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 136 s.

Özyurt Özcan, H. 2022. Geç Antik Çağda Kent Oluşumu. *Yerel Kimlik Dergisi,* (72): 38-39.

Pehlivan, G. F., Baldıran, A., ve Pehlivan, E. 2022. Kültürel mirasın belgelenmesinde farklı tekniklerin karşılaştırılması: Iasos Bouleuterionu örneği. *GRID-Architecture Planning and Design Journal*, 5(1): 53-71.

Sevin, V. 1995. Arkeolojik Kazı Sistemi El Kitabı. Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 126 s.

Söğüt, B. 2009. LAGİNA'da Osman Hamdi Bey. Anıl Ofset ve Tipo Matbaacılık, Muğla, 88 s.

Söğüt, B. 2019a. Tarih Bilimi ve Metodolojisi: Arkeoloji Bilimi ve Tarih. Mehmet Yaşar Ertaş (Ed.), İstanbul, 163-170 s.

Söğüt, B. 2019b. Stratonikeia Çalışmaları 5: Stratonikeia (Eskihisar) ve Kutsal Alanları. Ege Yayınları, İstanbul, 337 s.

Stevenson, A. 2012. 'We Seem to be Working in the Same Line': A.H.L.F. Pitt-Rivers and W.M.F. Petrie. *Bulletin of the History of Archaeology* 22 (1): 4-13.

Süvari, A. ve Çoban, G. 2022. Evrensel Tasarımda Konut Mutfağı Donatılarının Tasarımı. Mimarlık, Planlama ve Tasarım Alanında Yeni Trendler. Alper Çubuk ve Hüseyin Samet Aşıkkutlu (Eds.), Duvar Yayınları, İzmir, 156-169 s.

Şulul, Ö., Leylak A. 2018. Alman Arkeolog Schmidt için Şanlıurfa'da "Anı Evi". https://www.dha.com.tr/gundem/alman-arkeolog-schmidt-icin-sanliurfada-ani-evi-1600470 [Son erişim tarihi 14.11.2023]

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. 2024. Muğla ili. https://mugla.ktb.gov.tr/ [Son erişim tarihi: 09.01.2024]

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı-2. 2024. 2022 Yılı Kazı ve Yüzey Araştırma Faaliyetleri. https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-337725/2022-yili-kazi-ve-yuzey-arastirma-faaliyetleri.html [Son erişim tarihi: 10.01.2024]

T.C. Muğla Valiliği. 2023. Coğrafi ve Fiziki Bilgiler. http://www.mugla.gov.tr/caografi-ve-fiziki-bilgiler [Son erişim tarihi: 09.12.2023]

Turkish Museums. 2023. Iasos Müze Broşür. https://www.turkishmuseums.com/museum/detail/2184-mugla-iasos-orenyeri/2184/1 [Son erişim tarihi: 09.11.2023]

Uzun, K. 2018. Arkeoloji bilimi. Tanım, Çalışma Alanı ve Yöntemleri, Temel Kavramları. Ankara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Açık Ders Malzemeleri, Ankara.

Ünal, R. H. 2015. Beçin Arkeolojisi: Beçin Definesi. Rahmi Hüseyin Ünal, Friedrich Krinzinger, Michael Alram ve Şule Pfeiffer-Taş (Eds.), Ankara, 5-36 s.

Yıldırım, K., Aras, R., Tosun, Ö. 2005. Orta Sosyo-Ekonomik Düzeye (SED) Sahip Kullanıcıların Konut Banyolarının İç Mekân Çözümlemesi. *Politeknik Dergisi*, 8(4): 351-358.

Yılmaz, D. 2021. Külhöyük Kazısı 2021 Yılı Sonuç Raporu. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Yılmaz, F. 2018. Arkeolojik kazılarda mimari buluntuların koruma ve restorasyon sorunları üzerine bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi, Karabük, 138 s.

Yurt Hizmet Kalite Standartları. 2018. Standart Barınma Hizmetleri. Mustafa Özgül, Özlem Çelik, Aycan Cağlar (Eds.), Ankara, 30-36 s.

Anonim 1: İstanbul Arkeoloji Müzeleri. https://muze.gov.tr/muze-detay?SectionId=IAR01&DistId=IAR [Son erişim tarihi: 24.10.2023]

Anonim 2: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. Kazı ve Yüzey Araştırmaları Faaliyetleri. https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-337725/2022-yili-kazi-ve-yuzey-arastirma-faaliyetleri.html [Son erişim tarihi 26.10.2023]

Anonim 3: https://www.smyrnaagorasi.com/museum/kazi-evi/ [Son erişim tarihi: 13.11.2023]

Anonim 4: https://www.izmir.bel.tr/tr/Haberler/kazi-evi-agoraya-cok-yakisacak/7586/156 [Son erişim tarihi: 13.11.2023]

Anonim 5: https://www.star.com.tr/kultur-sanat/priene-antik-kentinin-tarihi-kazi-evi-de-ilgi-cekiyor-haber-1559763/ [Son erişim tarihi: 14.11.2023]

Anonim 6: https://www.arkitektuel.com/yesilova-hoyugu-ziyateci-merkezi/ [Son erişim tarihi: 15.11.2023]

Anonim 7: http://www.milas.gov.tr/becin-kalesii [Son erişim tarihi: 08.12.2023]

Anonim 8: https://mugla.ktb.gov.tr/TR-177908/becin-kalesi.html, [Son erişim tarihi: 09.12.2023]

Anonim 9: http://cografyaharita.com/turkiye_mulki_idare_haritalari4.html [Son erişim tarihi: 12.12.2023]

Anonim 10: https://mugla.ktb.gov.tr/TR-159713/kaunos-antik-kenti.html [Son erişim tarihi: 13.12.2023]

Anonim 11: http://www.mugla.gov.tr/kissebuku-gec-antik-cag-kenti-bodrum-mazida-gun-yuzune-cikiyor [Son erişim tarihi: 14.12.2023]

ÖZGEÇMİŞ

Ayşe Yaren SÖĞÜT

ÖĞRENİM BİLGİLERİ

Yüksek Lisans 2021-2024	Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İç Mimarlık Anabilim Dalı, Antalya
Lisans 2016-2020	Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü, Antalya

MESLEKİ VE İDARİ GÖREVLER

İç Mimar 2023 (Mart-Aralık)	Yatağan Belediyesi Muğla

ESERLER

Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler

1- Ertaş Beşir, Ş., Söğüt, A. Y., Kaynakcı Elinç, Z. (2022). Fiziksel Engelli Öğrencilerin Kampüs Alanlarında Mekânsal Erişilebilirliği: Pamukkale Üniversitesi Prof. Dr. Fuat Sezgin Kütüphane Binası Giriş Mekânı. Türk Kütüphaneciliği, 36(3), 314-333. https://doi.org/10.24146/tk.1063604

2- Kaynakcı Elinç, Z., Söğüt, A. Y., Ertaş Beşir, Ş. (2023). Social Sustainability and Re-functioning of Cultural Heritage: Seljuk Bath and Ali Aydın House. Journal of Architectural Sciences and Applications, 8(1), 67-84. https://doi.org/10.30785/mbud.1258212